

KARTLEGGING AV NATURTYPER

Verdisetting av biologisk mangfold i
Hamar kommune

Marianne Fejerskov Johansen

FORORD

I forbindelse med min 4-årige utdannelse ved natur- og miljøfag - studieretning landskapsforvaltning, ved Høgskulen i Sogn og Fjordane, fikk jeg midtveis i studiene tilbud om å delta i en praksisordning. Ordningen gikk ut på å få i gang samarbeid mellom naturfagavdelingen ved HSF og aktuelle praksisverter, som i mitt tilfelle ble Hamar kommune. I seks måneder fordelt på to år, har jeg vært engasjert hos praksisverten. En stor del av arbeidet mitt i Hamar kommune har vært å kartlegge naturtyper i samarbeid med miljøkoordinator Didrik Holmsen.

Arbeidet med oppgaven har vært svært lærerrikt og interessant, og jeg håper resultatet i tillegg til å være en del av et nasjonalt registreringsarbeid også kan brukes som et instrument i den offentlige planleggingen. Skoleverket er en annen part som kan ha interesse av et slikt arbeid.

Jeg vil også benytte anledningen til å takke alle som har bidratt med kunnskap og annen hjelp i forbindelse med mitt arbeid. En spesiell takk går til Didrik Holmsen som har vært min nærmeste støttespiller i kommunen. Hans Christian Gjerlaug hos fylkesmannens miljøvernnavdeling har bidratt med ”startpakken” og hjelp underveis. Takk også til Kristen Prestrud for å ha delt det store registreringsmaterialet fra våtmarksgruppa med meg, og ikke minst for kunnskapsrikt og hyggelig selskap under deler av feltarbeidet. Til slutt en stor takk til alle som stilte opp i referansegruppen.

Sogndal 7. juni 2002

.....
Marianne Fejerskov Johansen

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	I
INNHOLDSFORTEGNELSE	II
1 INNLEDNING	1
1.1 BAKGRUNN.....	1
1.2 HVA ER BIOLOGISK MANGFOLD?	1
1.3 PROBLEMSTILLING	1
1.4 MÅLSETTING OG AVGRENSNING	2
2 METODE	4
2.1 GRUNNLAGSMATERIALE	4
2.2 UTARBEIDELSE AV FAKTA-ARK	5
3 HAMAR KOMMUNE	7
3.1 LOKALISERING.....	7
3.2 KLIMA.....	7
3.3 GEOLOGI OG LANDSKAP	8
3.4 VEGETASJON.....	9
3.4.1 VEGETASJONSSONE.....	9
3.4.2 VEGETASJONSSEKSJON.....	9
4 NATURTYPER I HAMAR KOMMUNE	10
4.1 MYR	11
4.2 FERSKVANN/ VÅTMARK	11
4.3 SKOG	12
4.4 ANDRE VIKTIGE FOREKOMSTER	13
5 FAKTA-ARK.....	15
5.1 MYR	15
5.2 FERSKVANN/ VÅTMARK	19
5.3 SKOG	71
5.4 ANDRE VIKTIGE FOREKOMSTER	84
LITTERATURLISTE	95

1 INNLEDNING

1.1 BAKGRUNN

Rio-konvensjonen fra 1992 om biologisk mangfold forplikter alle land til å kjenne til og ivareta sitt biologiske mangfold innen landets grenser. Norge ratifiserte denne avtalen i 1993. I 1999 ga Direktoratet for naturforvaltning ut en håndbok om kartlegging av naturtyper og verdisetting av biologisk mangfold. Denne håndboken er en direkte oppfølging av St. meld 58 (1996-1997) ”miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling”, der det heter at:

”Alle landets kommuner skal ha gjennomført kartlegging og verdiklassifisering av det biologiske mangfoldet på kommunenes areal i løpet av år 2003”

1.2 HVA ER BIOLOGISK MANGFOLD?

Det finnes utrolig mange arter; dyr, planter, sopp og mikroorganismer. Innenfor hver art varierer arveanleggene mellom de forskjellige individene. I tillegg varierer miljøet, økosystemene og de økologiske prosessene disse artene og organismene er en del av. Biologisk mangfold er en fellesbetegnelse for alle disse formene for variasjon.

Biologisk mangfold er altså jordens variasjon av livsformer, deres arvestoff og det kompliserte samspill de er en del av. Biokonvensjonen knytter biologisk mangfold til variasjon i tre biologiske organisasjonsnivåer:

- ✓ økosystem (naturtyper)
- ✓ arter
- ✓ innen arter (gener)

1.3 PROBLEMSTILLING

Nedbygging og bruksendring av arealer antas å være den største trusselen mot bevaring av biologisk mangfold i Norge. I de mest utsatte delene av Norge er også sur nedbør en viktig negativ faktor for biologisk mangfold. Overbeskatning av bestander har tidligere vært et stort problem, men er i dag hovedsakelig begrenset til noen marine fiskebestander. Spredning av «nye» fremmede organismer er et antatt økende problem i forhold til bevaring av biologisk mangfold. I framtida er i tillegg klimaforandringer og reduksjon av ozonlaget trusler som kan få store ødeleggende virkninger på alt liv.

Enhver endring i arealbruk påvirker det biologiske mangfoldet. Graden av endring kan være fra små påvirkninger med begrenset effekt til rene arealbeslag som tar arealer helt ut av biologisk produksjon. Enkeltinngrepene er ofte små for en type arealdisposisjon, men summen av mange små inngrep kan gi store negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet. Endringer i selve driftsformen, som bryter kontinuiteten i et område, kan også være negativt for det biologiske mangfoldet.

I dag reduseres arealene av ulike naturtyper i raskt tempo. Fra Europa har vi en rekke eksempler på at naturtyper har blitt redusert i areal. I Nederland var en tredjedel av landet opprinnelig dekt av myr, mens i dag finnes det ikke en eneste intakt myr igjen. I Frankrike er 75 % av sanddynene forsvunnet, og skogdekket i Europa har blitt redusert fra 80-90 % til 33

% i dag. I tillegg finnes det i dag bare få urørte vassdrag i Europa. I Norge har vi også hatt store forandringer i arealbruk. Et eksempel er inngrepsfrie områder som dekket 48% av arealet ved år 1900, og som kun utgjorde 12% av arealet i 1994. Urørte områder er her definert som områder mer enn 5 km fra større tekniske inngrep. For de fleste naturtyper mangler vi imidlertid eksakte data på arealutviklingen, og det er derfor nødvendig med registreringer og arealstatistikk for å følge arealutviklingen i ulike naturtyper. Vi har imidlertid tilstrekkelig generell kunnskap til å anta hva som er de mest utsatte naturtypene i dag med bakgrunn i utviklingen så langt.

Eksempler på naturtyper i Norge som har fått redusert sin utbredelse grunnet ulike menneskelige inngrep eller endret arealbruk, og som en derfor bør vie spesiell oppmerksomhet i arealforvaltningen er:

- ✓ urskogaktige miljøer
- ✓ rike sumpskog
- ✓ kystlynghei
- ✓ kroksjøer og meandreende elvestrekninger
- ✓ naturlige fisketomme innsjøer og tjern
- ✓ deltaer

Kommunene har myndighet til å treffe avgjørelser etter Plan- og bygningsloven og ulike sektorlover. En god og helhetlig forvaltning av biologisk mangfold er avhengig av samarbeid både på tvers av fagmiljø, og også ofte på tvers av kommune- og fylkesgrenser. Ved langsiktig planlegging og aktiv bruk av virkemidlene i Plan- og bygningsloven har kommunene mulighet til å redusere konflikter mellom bruk og vern av arealer og styre utviklingen i større grad enn det som gjøres i dag. En arealforvaltning som baserer seg på å håndtere alle oppgavene fra dag til dag vil skape usikkerhet og konflikter. Verken utbyggings- eller verneinteressene er tjent med en slik situasjon. Næringslivet har også behov for klare rammebetingelser for sin framtidige virksomhet. Kartene over kommunens mest verdifulle områder for biologisk mangfold vil være et viktig bidrag for å gjennomføre en mer presis og forutsigbar arealplanlegging i kommunen (DN 1999).

1.4 MÅLSETTING OG AVGRENSNING

Målet med oppgaven:

Det overordnede målet har vært å identifisere områder i Hamar kommune som er viktige for biologisk mangfold. Gjennom verdisetting og prioritering av slike områder er målet å hjelpe kommunen til å drive en bedre arealplanlegging, og til å gjennomføre mer målretta tiltak for å ta vare på verdifulle naturtyper.

Ut fra hovedmålsetningen er disse delmålene satt opp:

- Samle og sammenstille all tilgjengelig informasjon om verdifulle naturområder i Hamar kommune, og inkludere nye opplysninger som kommer til i løpet av arbeidet.
- Klassifisere opplysningene i ulike naturtyper i samsvar med gjeldene retningslinjer i DN- håndbok 13 (DN 1999).

Avgrensning:

Tiden har klart bidratt til å avgrense arbeidet med rapporten, og delmålene over har blitt prioritert i denne sammenheng.

- Det er ikke gjennomført registreringer av biologisk mangfold i tilknytning til setervangene i Vang Allmenning, og enkelte lokaliteter kan mangle på grunn av den tidsmessige avgrensningen.
- Relevant data er ikke lagt inn i database, men foreligger i excel-dokument.
- Naturtypeområdene, samt punktforekomster av rødlistearter er ikke digitalisert, men manuskart er utarbeidet.

2 METODE

2.1 GRUNNLAGSMATERIALE

Litteraturstudier

Bruk av ulike typer skriftlig materiale har vært en vesentlig del av det metodiske arbeidet. DN- håndbok 13 (DN 1999) har vært svært sentral og retningsgivende for registreringsarbeidet. Litteraturlisten bak i rapporten (s. 94) er en fullstendig oversikt over dette materialet. Her inngår også ”startpakken” fra fylkesmannens miljøvernnavdeling som beskrives i DN-håndbok 13. For Hamar kommunes del har denne bestått av fylkesmannens rapporter fra Åkersvika, Furuberget, Bjørgedalen samt Lavsjømyrene. Aktuell litteratur for de ulike lokalitetene er også oppført på de ulike faktaarkene i kapitell 5.

Kartstudier

M711, kartblad 1916 I Løten, kartblad 1917 II Rena og kartbladblad 1917 III Åsmarka med målestokk 1:50000 ble benyttet. 26 ulike kart fra Økonomisk kartverk (1:5000) ble brukt. Det er henvist til disse på de ulike faktaarkene i kapitell 5. Vegetasjonskartet som er benyttet er kartblad 1916 I Løten, utarbeidet av jordregistreringsinstituttet i 1974-1975. I tillegg er berggrunnskart (Bjørlykke et al. 1980) og kvartærgeologisk kart (Follestad 1972) fra området benyttet.

Ressurspersoner

Miljøkoordinator Didrik Holmsen i Hamar kommune er overordnet ansvarlig for registreringsarbeidet, og har vært rådgiver og ressursperson i mitt arbeid. I start- og avslutningsfasen ble det avholdt referansegruppemøter hvor Odd-Erik Martinsen, Erik Holmen, Trond Vidar Vedum, Kristen Prestrud, Harald Olstad og Arve Narud deltok.

I tillegg til at Kristen Prestrud har deltatt i referansegruppen, har han også deltatt i feltarbeid ved to lokaliteter (nr. 10601 og nr. 60801). Våtmarksgruppen i den lokale ornitologiske foreningen har gjennom et stort registreringsmaterieell bidratt til det som omhandler dammer. Kristen Prestrud har underveis bidrat til å kvalitetssikre infoarkene som gjelder dammer.

Hans Christian Gjerlaug hos fylkesmannens miljøvernnavdeling har fulgt arbeidet fra starten og bidrat med innhenting av aktuell litteratur i form av ”startpakken”. Han har også deltatt i kvalitetssikringen av arbeidet.

Liv Norunn Hamre ved Høgskulen i Sogn og Fjordane og Ann Norderhaug ved Planteforsk Kvithamar har gitt råd for utføring av feltarbeid og vært en støtte i arbeidet med artsbestemmelse. Disse har også bidrat med korrekturlesing og ”kritisk blikk” på rapporten underveis.

Feltarbeid

På bakgrunn av litteratur- og kartstudier utførte jeg feltarbeid for å underøke vegetasjonen i enkelte lokaliteter nærmere. Disse lokalitetene er merket med * i tabell 5, 6, 7 og 8 i kapitell 4. Det ble ikke utført noen systematisk botanisk registrering, men vegetasjonstypene ble identifisert ut fra karakterarter oppgitt i DN-håndbok 13 (DN 1999). Som støttelitteratur ble Eli Fremstads bok om vegetasjonstyper i Norge (Fremstad 1997) benyttet. De øvrige lokalitetene er registrert på bakgrunn av tidligere arbeider. Dette fremkommer av litteraturreferansene på de enkelte faktaarkene (kapitell 5)

2.2 UTARBEIDELSE AV FAKTA-ARK

Det er utarbeidet fakta-ark for de enkelte lokalitetene som er registrert i kommunen, i tråd med forslaget som fremkommer av DN-håndbok 13 (DN 1999). Fakta-arkene gir en god oversikt over lokalitetene.

Alle fakta-arkene er bygd opp på samme måte med samme type informasjon. Først presenteres lokalitetsnummer, navn, kartkoordinater og naturtype. Siden følger et kartutsnitt fra lokaliteten. Annen informasjon som kommer frem er beskrivelse av lokaliteten, registrerte arter, prioritet, forvaltning/ tiltak, trussel/ konflikt og litteraturreferanser.

Lokalitet nr.

Alle lokalitetene er tildelt et femsifret nummer som skal følge lokaliteten både i fakta-arkene og ved digital kartfesting. Nummerserien strekker seg fra 10 000 til 80 000. Inndelingen følger naturtypene som skal registreres (se og tabell 3):

Myr	10 000
Rasmark, berg og kantkratt	20 000
Fjell	30 000
Kulturlandskap	40 000
Ferskvann/ våtmark	50 000
Skog	60 000
Kyst og havstrand	70 000
Andre viktige forekomster	80 000

Den videre inndelingen under hovedgruppene er delt opp i hundre.

Kartutsnitt

Lokalitetene er på hvert fakta-ark nærmere kartfestet. Kartutsnittet er i de fleste tilfeller skannet fra gjeldene økonomisk kartverk som har en målestokk på 1:5000. Der utsnittene har annet opphav er dette oppgitt i teksten under. Under databehandlingen av utsnittene er denne målestokken forandret. En rute i kartutsnittet vil derimot tilsvare 500 meter i terrenget uansett forandring av målestokken. Det er under hvert utsnitt henvist til det/ de kartene utsnittet er hentet fra slik at en lett skal kunne gå tilbake til kilden. Lokalitetene er også plassert på oversiktskart (fig. 2).

Lokalitetene er avmerket ved skraverte streker i NV-SØ retning, som skiller seg fra kartenes øvrige symboler. Der lokalitetene er spesielt små er det i tillegg lagt på en svart pil.

Registrerte arter

De registrerte artene er ført opp med norsk og vitenskaplig navn, i alfabetisk rekkefølge etter det norske navnet. De vitenskaplige navnene på plantene følger nomenklaturen til Norsk flora (Lid & Lid 1994), for moser og lav; Frisvoll (1996), evertebrater; Martinsen (1995), pattedyr; Bjärvall & Ullström (1997), og fugl; Nicolai *et al.* (1990).

Prioritet

Områdene er prioritert som svært viktig (A) eller viktig (B) etter kriteriene oppgitt i DN-håndbok 13 (DN 1999).

Ifølge håndboken skal alle dammer som har forekomst av rødlistearter prioriteres som svært viktig (A), men siden området har et svært høyt antall av dammer har jeg valgt å gi verdien svært viktig (A) der hvor to eller flere rødlistede arter er registrert, og viktig (B) der hvor det er registrert en eller ingen rødlistede arter.

Forvaltning/ tiltak

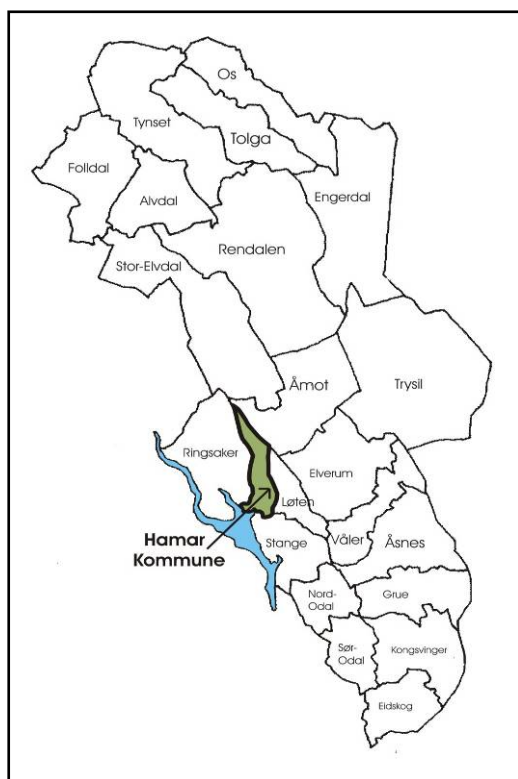
Det er oppgitt forvaltningsstrategier eller tiltak for de lokalitetene der dette eksisterer. Det vil være en viktig oppgave for kommunen å ta stilling til hvordan den ønsker å forvalte de registrerte naturtypene i fremtiden.

Litteraturreferanser

Kildene DN-håndbok 13 (DN 1999), Fremstad (1997) og Nasjonal rødliste for truede arter i Norge (DN 1999a) er benyttet i tilknytning til de fleste fakta-arkene. Kun kilder som er spesielle for det enkelte fakta-ark er ført opp blant litteraturreferansene.

3 HAMAR KOMMUNE

3.1 LOKALISERING

Hamar kommune ligger vest i Hedmark fylke, og utgjør den sentrale delen av Hedemarken (Fig. 1). Kommunen strekker seg fra Mjøsa på 119-123 moh. til Raudfjellet drøyt 900 moh. Hamar grenser til Løten og Åmot kommune i øst, til Stange i sør, og til Ringsaker i vest (Hamar kommune 1998a).

Hamar kommune var tidligere stort sett en bykommune, men i 1992 ble Hamar slått sammen med Vang kommune samt med en mindre del av Ringsaker kommune (Hamar kommune 1995). Etter sammen-slåingen økte arealet betydelig, fra 9,9 km² til 340 km² (Hamar kommune 1998b). Kommunen har nå et jordbruksareal i overkant av 45 km², og et skogbruksareal på 163 km², hvorav 123 km² er produktiv skog. Vang allmenning er den største grunneieren med 70 % av den produktive skogen, mens de resterende 30 % er gårdsskoger (Landbrukskontoret i Hamar 1999). Folketallet i Hamar kommune var i 2001 i underkant av 27 000 innbyggere (Hamar kommune 2002).

Fig. 1: Hamar kommune i Hedmark fylke.

3.2 KLIMA

I Hamar kommune, og på Østlandet generelt, er det et relativt kontinentalt klima. Lenger vest er klimaet sterkt påvirket av de varme strømmene fra havet (oseanisk klima), men denne virkningen avtar innover i landet og i ly av fjellene. Det kontinentale klimaet er preget av relativt lav vintertemperatur, høy sommertemperatur og lite nedbør. Også store døgnvariasjoner i temperatur er typisk for det kontinentale klimaet. Tynt snødekke og sterk vinterfrost fører til at kontinentale områder har dyp tele (Moen 1998).

Temperatur- og nedbørnormalene fra normalperioden 1961-1990 vises i tabell 1 og 2. Målingene er hentet fra målestasjonen på Bjørke ved Ilseng. En normalperiode er en fast 30-årsperiode som benyttes for å beregne gjennomsnittsverdien av ulike klimaelementer (Moen 1998). Den årlige gjennomsnittstemperaturen er på 3.3 °C. Den laveste temperaturen finner vi i januar med - 8.9°C og den høyeste temperaturen i juli med 15.4°C (Aune 1993). Den årlige gjennomsnittsnedbøren er på 565 mm. Den mest nedbørsrike måneden er juli med 73 mm nedbør, og den mest nedbørsfattige måneden er februar med 24 mm nedbør (Førland 1993).

Tabell 1: Temperaturnormaler (°C) fra Bjørke målestasjon (Aune 1993).

Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	År
- 8.9	- 8.4	- 3.1	2.7	9.6	14.2	15.4	13.9	9.2	4.4	- 2.1	- 7.2	3.3

Tabell 2: Nedbørnormaler (mm) fra Bjørke målestasjon (Førland 1993).

Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	År
34	24	26	28	46	62	73	69	63	57	45	38	565

Terrenget i kommunen er i stor grad eksponert mot sør og vest, noe som bidrar til et variert men gunstig lokalklima. Det skal også nevnes at de høyereliggende skog-, myr og fjellområdene har markert lavere sommertemperatur enn det som er nevnt foran.

Kommunens langstrakte form gir rom for store forskjeller i lokalklima og snøforhold. Eksempelvis er gjennomsnittlig snødybde (1986 – 1997) ved Hamar by i de mest snørike månedene januar, februar og mars bare 15 – 20 cm. Nordover i kommunen er situasjonen en helt annen. I området ved Torvet er det ikke uvanlig at skisesongen starter allerede i oktober, og at det i forrannevnte måneder ligger over en meter med snø (Hamar kommune 1998a).

3.3 GEOLOGI OG LANDSKAP

Informasjonen om geologi og landskap er hentet fra Hamar kommune (1998a).

De nordre deler av kommunen ligger innenfor det store sørøstnorske grunnfjellsområdet. Her dominerer tungt forvitterlige og næringsfattige bergarter av sparagmitt-typen (Ringsakerkvartsitt og Vardalsandstein – Vangsåsformasjonen). Dette er bergarter som ble skjøvet over yngre bergarter under dannelsen av den kaledonske fjellkjeden. De gir ikke grunnlag for særlig rik vegetasjon, men lokalt finnes innslag av kalkrike skiferbergarter fra kambrosilurisk tid. Slike områder har blant annet gitt grunnlag for sæterbruk ved Brumundkampen og Brennsæteråsen.

Fjellgrunnen i denne nordre delen av kommunen dekkes for det meste av et tynt morenedekke, men i enkelte områder finnes også mektigere avsetninger. De mektigere løsavleiringene bidrar til en høy myrfrekvens blant annet sydover fra Lavsjøen og ved Harasjøen.

I de lavereliggende deler av kommunen, dvs. under ca 500 meter, domineres berggrunnen av kalksteinsbergarter. Disse bergartene ble dannet i løpet av periodene kambrium, ordovicium og silur (ca. 570 – 395 mill. år siden) ved at døde alger, skalldyr og andre organismer ble avsatt på havbunnen. I perioden devon (ca. 395 – 345 mill. år siden) skjedde en fjellkjedefolding. Den såkalte Vangsåsformasjonen ble krøllet, foldet og skjøvet mot sørøst. Som et resultat av dette ser vi i dag kalkrygger som øst/ vestgående rygger og høydedrag. Domkirkeodden og Furuberget er eksempler på slike markerte formasjoner i terrenget.

Også i denne delen av kommunen er morenejord den dominerende løsmassetypen. Dette er usorterte masser bestående av alle partikkelstørrelser fra den fineste leire til store blokker. Morenejorda ble dannet av breens bevegelser under siste istid, for ca. 10 000 år siden. Finpartiklene har i stor grad opphav i de stedege næringsrike bergartene og gir grunnlag for områdets rike jordbruk og store biologiske produksjon for øvrig. Grovfraksjonene i morenejorda er som oftest langtransportert materiale som har sitt opphav i hardere og mer næringsfattige bergarter.

Breelavsetninger finnes ved Flagstadelva, Svartelva og Lageråa. Dette er avsetninger som inneholder sorterte masser med sand, grus og stein og er forholdsvis næringsfattige som følge

av mangel på finmateriale. De største avsetningene finnes langs Flagstadelva og Lageråa mellom kote 200 og Mjøsa. Kote 200 markerer vannstanden i Stor-Mjøsa før avsluttet nedsmelting og landheving etter siste istid .

Landskapsmessig er Hamar dominert av avrundete formasjoner og rolige landskapstrekk. Trekk som er resultat av den geologiske berggrunnsaktivitet for 350 – 400 mill. år siden og senere istidens nedsliping. Kommunens langstrakte form gir likevel rom for et noe variert landskap. Fra Hamar by sentralt plassert ved Mjøsas bredd 123 moh., via jordbrukslandskapet, frodige skoglier, myrkjøler, fjellskog og opp til snaufjellet og Mortenshøgda 919 moh.

De mer ”dramatiske” landskapstrekk er dannet under og etter siste istid. Åstadalen som skjærer tvers over den nordre del av kommunen, og Flagstadelvdalen er gode eksempler på dette.

3.4 VEGETASJON

3.4.1 Vegetasjonssone

”Vegetasjonssone er et begrep som først og fremst brukes for enheter som går rundt jordkloden mer eller mindre sammenhengende og som viser variasjon i vegetasjonen i lavlandet fra sør til nord” (Moen 1998).

Hamar kommune ligger innenfor både sørboreal sone (sørlig barskogsone) og mellomboreal sone (midtre barskogsone). Den sørboreale sonen preges av jordbrukslandskap og på Østlandet, som i dette tilfelle, granskog. I tillegg finnes store arealer med oreskog og høymyr, samt bestander av edelløvskog og tørrengvegetasjon. Den sørboreale sone finnes sammenhengende i Sør-Norge nordover til Helgeland, og i nord finnes den på gunstige lokaliteter opp til Bodø. Den mellomboreale sonen domineres av barskog. Lavurtgranskog og velutviklet gråor-heggeskog har høydegrense i denne sonen. Myr dekker store arealer, og typiske bakkemyrer opptrer fra denne sonen og oppover til lavalpin sone. På Indre Østlandet dekker mellomboreal sone store områder i høydenivået 400 – 750 moh. (Moen 1998).

3.4.2 Vegetasjonsseksjon

”Begrepet vegetasjonsseksjon brukes for enheter som er definert ut fra plantedekket, og som viser geografisk variasjon mellom kyst og innland, hos oss stort sett en variasjon fra vest til øst”, (Moen, 1998).

Hamar kommune ligger i det man kaller overgangsseksjon. Dette er en overgang mellom den svakt oseaniske seksjonen og den svakt kontinentale seksjonen. Etter norske forhold er plantelivet her preget av østlige trekk, men svake vestlige innslag forekommer. Lavlandsområdene i overgangsseksjonen på Østlandet har store landbruksområder, som i Hamar kommune, men også bærlyngskog er fremtredene. Overgangsseksjonen dekker store deler av indre strøk på Østlandet, midtre deler av Troms og Finnmark, samt store deler fra kyst til innlandet i Øst- Finnmark (Moen 1998).

4 NATURTYPER I HAMAR KOMMUNE

Naturtypene som skal kartlegges (tabell 3) defineres utfra elementer både av vegetasjon, geologi, zoologi og landskap. Det er da vanskelig å operere med strenge kriteriesett fra en av de klassiske disiplinene innen naturfagene. Naturtypene er et slags felles multiplum der en prøver å fange opp alle de viktigste variasjonene på økosystemnivå (DN 1999). Det er brukt ulike kriterieset for å velge ut naturtyper som skal dekkes av registreringer:

- Forekomst av rødlistearter
- Kontinuitetsområder
- Artsrike naturtyper
- Sjeldne naturtyper
- Viktig biologisk funksjon
- Spesialiserte arter og samfunn
- Naturtyper med høy produksjon
- Sterk tilbakegang

Tabell 3: Utvalgte naturtyper som skal kartlegges (DN 1999).

Myr	Rasmark, berg og kantkratt (under skoggrensa)	Fjell	Kulturlandskap	Ferskvann/våtmark	Skog	Kyst og havstrand
Intakt lavlands-myr	Sørvendte berg og rasmarker	Kalkrike områder i fjellet	Slåtteenger	Deltaområder	Rik edelløvsog	Grunne strømmer
Intakt høymyr	Kantkratt		Slåttemyr	Mudderbanker	Gammel Edelløvsog	Undervannseng
terreng-dekkende myr			Artsrike veikanter	Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti	Kalkskog	Sanddyner
Palsmyr			Naturbeitemark	Større elveører	Bjørkeskog med høystauder	Sandstrender
Rikmyr			Hagemark	Fossesprøyt-soner	Gråor- heggeskog	Strandeng og strandsump
Kilde og kildebekk			Skogsbeiter	Viktige bekkedrag	Rikere sumpskog	Tangvoller
			Kystlynghei	Kalksjøer	Gammel lauvskog	Brakkvanns-deltaer
			Kalkrike enger	Rike kultur-landskapssjøer	Urskog/gammelskog	Brakkvannspoller
			Fuktenger	Dammer	Bekkekløfter	Kalkrike strandberg
			Småbiotoper	Naturlige fisketomme innsjøer og tjern	Brannfelt	
			Store gamle trær	Ikke forsurede områder	Kystgranskog	
			Parklandskap		Kystfurskog	
			Erstatningsbiotoper			
			Skrotemark			
		Grotter/ gruver				

Til sammen er det registrert 38 naturtypelokaliteter som er viktige for biologisk mangfold i Hamar kommune. Hovednaturtypen ferskvann/ våtmark er representert med flest lokaliteter (tabell 4).

Tabell 4: Fordeling av lokaliteter på de 7 hovednaturtypene i Hamar.

Hovednaturtype	Antall lokaliteter
Myr	2
Rasmark, berg og kantkratt	-
Fjell	-
Kulturlandskap	-
Ferskvann/ våtmark	25
Skog	6
Havstrand/ Kyst	-
Andre viktige forekomster	5
I alt	38

De 38 naturtypelokalitetene representerer til sammen 10 av de 56 naturtypene som er listet opp i DN-håndbok 13 (DN 1999). Nedenfor følger en kort presentasjon av de 4 hovednaturtypene med tilhørende naturtyper som er registrert i Hamar kommune.

4.1 MYR

Myr er egenartet ved at den produserer og avsetter sitt eget vekstsubstrat (torv), og karakteristisk ved å ha høytliggende grunnvann som gir oksygenfattig miljø nesten til overflaten (Moen 1998). Vegetasjonstypen har både direkte og indirekte betydning for biologisk mangfold. Mange arter er direkte knyttet til myr, og myr er dessuten et viktig funksjonsområde for en rekke viltarter, og levested for blant annet insekter (Nedrelo 2001).

Det er registrert to myrlokaliteter i kommunen. En rikmyr og en kilde/ kildebekk (tabell 5).

Tabell 5: Myrlokaliteter i Hamar med tilhørende verdi, lokalitetsnummer og sidetall for hvor de er å finne på lokalitetsoversikten. Verdi A = svært viktig og B = viktig * = utført feltarbeid

Sidetall	Lokalitets nr.	Navn	Naturtype	Verdi
	10501	Furuberget	Rikmyr	A
	10601	Farmenvollen*	Kilde/ kildebekk	B

4.2 FERSKVANN/ VÅTMARK

Ferskvann/ våtmark favner om alle natyrtypene som er avhengig av åpent ferskvann. Stillestående og rennende vann i alle utforminger er spredd over hele Norge med uvanlig stor tetthet, selv i verdensmålestokk. Drenering og utfylling av våtmarker, senking av vannstand, lukking og utretting av bekker har gjort landskapet vesentlig tørrere de siste tiårene. Forurensning, gjengroing, masseuttak og ferdsel truer også ferskvannsområdene. Alle vann og våtmarksareal er derfor viktig for bevaringen av det biologiske mangfoldet. I denne sammenheng er det lagt særlig vekt på sjeldne områder, dvs. naturtyper som er i sterk tilbakegang, områder med viktig biologisk funksjon og områder med forekomst av sjeldne arter (Nedrelo 2001).

Det er registrert 25 ferskvann/ våtmarklokaliteter i kommunen. Et deltaområde, en rik kulturlandskapsjø, to viktige bekkedrag og 21 dammer (tabell 6).

Tabell 6: Ferskvann/ våtmarklokaliteter i Hamar med tilhørende verdi, lokalitetsnummer og sidetall for hvor de er å finne på lokalitetsoversikten. Verdi A = svært viktig og B = viktig * = Utført feltarbeid

Sidetall	Lokalitets nr.	Navn	Naturtype	Verdi
	50101	Åkersvika	Deltaområde	A
	50601	Flagtasdelva	Viktig bekke drag	A
	50602	Finsalbekken	Viktig bekke drag	A
	50801	Frognertjernet	Rik kulturlandskapssjø	A
	50901	Narmo vestre	Dam	A
	50902	Narmo vestre, Svartflågan	Dam	A
	50903	Tomter søndre, Smiudammen	Dam	A
	50904	Skramstaddammen	Dam	A
	50905	Hubred lille	Dam	A
	50906	Liberg *	Dam	A
	50907	Dørum vanningsdam	Dam	A
	50908	Dørum gårdsdam	Dam	A
	50909	Sæhlidammen	Dam	B
	50910	Hoeldammen	Dam	B
	50911	Rytjernet	Dam	A
	50912	Furuberget	Dam	A
	50913	Palerud	Dam	B
	50914	Karset	Dam	B
	50915	Åset	Dam	B
	50916	Ålstad V *	Dam	B
	50917	Ålstad Ø *	Dam	B
	50918	Opphusdammen	Dam	B
	50919	Alderslystdammen	Dam	B
	50920	Svenkeruddammen	Dam	B
	50921	Gjørslidammen	Dam	B

4.3 SKOG

Skog favner om alle områder der trær dominerer. Etter snaufjell er skog den vanligste naturtypen i Norge. Halvparten av de 44000 landlevende artene i landet vårt er knyttet til de varierte skogsområdene. Tilsvarende gjelder for rødelistartene. 45% av rødelistartene i Norge er knyttet til biotoper i skog (Nedrelo 2001).

Det er registrert 6 skoglokaliteter i Hamar kommune. To med rik edellauvskog, en kalkskog, to gråor-heggeskog og en urskog/ gammelskog (tabell 7).

Tabell 7: Ferskvann/ våtmarklokaliteter i Hamar med tilhørende verdi, lokalitetsnummer og sidetall for hvor de er å finne på lokalitetsoversikten. Verdi A = svært viktig og B = viktig * = Utført feltarbeid

Sidetall	Lokalitets nr.	Navn	Naturtype	Verdi
	60101	Dystvollfallet *	Rik edelløvskog	A
	60102	Bjørgedalen	Rik edelløvskog	A
	60301	Furuberget	Kalkskog	A
	60501	Nashaug *	Gråor-heggeskog	B
	60502	Dystvollfallet *	Gråor- heggeskog	A
	60801	Brumundkampen *	Urskog/ gammelskog	A

4.4 ANDRE VIKTIGE FOREKOMSTER

I denne kategorien føres elementer som ikke blir kartlagt gjennom DN-håndbok 13 (DN 1999) og som ikke lar seg gjøre å lokalisere innenfor de 56 naturtypene. I tillegg gir den rom for å kartlegge områder som lokalt er av særskilt interesse for biologisk mangfold.

Det er registrert 5 områder med andre viktige forekomster i Hamar kommune. Et kalkrikt berg, en blandingsmyr, en gjenngroende slåtteeeng/ beitemark og to beitemarker (tabell 8).

Tabell 8: Andre viktige forekomster i Hamar med tilhørende verdi, lokalitetsnummer og sidetall for hvor de er å finne på lokalitetsoversikten. Verdi A = svært viktig og B = viktig * = Utført feltarbeid

Sidetall	Lokalitets nr.	Navn	Naturtype	Verdi
	80000	Domkirkeodden *	Kalkrikt berg	A
	80001	Lavsjømyrene	Blandingsmyr	A
	80002	Øvre Sagsveen *	Gjenngroende slåtteeeng/ beitemark	A
	80003	Ormsæter *	Beitemark	B
	80004	Øya *	Beitemark	B

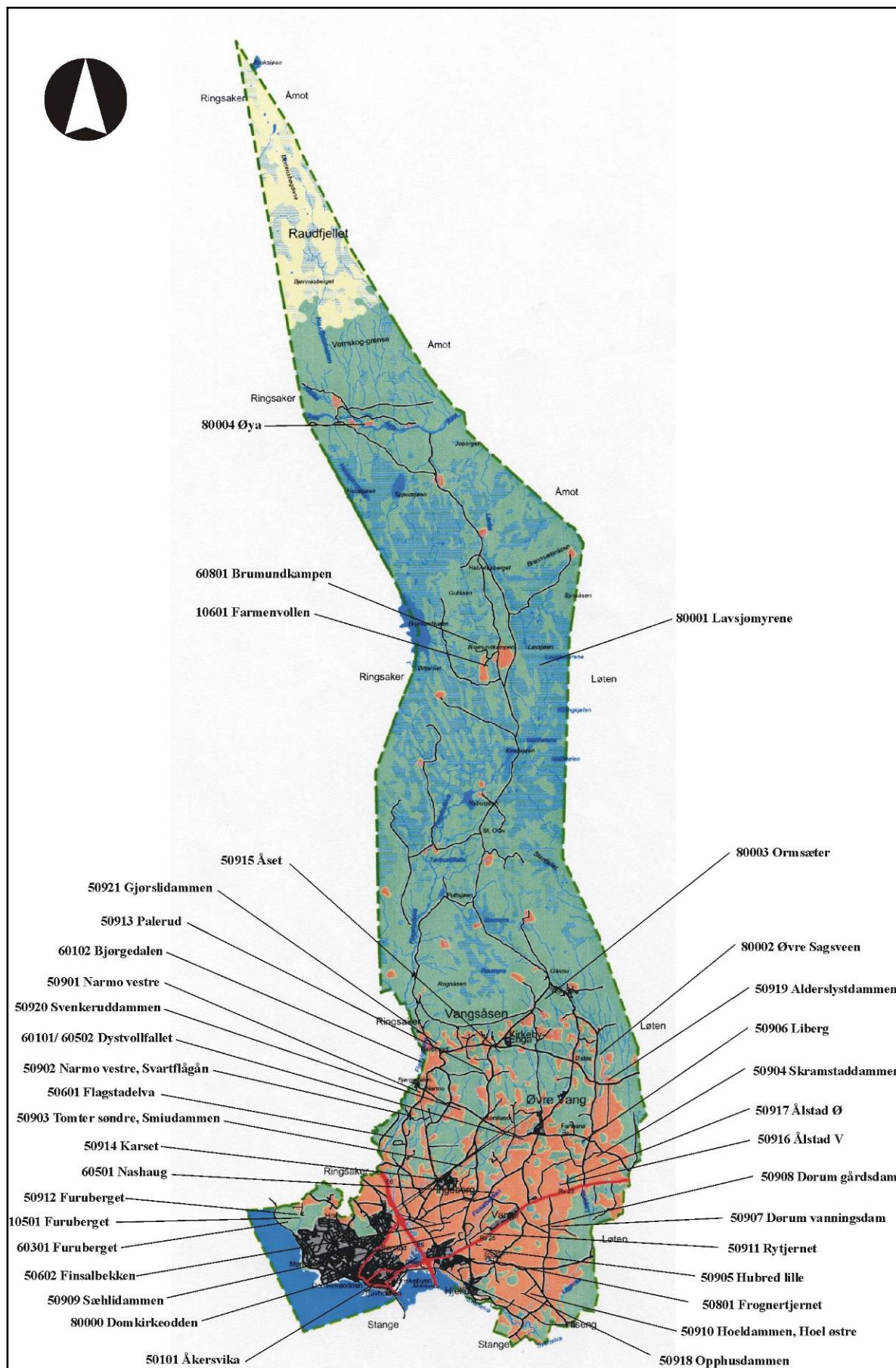

Fig. 2: Oversikt over alle de registrerte lokalitetene i Hamar kommune.

5 FAKTA-ARK

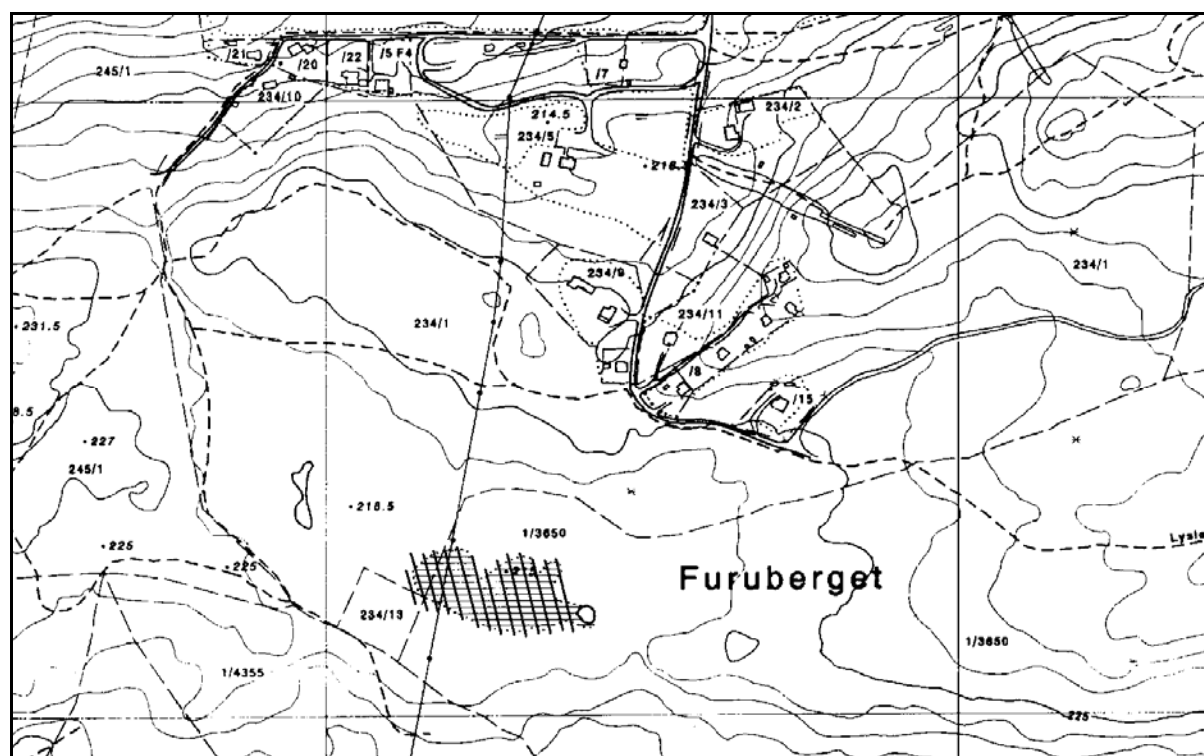
5.1 MYR

LOKALITETS nr: 10501

NAVN: Furuberget

KOORDINATER: Kartblad 1916 IV Hamar. Blått koordinatsystem. UTM: PN 101 439

NATURTYPE: Rikmyr

Rikmyr i Furuberget (Kartblad Hedmarkstoppen CQ 066-5-4).

BESKRIVELSE:

Denne lokaliteten ligger inne i Furuberget naturreservat, som ble opprettet 1993. Myra ligger på en høyde på 215 moh., og størrelsen er ca 7 daa. Myra, som kan deles opp i ekstremrik fastmattemyr og rik mjukmatte/ lausbunnmyr, ligger på kalkrik grunn, i dette tilfellet flatmyr på steder der grunnvannet står høyt det meste av året. Rikmyra i Furuberget er meget spesiell og den inneholder arter som er meget sjeldne på landsbasis.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

beitestarr	(<i>Carex serotina</i>)
bitterblåfjær	(<i>Polygala amarella</i>) (På kalkutfellinger i myra)
bukkeblad	(<i>Menyanthes trifoliata</i>)
duskull	(<i>Eriphorum angustifolium</i>)
dvergjamne	(<i>Selaginella selaginoides</i>)

dystarr	(<i>Carex limosa</i>)
evjestarr	(<i>Carex bergrothii</i>)
flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
hårstarr	(<i>Carex capillaris</i>)
hjertergrass	(<i>Briza media</i>) På kalkutfellingene i myra
jemtlandsstarr	(<i>Carex jemtlandica</i>)
kornstarr	(<i>Carex panicea</i>)
myrsaueløk	(<i>Triglochin palustris</i>)
myrsnelle	(<i>Equisetum palustre</i>)
smalsoldogg	(<i>Drosera anglica</i>)
småsvaks	(<i>Eleocharis quinqueflora</i>)

PRIORITET:

Svært viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:

Lokaliteten ligger som tidligere nevnt i et naturreservat, og har etter naturvernloven og "Forskrift om fredning av Furuberget naturreservat, Hamar kommune, Hedmark", et strengt vern med ulike bestemmelser.

Det er ifølge Haugan (1997), meget viktig å ta vare på utpostlokaliteter og sjeldne arter. Han nevner blant annet at det i denne sammenheng er viktig å holde stiene som går over myra under oppsikt, og vurdere om det skal legges planker over de våteste delene hvis tråkkslitasjen blir større. Noe tråkkslitasje på myra er imidlertid en fordel.

GRUNNEIERE:

G. nr. 1/ B. nr. 3650

TRUSSEL/ KONFLIKT:

For intensiv bruk/ for stort tråkkslitasje på myra kan være en trussel mot lokaliteten.

Det er også fare for at myra på sikt kan gro igjen, og gi ugunstige forhold for de sjeldne rikmyrsartene i Furuberget.

LITTERATURREERANSER:

Haugan, R. 1997. Botanisk kartlegging av Furuberget naturreservat i Hamar kommune, med forslag til skjøtsel. Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen, rapport nr. 11/ 97.

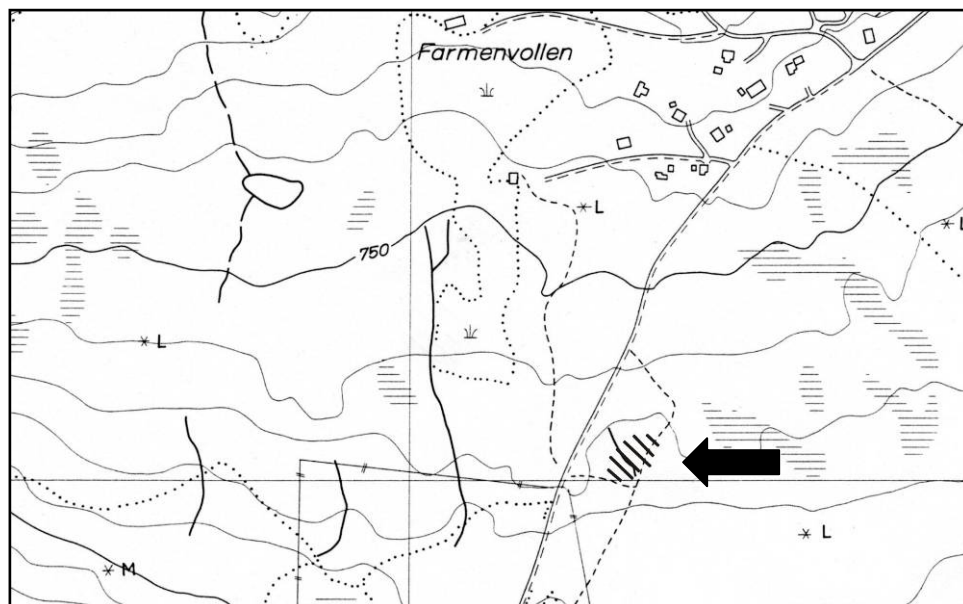
Martinsen, O. 1995. Sikring av biologisk mangfold i Hamar kommunes kulturlandskap. Hovedoppgave NLH.

LOKALITETS nr: 10601

NAVN: Farmenvollen

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 171 663

NATURTYPE: Kilde/ kildebekk

Kilde/ kildebekk ved Farmenvollen (ØK, kartblad Hestbekken CR 070-5-2).

BESKRIVELSE:

Denne kilden/ kildebekken ligger noe sør for Brumundkampen, ca. 760 moh., i nær tilknytning til hyttegrenden i området. Lokaliteten er fuktig og svært rik på ulike moser. Kildebekken renner ut i et/ flere oppdemte basseng, hvor Vang almenning har satt ut fisk. Den kan mest sannsynlig defineres som en rikkilde, selv om den ikke umiddelbart kan identifiseres som en av de fire typene under N2 i Fremstad.

REGISTRERTE ARTER:

Grunnet lite tid under feltarbeidet sommeren 2001 ble det ikke gjort noen fullstendig botanisk registrering. Følgende arter ble imidlertid registrert:

Vegetasjon

minimum 3 vierarter	(<i>salix</i> spp.)
flekkmarihånd	(<i>Dactylorhiza maculata</i>)
harerug	(<i>Bistorta vivipara</i>)
jåblom	(<i>Parnassia palustris</i>)
perlevintergrønn	(<i>Pyrola minor</i>)
småmarimjelle	(<i>Melampyrum sylvaticum</i>)
småsyre	(<i>Rumex acetosella</i>)
småtveblad	(<i>Listera cordata</i>)
tettegras	(<i>Pinguicula vulgaris</i>)
torvmose	(<i>Sphagnum</i> spp.)
furutorvmose	(<i>Sphagnum capillifolium</i>)
ulike fagermoser	(<i>Plagiomnium</i> spp.)

Det er mulig at det også vokste gulsildre (*Saxifraga aizoides*) på lokaliteten.

PRIORITET:

Viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:

GRUNNEIERE:

TRUSSEL/ KONFLIKT:

LITTERATURREFERANSER:

5.2 FERSKVANN/ VÅTMARK

LOKALITETS nr: 50101

NAVN: Åkersvika

KOORDINATER: Kartblad 1916 IV Hamar. Blått koordinatsystem. UTM: PN 14 42, 16 41

NATURTYPE: Deltaområde

Åkersvika. Utsnittet er hentete fra Hamar kommunes digitale kartverk, (ØK, kartblad Åkersvika CR 065-5-1, Sæhlid CR 065-5-3, Hjellum CR 065-5-2).

BESKRIVELSE:

Lokaliteten i Åkersvika inngår som en del av naturreservatet som ble opprettet i juni 1974. Dette området er et deltaområde/ våtmarksområde, og formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde med tilhørende plantesamfunn, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området, særlig med hensyn til områdets betydning som raste- og hekkeområde for våtmarksfugl.

Lokaliteten ligger 122- 130 moh. og er i underkant av 1 km² stort. To elver er med på å danne deltaet, Flakstadelva fra nord og Svartelva fra sør. Mot vest åpner vika seg ut mot Mjøsa.

Løsmassene er hovedsakelig fluviale avsetninger, dominert av silt mens noe sand forekommer.

REGISTRERTE ARTER:

Deltaområde er et "landskapsøkologisk" begrep som ikke gir nærmere opplysninger om vegetasjonen. Innlandsdeltaer kan inneholde flere ulike vegetasjonstyper. Det er også tilfelle i Åkersvika. I 1992 ble det foretatt en stor botanisk undersøkelse av lokaliteten på initiativ fra Fylkesmannen i Hedmark (Wold, 1993). I den oppsummerende rapporten deles vegetasjonen inn i fire (seks) hovedtyper, og flere samfunn.

Vannvegetasjon:

hjetertjønna- stautpiggnopp- samfunn	(<i>Potamogeton perfoliatus</i> - <i>Sparganium emersum</i>)
kranstusenblad- busttjønna- samfunn	(<i>Myriophyllum verticillatum</i> <i>Potamogeton pectinatus</i>)
stautpiggnopp- flotelvemos- samfunn	(<i>Sparganium emersum</i> - <i>Fontinalis hypnoides</i>)
vassreverumpe- vasspepper- samfunn	(<i>Alopecurus aequalis</i> - <i>Polygonum hydropiper</i>)

Sumpvegetasjon

elvenesamfunn	(<i>Equisetum fluviatile</i>)
nålesivaks- evjesoleie	(<i>Eleocharis acicularis</i> - <i>Ranunculus reptans</i>)
sennegrassamfunn	(<i>Carex vesicaria</i>)
stolpestarr- myrrapp- samfunn	(<i>Carex juncella</i> - <i>Poa palustris</i>)

Engvegetasjon:

engkvein- timotei- samfunn	(<i>Agrostis capillaris</i> - <i>Phleum pratense</i>)
engreverumpe- myrrapp- samfunn	(<i>Alopecurus pratensis</i> - <i>Poa palustris</i>)
mjørdurt- myrrapp- samfunn	(<i>Filipendula ulmaria</i> - <i>Poa palustris</i>)
vassrørkveinsamfunn	(<i>Calamagrostis canescens</i>)

Kratt-og skogvegetasjon:

furudominert hageskog	(<i>Pinus sylvestris</i>)
gråor- heggeskog	(<i>Alnus incana</i> - <i>Prunus padus</i>)
gråseljekratt	(<i>Salix cinerea</i>)
mandelpilkratt	(<i>Salix triandra</i>)
svartvierkratt	(<i>Salix nigricans</i>)

I tillegg er også annen vann,- sump,- eng,- samt kratt- og skogvegetasjon nevnt, men disse har svært liten utbredelse. En nøye beskrivelse av de ulike vegetasjonstypene og samfunnene finnes i Wold (1993).

Fauna:

Ifølge viltregistreringen i Hamar kommune var det pr. 01.01.1998 observert 210 forskjellige arter i naturreservatet, og spesielt om våren kan man se store flokker:

stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>)	krikkand	(<i>Anas crecca</i>)
brunnakke	(<i>Anas penelope</i>)	toppand	(<i>Aythya fuligula</i>)
kvinand	(<i>Bucephala clangula</i>)	laksand	(<i>mergus merganser</i>)
heilo	(<i>Pluvialis apricaria</i>)	vipe	(<i>Vanellus vanellus</i>)
brushane	(<i>Philomachus pugnax</i>)	gluttsnipe	(<i>Tringa nebularia</i>)
grønnstilk	(<i>Tringa glareola</i>)	rødstilk	(<i>Tringa totanus</i>)
strandsnipe	(<i>Actitis hypoleucos</i>)	myrsnipe	(<i>Calidris alpina</i>)
enkeltbekkasin	(<i>Gallinago gallinago</i>)		

Reservatet har begrenset funksjon som hekkelokalitet, men det skal likevel nevnes at en rekke arter er registrert hekkende her. Lokaliteten trekker også til seg flere sjeldne/ tilfeldige gjester, og arter ”på ville veger”.

PRIORITET:

Svært viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:

Lokaliteten har som tidligere nevnt beliggenhet i/ er en del av et naturreservat, og har etter naturvernloven og ”Forskrift om fredning for Åkersvika naturreservat, Hamar, Stange og Vang kommuner, Hedmark”, et strengt vern med ulike bestemmelser.

Ellers er det ønskelig å opprettholde noen av de kulturbetingede vegetasjonstypene gjennom en fortsatt drift med slått og beiting av hest/storfe (Wold, 1993). Forsøk med brenning kan også være et aktuelt restaureringstiltak.

GRUNNEIERE:

Matr. Nr. 376, 1490, 1501, 1504, 1520 m.fl., 2345, 2346, 2792.

TRUSSL/ KONFLIKT:

Strandengene i Åkersvika har blitt både slått og beitet opp gjennom tidene, og områdene har også vært brent regelmessig. Bruken av området opphørte til forskjellig tidspunkt, fra ca. 1860 og fremover gjennom 1960- og 70- tallet. De tidligere artsrike beitebetingede vegetasjonstypene forsvinner til fordel for en homogen og artsfattig vassrørkvein- dominert vegetasjon. Gjenngroing av området ellers, og da spesielt av vierarter, er også et økende problem.

Der er flere overvannsledninger som munner ut i Åkersvika, men forurensingen av næringssalter og organiske stoffer fra tilførselselvene og direkte til vika er vesentlig redusert de senere år. Dette er et resultat av bla. ”Mjøsaksjonen” og nedlegging av flere forurensende bedrifter i området. Reduksjonen av utslippene har ført til at antallet besøkende fuglarter har gått ned. Lokaliteten er også noe påvirket av tungmetaller, oljeforbindelser og klorerte hydrokarboner.

Reguleringen av Mjøsa virker svært negativt på bunndyrfaunaen og derigjennom mattilgangen for fuglene. Det påvirker også vegetasjonen, og gir økt fare for is- og frosterosjon og tørke. Man ser ved hjelp av flyfoto at vann- og sumpvegetasjonen har gått tilbake, noe som sannsynligvis er en følge av de unaturlige vannstandsvekslingene.

Området er ellers påvirket av tråkk og ferdsel. E-6 går tvers igjennom lokaliteten og den har også næringseiendommer og idrettsarenaen ”Vikingskipet” i umiddelbar nærhet.

LITTERATURREFERANSER:

Miljøverndepartementet, 2001. Forskrift om fredning for Åkersvika naturreservat, Hamar, Stange og Vang kommuner, Hedmark.

Røstadsand, E. 1998. Viltet i Hamar. Hamar kommune.

Wold, Oddmund. 1993: Åkersvika naturreservat – Vegetasjon og flora. Vegetasjonsøkologisk grunnlag for skjøtselsplan. Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen, rapport 11/93.

LOKALITETS nr: 50601

NAVN: Flagstadelva

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 14 42, 14 43, 14 44, 13 44, 13 45, 13 46, 13 47, 14 48

NATURTYPE: Viktig bekkedrag

Flagstadelva (fig. 2) ØK, kartblad Sæhlid CR 066-5-3, Trehørningen CR 066-5-1, Vendkvern CR 067-5-3, Grøtholm CR 067-5-1.

BESKRIVELSE:

Flagstadelva som lokalitet avgrenses av Bjørgedalen naturreservat i nord og Åkersvika naturreservat i sør. Mellom Vendkvern og Åkersvika renner elva gjennom et svært intensivt drevet jordbrukslandskap, og elva fungerer her som korridor for faunaen både ved matsøk og forflytning. Flere fuglearter og mindre pattedyr finner gode livsbetingelser her. Mjøsørreten, mjøsharren og niøye benytter Flagstadelva som reproduksjonsområder. Vegetasjonen langs elva er også med på å filtrere avrenning fra jordbruket, og den har stor landskapsmessig og landskapsøkologisk verdi. Fra Arnkvern og nordover mot Bjørgedalen er det veksling mellom skog (gran) og oppdyrkede arealer som grenser ned mot elva.

Berggrunnen langs elva består av kalk- og kullholdige skifre, orthocerkalk og sandstein fra kambrosilur. Hele strekningen er imidlertid sterkt preget av fluviale silt-, sand- og grusavsetninger. Den nederste delen av elvepartiet er meandrerende.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjonens bredde langs Flagstadeleva er varierende, og fra Vien til Arnkvern er vegetasjonsbeltet svært smalt. Som nevnt tidligere holder fugler og små pattedyr gjerne til her, mens større pattedyr finnes lenger nord, der vegetasjonsbeltet blir tykkere. Det er hovedsakelig gråor- heggeskog man finner langs elva.

Vegetasjon

Vanlig forekommende tre-arter:

bjørk	(<i>Betula pendula</i>)
gråor (dominerende art)	(<i>Alnus incana</i> ssp. <i>Incana</i>)
selje	(<i>Salix caprea</i> ssp. <i>Caprea</i>)

Spredte forekomster:

gran	(<i>Picea abies</i>)
osp	(<i>Populus tremula</i>)
rogn	(<i>Sorbus aucuparia</i>)
vier	(<i>Salix</i> spp.)
krossved	(<i>Viburnum opulus</i>)

Fauna

Hekkende/ mulig hekkende fugl:

fasan	(<i>Phasianus colchicus</i>)
gjerdesmett	(<i>Troglodytes troglodytes</i>)
gulspurv	(<i>Emberiza citrinella</i>)
hagesanger	(<i>Sylvia borin</i>)
løvsanger	(<i>Phylloscopus trochilus</i>)
munk	(<i>Sylvia atricapilla</i>)
spettmeis	(<i>Sitta europaea</i>)
stjertmeis	(<i>Aegitha loscaudatus</i>)

Pattedyr:

bever	(<i>Castor fiber</i>)
grevling	(<i>Meles meles</i>)
klatremus	(<i>Clethrionomys glareolus</i>)
mink	(<i>Mustela vison</i>)
røyskatt	(<i>Mustela erminea</i>)
snømus	(<i>Mustela nivalis</i>)
spissmus	(<i>Sorex araneus</i>)
vånd	(<i>Arvicola terrestris</i>)

PRIORITET:

Svært viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:

Området er avmerket som ”viktig viltområde” på Viltområdekartet for Hamar kommune. Dette er områder som er høyt prioritert som viltområder.

GRUNNEIERE:TRUSSEL/ KONFLIKT:

Forrurensning fra industribedrifter i nærheten av Flagstadelva kan være en trussel mot livet i og nær elva.

LITTERATURREFERANSER:

Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen. 1997. Åkersvika naturreservat - Forslag til forvaltningsplan.

Røstadsand, E. 1998. Viltet i Hamar. Hamar kommune.

LOKALITETS nr: 50602

NAVN: Finsalbekken

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: 15-18 42- 47

NATURTYPE: Viktig bekkedrag

Finsalbekken (fig. 2) ØK, kartblad Åkersvika CR 065-5-1, Vangli CR 066-5-4, Tomter CR 066-5-3, Korslund CR 067-5-4, Skramstad CS 066-5-1, Øvre Vang CS 067-5-3.

BESKRIVELSE:

Finsalbekken som lokalitet strekker seg fra Dystvollfallet på ca. 267 moh. i nord, og renner ut i Åkersvika på ca. 123 moh. i sør. Berggrunnen i området består av kambro-siluriske avsetninger, kullholdige skifre og orthoserkalkstein. For øvrig dekkes berggrunnen av et mektig lag morenemateriale. Fra Åker og opp til Ridabu/ Finsal renner Finsalbekken gjennom et sterkt utbygd og trafikert boligområde, og dette skaper biotoper av meget spesiell karakter. I resten av området renner Finsalbekken gjennom et meget intensivt drevet jordbruksområde. Av den grunn er ikke grønntbeltet særlig bredt her, men nettopp derfor får den en viktig landskapsøkologisk funksjon i området. Mjøsørreten, mjøsharren og niøye benytter Finsalbekken som reproduksjonsområde.

REGISTRERTE ARTER:

Det er ikke gjort noen spesiell undersøkelse av vegetasjonen i området. Vurderingen av lokalitetens verdi er gjort på bakgrunn av bl.a. den landskapsøkologiske funksjonen den har som spredningskorridor, skjul og område for matsøk for fugler og andre dyr, funksjonen som gytebekk og de næringsrike grunnforholdene på stedet. Det skyggefulle skogsmiljøet langs slike bekker har også et rikt insektsliv. Lokaliteten preges av frisk/ fuktig løvskogvegetasjon som minner mest om gråor-heggeskog.

Vegetasjon

Vanlig forekommende tre-arter:

bjørk	(<i>Betula pendula</i>)
gråor (dominerende art)	(<i>Alnus incana</i>)
selje	(<i>Salix caprea</i>)

Spredte forekomster:

gran	(<i>Picea abies</i>)
osp	(<i>Populus tremula</i>)
rogn	(<i>Sorbus aucuparia</i> ssp. <i>Aucuparia</i>)
vier	(<i>Salix</i> spp.)

Fauna

Fugl:

bokfink	(<i>Fringilla coelebs</i>)
dvergspett	(<i>Dendrocopos minor</i>)
fasan	(<i>Phasianus colchicus</i>)
gråtrost	(<i>Turdus pilaris</i>)
gulsanger	(<i>Hippolais icterina</i>)
hagesanger	(<i>Sylvia borin</i>)
låvesvale	(<i>Hirundo rustica</i>)
munk	(<i>Sylvia atricapilla</i>)
taksvale	(<i>Delichon urbica</i>)

Pattedyr:

hare	(<i>Lepus timidus</i>)
piggsvin	(<i>Erinaceus europaeus</i>)
rødrev	(<i>Vulpes vulpes</i>)
rådyr	(<i>Capreolus capreolus</i>)
vånd	(<i>Arvicola terrestris</i>)

PRIORITET:

Viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:

Det er tidligere blitt utført noe skjøtselsarbeid i nedre del av Finsalbekken. Dette er det Naturskolen som har stått for, i samarbeid med Hamar kommune. Skjøtselen har hovedsakelig dreid seg om biotopforbedring for fisken i elven. Noen kulper er også blitt gravd i området ved Nashaug.

TRUSSEL/ KONFLIKT:GRUNNEIERE:LITTERATURREFERANSER:

Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen. 1997. Åkersvika naturreservat - Forslag til forvaltningsplan.

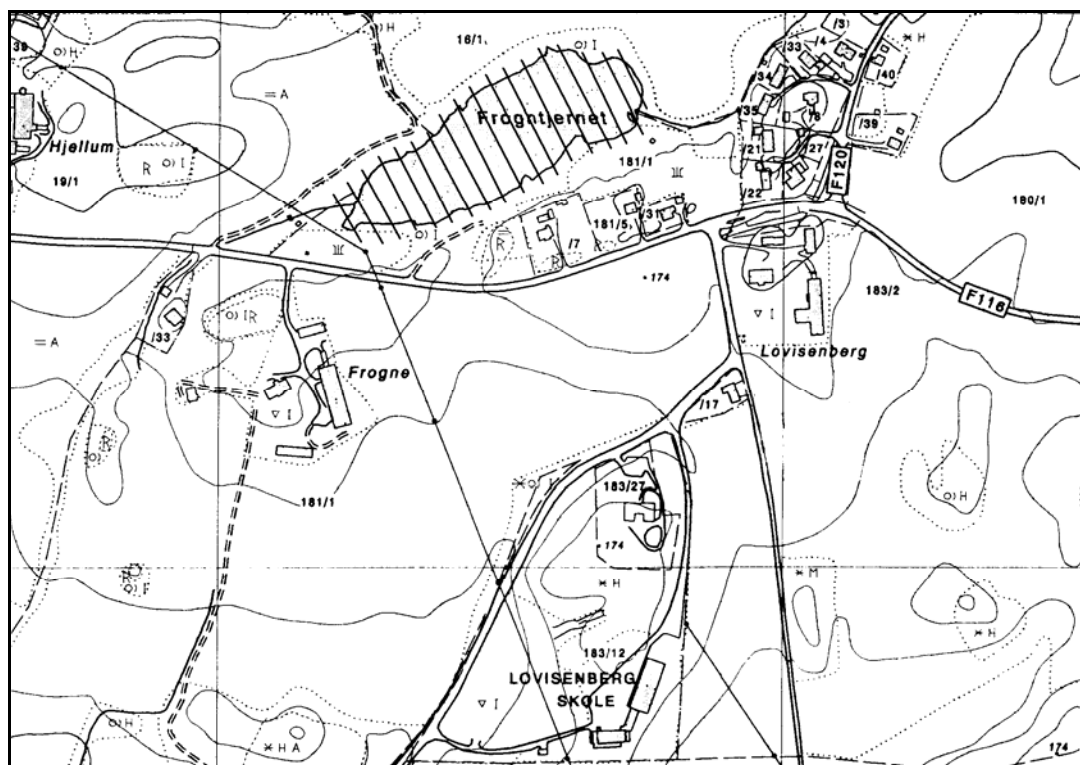
Røstadsand, E. 1998. Viltet i Hamar. Hamar kommune.

LOKALITETS nr: 50801

NAVN: Frognertjernet

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 42 18

NATURTYPE: Rik kulturlandskapssjø

Frognertjernet (ØK, kartblad Hjøllum CR 065-5-2).

BESKRIVELSE:

Frognertjernet har et overflateareal på ca. 18 daa. Størst dyp ved normalvannstand er 9,5 meter. Vannet ligger i et intensivt drevet, storskala kulturlandskap, 168 moh. Berggrunnen i området består av kambrosilurisk leirskifer og kalkstein. Frognertjernet er det ferskvann i Norge som har den høyeste ionekonsentrasjonen (620 mg ioner per liter). De geologiske forholdene bidrar til å gjøre Frognertjernet naturlig eutroft (Martinsen, 1995).

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

Bekkeveronika	(<i>Veronica beccabunga</i>)
bred dunkjevle	(<i>Thypha latifolia</i>)
gul nøkkerose	(<i>Nuphar lutea</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
kjempepiggnopp	(<i>Sparganium erectum</i>)
korsandemat	(<i>Lemna trisulca</i>) Sårbar ifølge DN's klassifikasjon
myrhatt	(<i>Potentilla palustris</i>)
myrkongle	(<i>Calla palustris</i>)
selsnepe	(<i>Cicuta virosa</i>)
slyngsøtvier	(<i>Solanum dulcamara</i>)

takrør	(<i>Phragmites communis</i>)
tjønnaks	(<i>Potamogeton</i> spp.)
trollhegg	(<i>Frangula alnus</i>)
vanlig andemat	(<i>Lemna minor</i>)
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)
vasslirekne	(<i>Polygonum amphibium</i>)
vassveronica	(<i>Veronica aquatica</i>)
vier	(<i>Salix</i> spp.)

Fauna

Ferskvannssnegl:

flat skivesnegl	(<i>Hippeutis complanatus</i>)	
kjølskivesnegl	(<i>Planorbis carinatus</i>)	Direkte truet ifølge DN`s klassifikasjon.
myrsnegl	(<i>Lymnaea palustris</i>)	
spiss blæresnegl	(<i>Aplexa hypnorum</i>)	
stor damsnegl	(<i>Lymnaea stagnalis</i>)	

Amfibier:

liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>)	Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon.

Fugl:

horndykker	(<i>Podiceps auritus</i>)	Hekkende
krikkand	(<i>Anas crecca</i>)	
sivhøne	(<i>Gallinula chloropus</i>)	Hekkende
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>)	Hekkende

I tillegg finnes en rekke andre dyrearter, bla. flere evertebrater. Denne oversikten er et eksempel på det store artsmangfoldet som finnes i og i tilknytning til Frognertjernet. For en fyldigere oversikt se Martinsen, O. (1995).

PRIORITET:

Svært viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:GRUNNEIERE:

Frogner (g.nr. 19, b.nr. 1), Hubred lille (g.nr. 16, b.nr. 1).

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Sterk nedtapping ved vanning.

LITTERATURREFERANSER:

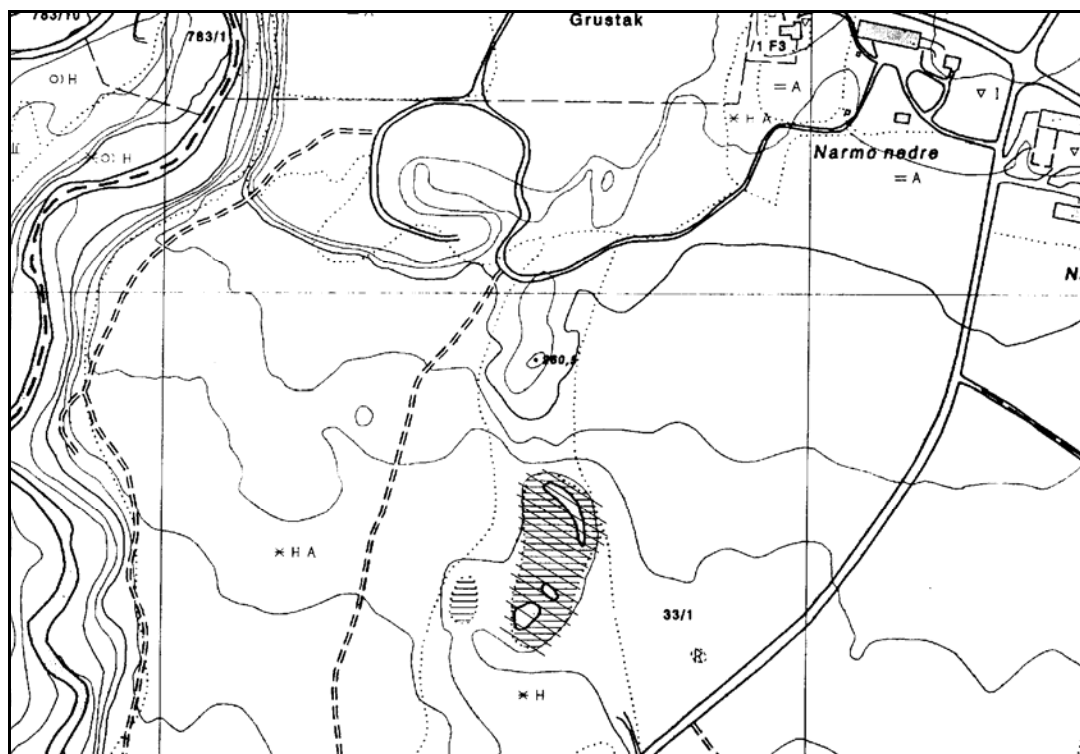
Martinsen, O. 1995. Sikring av biologisk mangfold i Hamar kommunes kulturlandskap. Hovedoppgave NLH.

LOKALITETS nr: 50901

NAVN: Narmo vestre

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 146 487

NATURTYPE: Dammer

Narmo vestre (ØK, kartblad Vendkvern CR 067-5-3).

BESKRIVELSE:

Narmo vestre består av to (tre) naturlige dammer i dødisgroper, og ligger ca. 230 moh.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

blærerot	(<i>Utricularia</i> spp.)
flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
gulldusk	(<i>Lysimachia thyrsiflora</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
lyssiv	(<i>Juncus effusus</i>)
myrhatt	(<i>Potentilla palustris</i>)
piggknopp	(<i>Sparganium</i> spp.)
tiggersoleie	(<i>Ranunculus sceleratus</i>)
tjønnaks	(<i>Potamogeton</i> spp.)
vanlig andemat	(<i>Lemna minor</i>)
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)
vasslirekne	(<i>Polygonum amphibium</i>)

Fauna

Amfibier:

liten salamander (*Tristurus vulgaris*) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjoner

stor salamander (*Triturus cristatus*) Direkte truet ifølge DN`s klassifikasjon

Ellers er det funnet hesteigle (*Haemopsis sanguisuga*) og vanlig damsnegl (*Lymnaea peregra*) i dammene.

PRIORITET:

Dammene registreres som svært viktig fordi det er registrert to sårbare – direkte truede arter der, stor og liten salamander.

FORVALTNING/ TILLTAK:

Det bør lages flere åpne dammer i sumpen.

GRUNNEIERE:

Sigmund Narmo. Narmo vestre. G. nr. 33, B. nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Grustak i nærheten truer vannstanden.

LITTERATURREFERANSER:

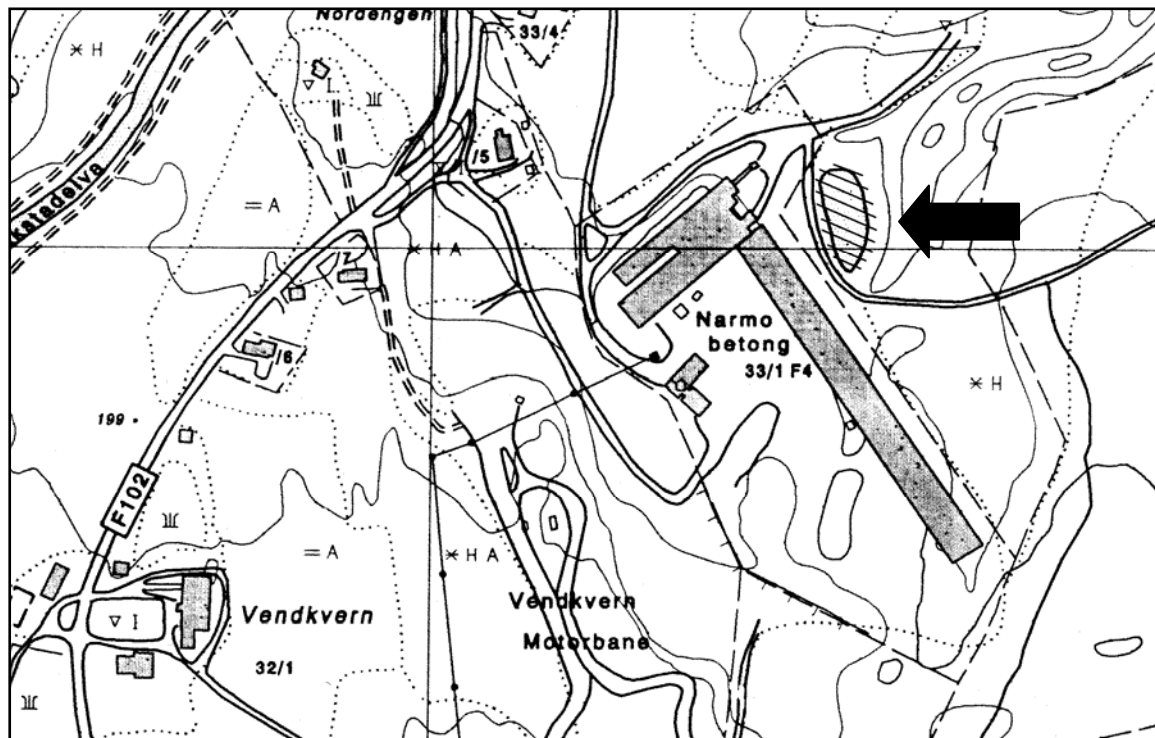
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50902

NAVN: Narmo vestre, Svartflågan

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 145 480

NATURTYPE: Dam

Dam på Narmo vestre, Svartflågan (ØK, kartblad Vendkvern CR 067-5-3).

BESKRIVELSE:

Svartflågan er en naturlig dam i dødisgrop. Det var tidligere fisk i dammen. Dammen ligger ca. 240 moh.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
piggknopp	(<i>Sparganium</i> spp.)
tjønnaks	(<i>Potamogeton</i> spp.)

Fauna

liten salamander	(<i>Tristurus vulgaris</i>)
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>)
stor salamander	(<i>Triturus cristatus</i>)
vanlig damsnegl	(<i>Lymnaea peregra</i>)

PRIORITET:

Lokaliteten har fått verdien svært viktig fordi det finnes både stor og liten salamander der.

FORVALTNING/ TILTAK:

Dammen bør graves dypere.

GRUNNEIERE:

Sigmund Narmo. Narmo vestre, G. nr. 133, B. nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Dammen ble senket i 90-åra på grunn av påstått flomfare for industri i nærheten.

LITTERATURREFERANSER:

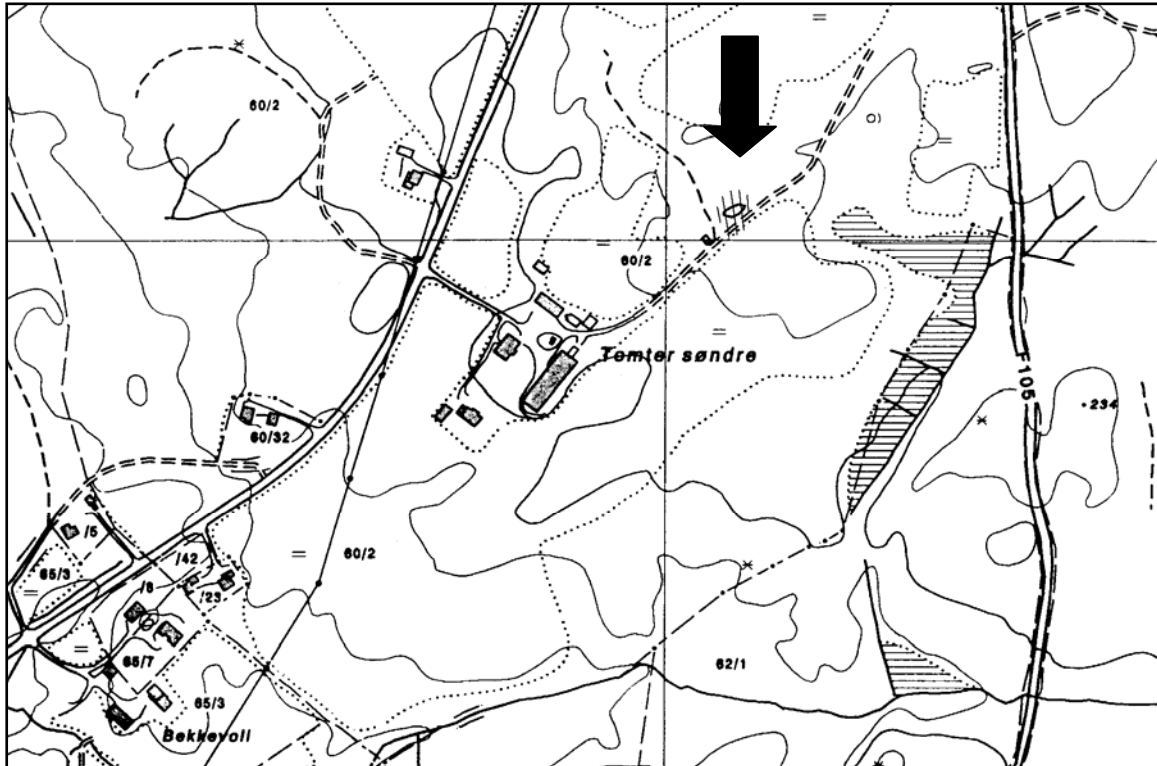
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50903

NAVN: Tomter søndre, Smiudammen

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem: UTM: PN 169 465

NATURTYPE: Dam

Smiudammen på Tomter søndre (ØK, kartblad Tomter CR 066-5-2).

BESKRIVELSE:

Smiudammen ligger inne på et beite som brukes som vanningsdam for husdyr, 230 moh. Dammen har et areal på 0,2 daa og en middeldybde på 0,5 m (max 1,5 m). Grunnforholdene på stedet består av leire og myr. Utformingen på dammen er oval i øst-vest retning.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

vanlig andemat	(<i>Lemna minor</i>)
flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
flikbrønsele	(<i>Bidens tripartita</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
mannasøtegras	(<i>Glyceria fluitans</i>)
piggknopp	(<i>Sparganium</i> spp.)
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)

Fauna

hesteigle (*Haemopsis sanguisuga*)
liten salamander (*Triturus vulgaris*) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon
stor damsnegl (*Lymnaea stagnalis*) Innført

27 forskjellige arter vannkalver (*Dytiscus* spp.) er registrert i Smiudammen.

PRIORITET:

Dammen registreres som svært viktig fordi man finner en sårbar art der (DN`s klassifisering), liten salamander.

FORVALTNING/ TILTAK:

Dammen er holdt under oppsikt fra 1947. Den ble restaurert høsten 1995 og 1996, og arbeidet bestod i bunnrensning og utvidelse av dammen. Sommeren 1998 ble det satt ut tamgås ved dammen, og det ble registrert en drastisk tilbakegang av de fleste arter innen flora og fauna.

GRUNNEIERE:

Ole Jacob Tomter. Tomter søndre G. nr. 60, B. nr. 2

TRUSSEL/ KONFLIKT

Utsetting av gjess er en trussel for denne dammen.

LITTERATURREFERANSER:

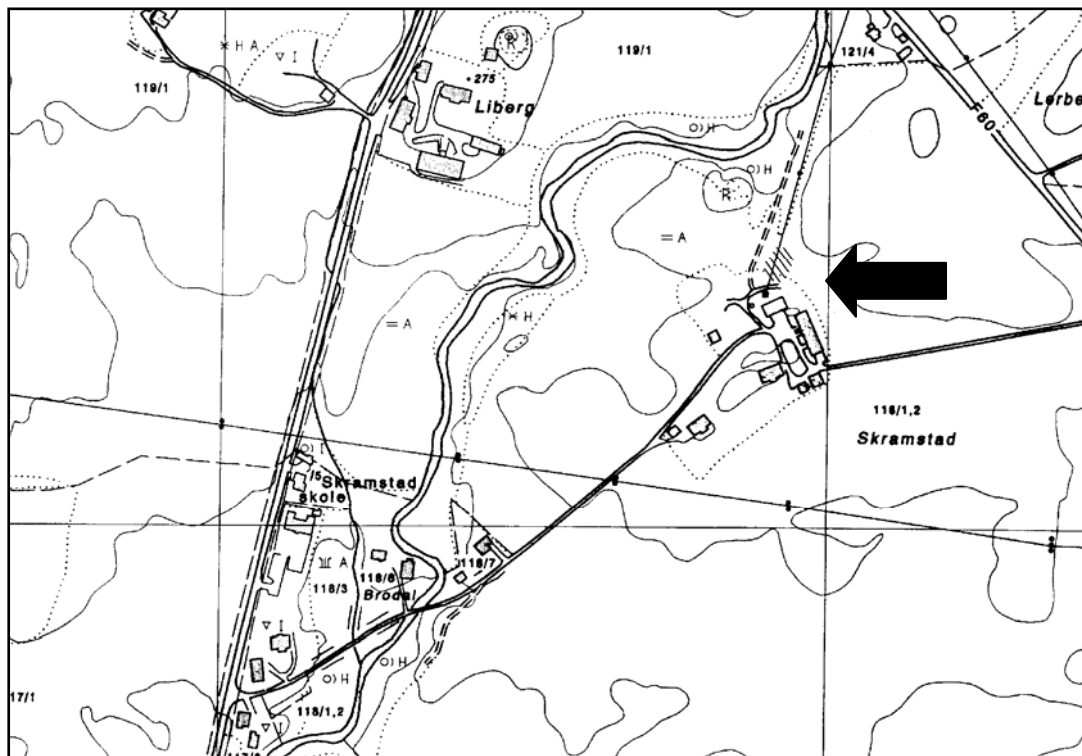
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50904

NAVN: Skramstaddammen

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 218 468

NATURTYPE: Dam

Skramstaddammen (ØK, kartblad Skramstad CS 066-5-1).

BESKRIVELSE:

Skramstaddammen ligger ved et tun mellom åker og driftsbygning, 270 moh. Den er trolig gravd som branndam, men har siden vært brukt til tamender. I seinere tid har den bare vært pryddam. Dammen har optimale overvintringsmuligheter for amfibier. Skramstaddammen er tilnærmet rund av utforming, arealet er 0,3 daa og middeldybden er 0,6 (max 1,5 m). Grunnforholdene ved dammen er leire og myr.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

elvesnelle	(<i>Equisetum fluviatile</i>)
gulldusk	(<i>Lysimachia thyrsoflora</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
korsandemat	(<i>Lemna trisulca</i>) Sårbar ifølge DN's klassifikasjon
mannasøtegras	(<i>Glyceria fluitans</i>)
myrhatt	(<i>Potentilla palustris</i>)
rusttjønnaks	(<i>Potamogeton alpinus</i>)
tiggersoleie	(<i>Ranunculus sceleratus</i>)
vanlig andemat	(<i>Lemna minor</i>)

vanlig tjønnaks	(<i>Potamogeton natans</i>)
vassgro	(<i>Alisma plantago-aquatica</i>)
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)

Fauna

hesteigle	(<i>Haemopsis sanguisuga</i>)
hundeigle	(<i>Erpobdella octoculata</i>)
liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon
myrsnegl	(<i>Lymnaea palustris</i>)

PRIORITET:

Dammen registreres som svært viktig fordi man finner to sårbare arete der (DN`s klassifisering), liten salamander og korsandemat.

FORVALTNING/ TILTAK:

Det ble foretatt utbedringer av dammen i 1996 for å hindre uttørring og bunnfrysing, og for å lage optimale forhold for dammens biologiske mangfold. Utbedringene bestod i at man rensket opp bunnen samt skrånet kantene. To store bjørker ble også fjernet. Før utbedringene startet var det et rikt og variert biologisk mangfold i dammen, med en stor bestand av liten salamander og flere vannkalvarter. Etter utbedringene er det registrert en bedre overvintring av igler, snegler, gråsugge, larver av øyenstikkere og vannkalver. Det er også registrert økt bevoksing av vanlig tjønnaks og vasshår.

GRUNNEIERE:

Bjørn E. Skramstad. Skramstad, G. nr. 118, B. nr. 1, 2

TRUSSEL/ KONFLIKT:

LITTERATURREFERANSER:

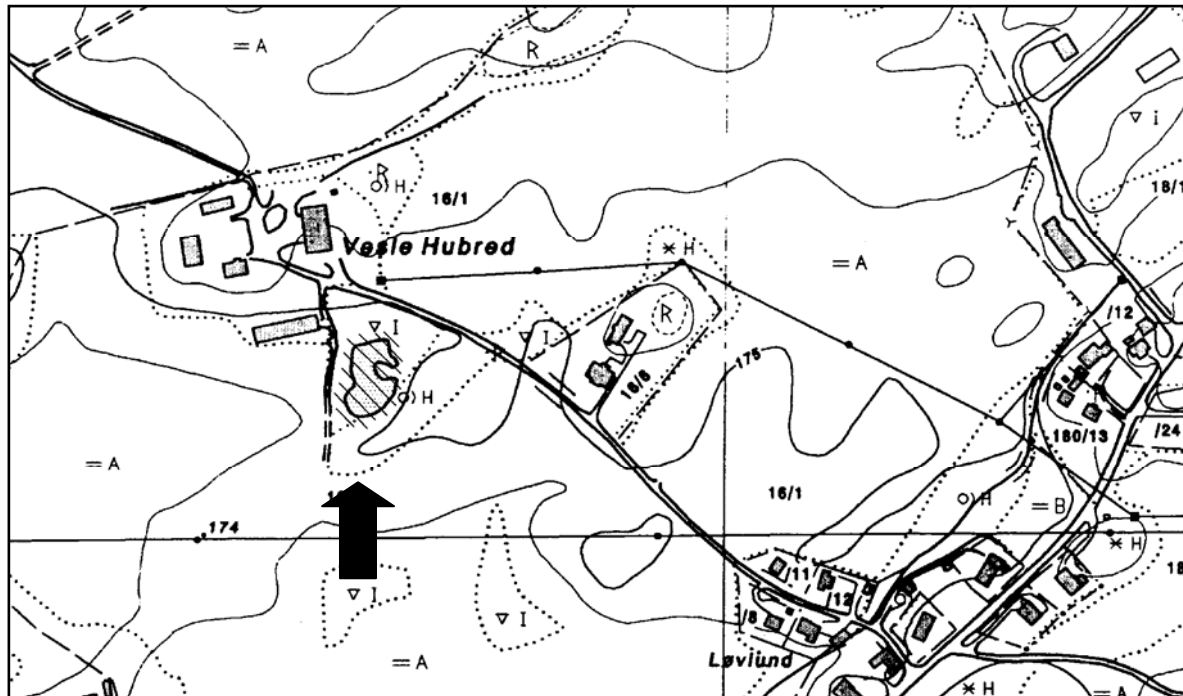
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50905

NAVN: Hubred lille

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 176 428

NATURTYPE: Dam

Hubred lille (ØK, kartblad CS 066-5-1).

BESKRIVELSE:

Gårdsdam gravd i ca. 1975.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

elvesnelle	(<i>Equisetum fluviatile</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
korsandemat	(<i>Lemna trisulca</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon
slyngsøtvier	(<i>Solanum dulcamara</i>)
takrør	(<i>Phragmites australis</i>)
vanlig tjønnaks	(<i>Potamogeton natans</i>)
vassgro	(<i>Alisma plantago-aquatica</i>)
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)

Fauna

krikkand	(<i>Anas crecca</i>)
liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon
sivhøne	(<i>Gallinula chloropus</i>) Hekkende
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>) Hekkende
stor damsnegl	(<i>Lymnaea stagnalis</i>)

PRIORITET:

Dammen registreres som svært viktig fordi man finner to sårbare arter der (DN`s klassifisering), liten salamander og korsandemat.

FORVALTNING/ TILTAK:

GRUNNEIERE:

Eli Dæhlin Bøhmer. Hubred lille G. nr. 16, B. nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Økt bevoksing av alger.

LITERATURREFERANSE:

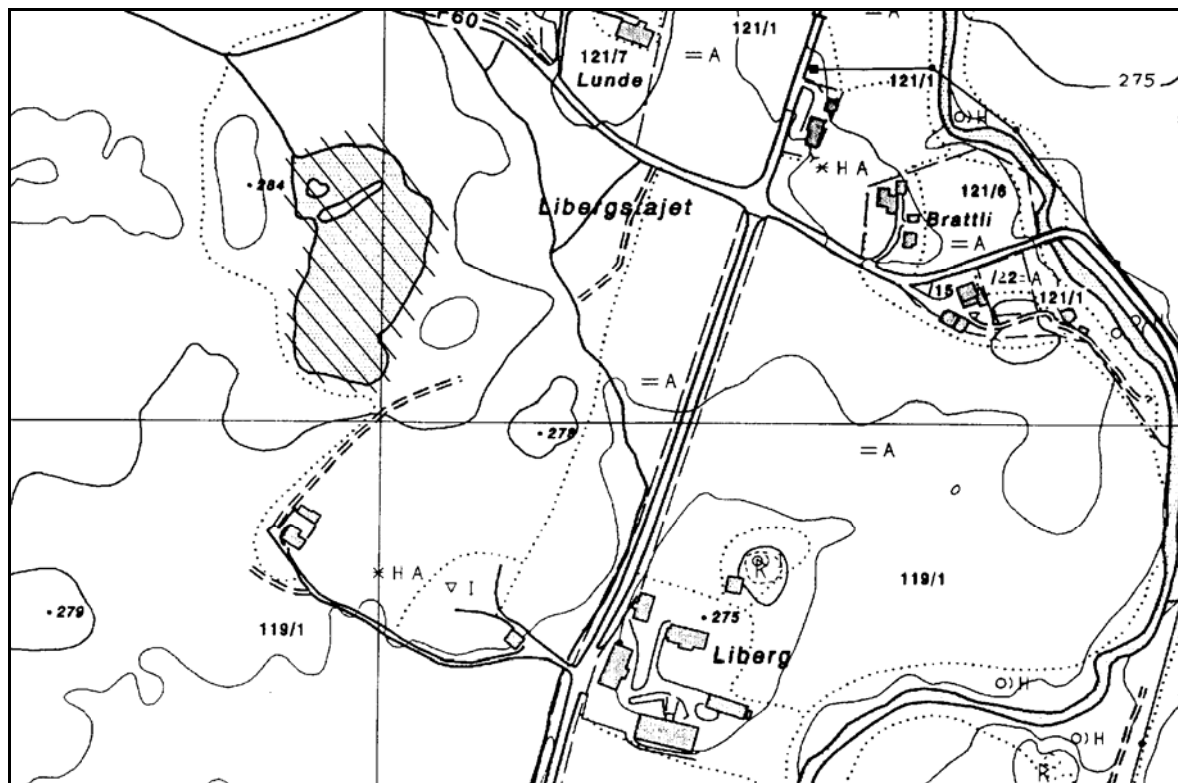
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50906

NAVN: Liberg

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 214 474

NATURTYPE: Dam

Libergdammen (ØK, kartblad Skramstad CS 066-5-1).

BESKRIVELSE:

Libergdammen er en gravd/ oppdemt vanningsdam fra ca. 1975.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

bred dunkjevle	(<i>Typha latifolia</i>)	
elvenesle	(<i>Equisetum fluviatile</i>)	
flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)	
korsandemat	(<i>Lemna trisulca</i>)	Sårbar ifølge DN's klassifikasjon
kvassstarr	(<i>Carex acuta</i>)	
mannasøtegras	(<i>Glyceria fluitans</i>)	
myrkongle	(<i>Calla palustris</i>)	
piggknopp	(<i>Sparganium</i> spp.)	
rusttjønnaks	(<i>Potamogeton alpinus</i>)	
skogsivaks	(<i>Scirpus sylvaticus</i>)	
vanlig tjønnaks	(<i>Potamogeton natans.</i>)	
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)	

Fauna

hundeigle	(<i>Erpobdella octoculata</i>)
krikkand	(<i>Anas crecca</i>)
kvinand	(<i>Bucephala clangula</i>)
liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon.
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>) Hekkende

Horndykker (*Podiceps auritus*) er observert hekkende i denne lokaliteten i 1996 og 1997 og senere.

PRIORITET:

Dammen registreres som svært viktig fordi man finner to sårbare arter der (DN`s klassifisering), liten salamander og korsandemat.

FORVALTNING/ TILTAK:GRUNNEIERE:

Helge Ålstad. G. nr.119, B. nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:LITTERATURREFERANSER:

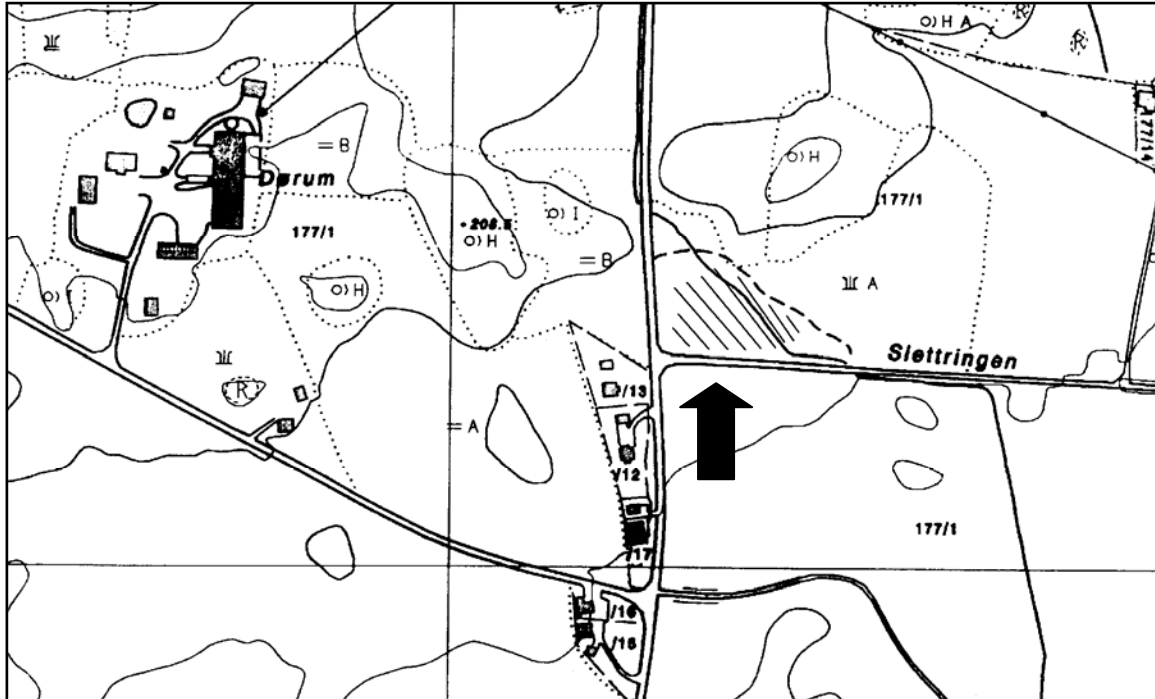
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50907

NAVN: Dørum vanningsdam

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 202 439

NATURTYPE: Dam

Dørum vanningsdam (ØK, kartblad Dørum 066-5-3).

BESKRIVELSE:

Dørum vanningsdam har et areal på 1,5 daa og en middeldybde på 1,5 m (max 3 m). Formen på dammen er rund/ oval og den strekker seg i nord-syd retning. Dammen ligger nær veg mellom dyrket mark og beite, 195 moh. Grunnforholdene er leire og myr. Dammen er en del av et vassdragsystem. Før dammen ble gravd ut, på midten av 1990-tallet, ble det funnet vanlig damsnegl i tilførselsbekken, og konserverte hasselnøtter i grunnmassen. Det var påfallende rask etablering av plante- og dyrearter i dammen, og i løpet av den første sommeren var det etablert et naturlig bestand av vassveronika.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

bred dunkjevle	(<i>Typha latifolia</i>) Innført i dammen
elvesnelle	(<i>Equisetum fluviatile</i>) Innført i dammen
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>) Innført i dammen
kjempepiggnopp	(<i>Sparganium erectum</i>) Innført i dammen
mannasøtegras	(<i>Glyceria fluitans</i>)
piggnopp	(<i>Sparganium</i> spp.)
skogsivaks	(<i>Scirpus sylvaticus</i>) Innført i dammen
takrør	(<i>Phragmites australis</i>) Innført i dammen
tiggersoleie	(<i>Ranunculus sceleratus</i>)

vanlig tjønnaks	(<i>Potamogeton natans</i>) Innført i dammen (Trolig utdødd)
vassgro	(<i>Alisma plantago-aquatica</i>) Innført i dammen
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)
vasslirekne	(<i>Polygonum amphibium</i>) Innført i dammen (Trolig utdødd)
vassveronika	(<i>Veronica anagallis-aquatica</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifisering

Fauna

Kjølskivesnegl	(<i>Planorbis carinatus</i>) Innført i dammen. Direkte truet ifølge DN`s klassifisering (Trolig utdødd)
Krikkand	(<i>Anas crecca</i>)
Liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Innført i dammen Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon
Låvesvale	(<i>Hirundo rustica</i>)
Stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>)
Stor damsnegl	(<i>Lymnaea stagnalis</i>) Innført i dammen
Strandsnipe	(<i>Actitis hypoleucos</i>)
Taksvale	(<i>Delichon urbica</i>)
Vanlig damsnegl	(<i>Lymnaea truncatula</i>)

PRIORITET:

Dammen registreres som svært viktig fordi man finner tre sårbare – direkte truede arter der, (DN`s klassifisering), liten salamander, kjølskivesnegl og vassveronika.

FORVALTNING/ TILTAK:GRUNNEIERE:

Einar Frogner, Dørum, G. nr. 177, B. nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:LITTERATURREFERANSER:

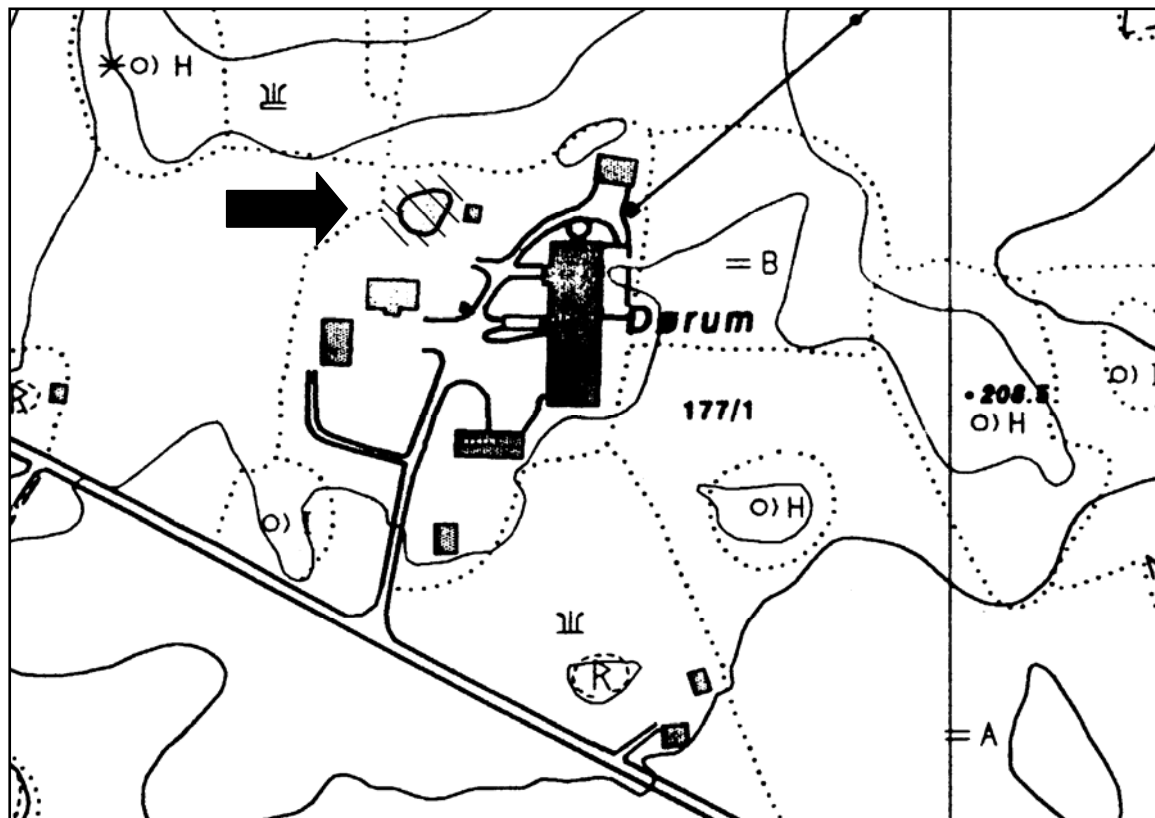
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50908

NAVN: Dørum gårdsdam

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 197 439

NATURTYPE: Dam

Dørum gårdsdam (ØK, kartblad CS 066-5-3).

BESKRIVELSE:

Dørum gårdsdam ligger på et tun mellom hus, åker, beite og løvtrær. Dammen fungerte som drikkevannskilde for gårdens husdyr frem til ca. 1980. Trolig er det en gammel naturlig eller gravd branndam. Dammen har et areal på 0,5 daa og en middeldybde på 0,7 m (max 1,7 m). Grunnforholdene på stedet er myr. Dammen er tilnærmet rund. Vinteren 1997 ble det foretatt bunnrensing og skråning av kantene i dammen. Før tiltakene ble satt i gang var det en svært variert flora og fauna i dammen. Vannflaten var dekket av andemat og flytealger om sommeren, og det fantes spesielt mye gråsugge. Etter tiltakene så man en klar øking av bestanden av liten salamander, og det ble mindre flytealger.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

Flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
Flikbrønsl	(<i>Bidens tripartita</i>)
Gulldusk	(<i>Lysimachia thyrsoflora</i>)
Hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
Mannasøtegras	(<i>Glyceria fluitans</i>)

Piggknop	(<i>Sparganium</i> spp.)
Slyngsøtvier	(<i>Solanum dulcamara</i>)
Vanlig andemat	(<i>Lemna minor</i>)
Vassgro	(<i>Alisma plantago-aquatica</i>)
Vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)

Fauna

Hesteigle	(<i>Haemopsis sanguisuga</i>)
Hundeigle	(<i>Erpobdella octoculata</i>)
Kvinand	(<i>Bucephala clangula</i>) Hekkende
Liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon
Stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>) Hekkende.
Vånd	(<i>Arvicola terrestris</i>)

PRIORITET:

Svært viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:GRUNNEIERE:

Einar Frogner, Dørum, G. nr. 177, B. nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:LITERATURREFERANSE:

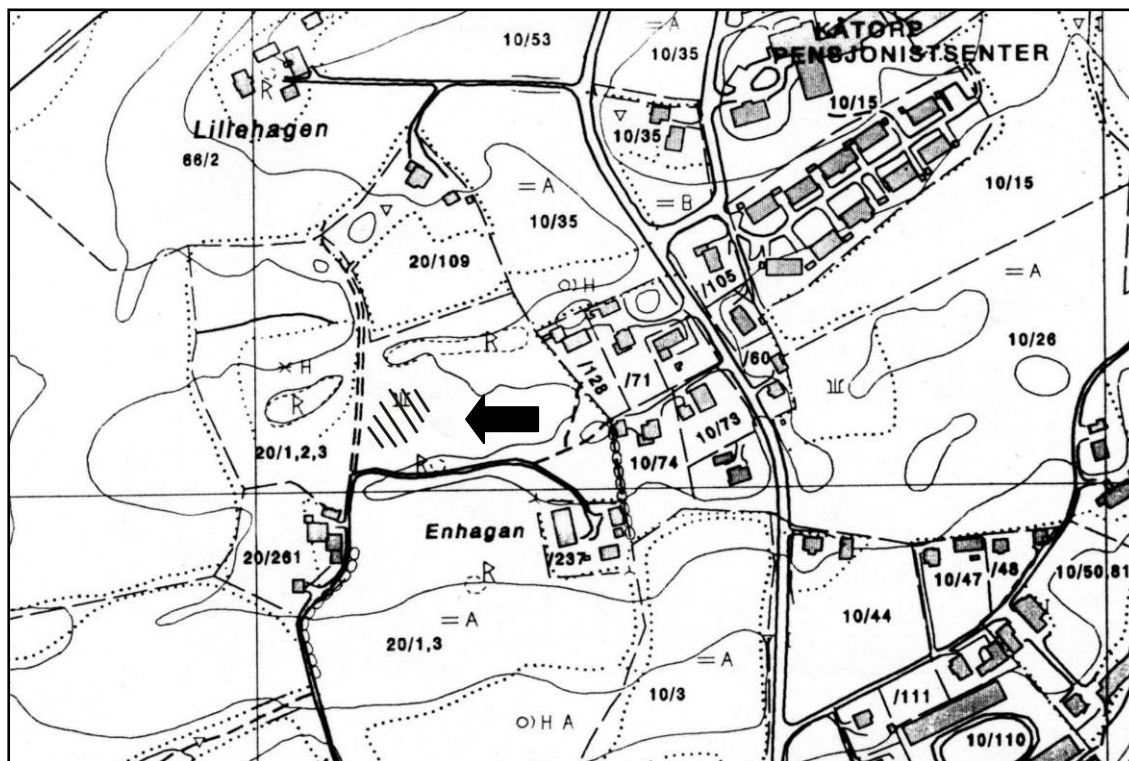
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50909

NAVN: Sæhlidammen

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 165 436

NATURTYPE: Dam

Sæhlidammen (ØK, kartblad CR 066-5-4).

BESKRIVELSE:

Sæhlidammen ligger ca. 185 moh. Dammen er på 0,4 daa, middeldybde på 0,5 m (max på 1,2 m). Formen på dammen er oval i sørvest-nordøst retning. Grunnforholdene på stedet er myr. Dammen ble restaurert i 1996. Vegetasjonen var i ferd med å ta overhånd på grunn av lav sommervannstand og sterk eutrofiering. Dammen ble bl.a. gravd dypere og utvidet under restaureringen. Kantene ble skrånet. Før restaureringen var det relativt tynne bestander av alle dyregrupper, på grunn av den begrensede vannmengden. Restaureringen ga et positivt resultat med sterk øking i antall liten salamander, samt ulike snegler, vannkalver og øyenstikkere. Floraen er også rik i tilknytning til dammen.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

bukkeblad	(<i>Menyanthes trifoliata</i>)
flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
grastjønnaks	(<i>Potamogeton gramineus</i>)
gulldusk	(<i>Lysimachia thyrsiflora</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
mannasøtegras	(<i>Glyceria fluitans</i>)
myrhatt	(<i>Potentilla palustris</i>)

rusttjønnaks	(<i>Potamogeton alpinus</i>)
vanlig tjønnaks	(<i>Potamogeton natans</i>)
vassgro	(<i>Alisma plantago-aquatica</i>)

Fauna

krikkand	(<i>Anas crecca</i>) Hekkende
liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon
spiss blæresnegl	(<i>Aplexa hypnorum</i>)
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>)
vånd	(<i>Arvicola terrestris</i>)

PRIORITET:

Dammen er stabil og inneholder en art som er sårbar (DN`s klassifisering), og blir derfor sett på som viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:

GRUNNEIERE:

Kristen Holm, Sæhli, 2322 Ridabu.

TRUSSEL/ KONFLIKT:

LITTERATURREFERANSER:

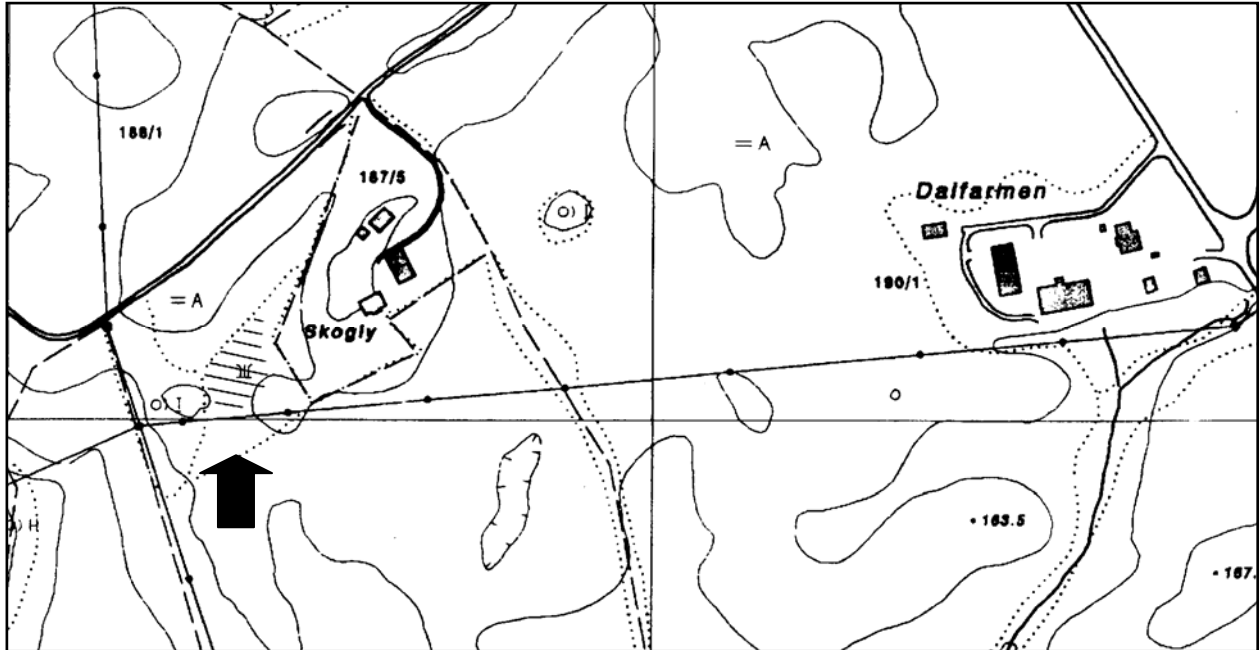
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50910

NAVN: Hoeldammen, Hoel østre

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 177 425

NATURTYPE: Dam

Hoeldammen (ØK, kartblad Farmen 065-5-1).

BESKRIVELSE:

Hoeldammen ligger ca 160 moh., i et tidligere beite mellom åker, blandingsskog og steinrøys. Den har et areal på 0,7 daa, med en middeldybde på 0,7 m (max. på 1,5 m). Grunnforholdene består av myr. Dammen er oval i sør-nord utstrekning, og det finnes øyer i dammen. Dammen er ikke en del av et vassdragssystem. To vintre ble brukt på å restaurere dammen som var ferdig i 1997. Da hadde man både gravd den dypere og utvidet den noe, samt skrånet kantene. Før restaureringen var det forsumping og gassdannelse i tilknytning til dammen, og dette virket negativt på faunaen. Etter restaureringen så man en rask reaksjon til det optimale for amfibier, snegler, øyenstikkere og vannkalver.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
flikbrønsl	(<i>Bidens tripartita</i>)
gulldusk	(<i>Lysimachia thyrsoflora</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
kjempepigknopp	(<i>Sparganium erectum</i>)
skogsivaks	(<i>Scirpus sylvaticus</i>)
taglstarr	(<i>Carex approbinquata</i>)
tiggersoleie	(<i>Ranunculus sceleratus</i>)
vanlig andemat	(<i>Lemna minor.</i>)
vassgro	(<i>Alisma plantago-aquatica</i>)

Fauna

frosk	(<i>Rana temporaria</i>)
hundeigle	(<i>Erpobdella octoculata</i>)
liten salamander	(<i>Tristurus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjoner
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>)
stor damsnegl	(<i>Lymnaea stagnalis</i>)
vånd	(<i>Arvicola terrestris</i>)

PRIORITET:

Dammen er stabil og inneholder en art som er sårbar (DN`s klassifisering), og blir derfor sett på som viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:GRUNNEIERE:

Jens Jemblie, Hoel Østre, 2344 Ilseng.

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Hemmet av sterk flytende mose- og algevekst på sensommeren.

LITTERATURREFERANSER:

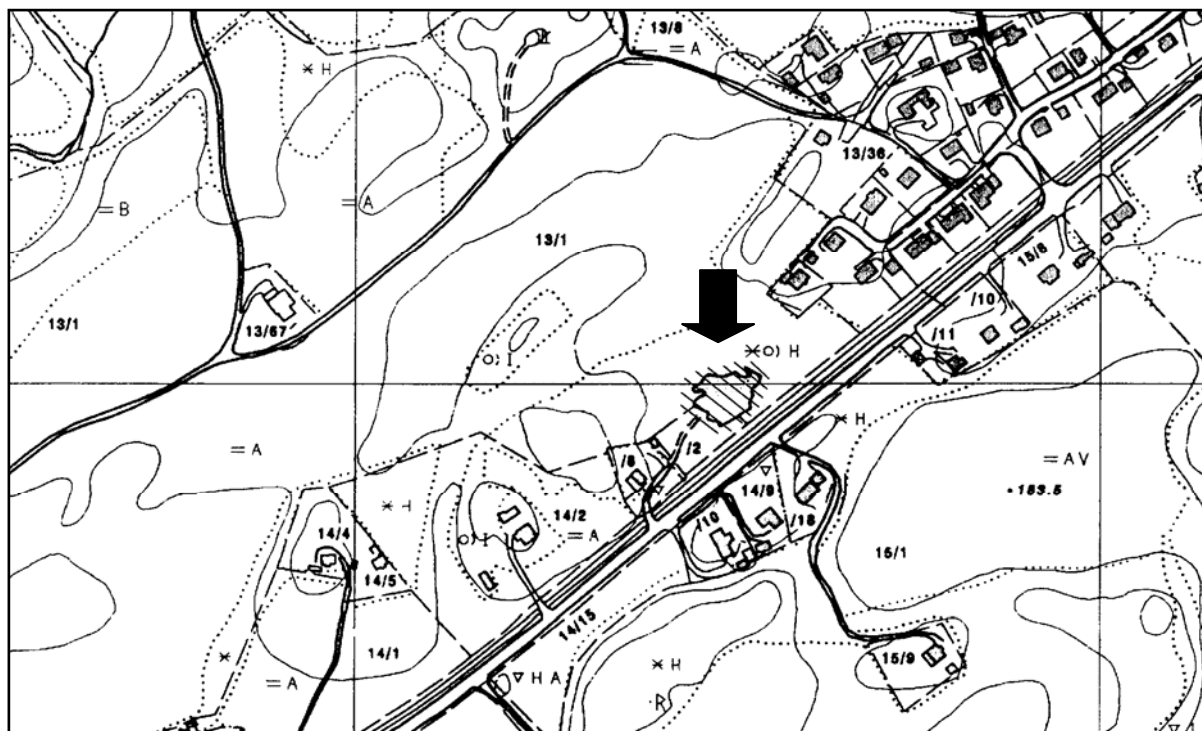
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITET nr: 50911

NAVN: Rytjernet

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 177 436

NATURTYPE: Dam

Rytjernet (ØK, kartblad Vangli CR 066-5-4).

BESKRIVELSE:

Rytjernet ligger ved riksveg 25 mot Elverum, ca 180 moh.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

bred dunkjevle	(<i>Typha latifolia</i>)
flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
korsandemat	(<i>Lemna trisulca</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon
myrhatt	(<i>Potentilla palustris</i>)

Fauna

horndykker	(<i>Podiceps auritus</i>) Hekkende
krikkand	(<i>Anas crecca</i>)
liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon
sivhøne	(<i>Gallinula chloropus</i>) Hekkende
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>)

PRIORITET:

Dammen registreres som svært viktig fordi man finner to sårbare arter der (DN`s klassifisering), liten salamander og korsandemat.

FORVALTNING/ TILTAK:

Bør restaureres i form av å lage større dybde, mudring, fjerne dumpet forurensing og fjerne noe vegetasjon.

GRUNNEIERE:

G. nr. 13/ b. nr 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Sterk gjengroing av dunkjevle.

LITTERATURREFERANSER:

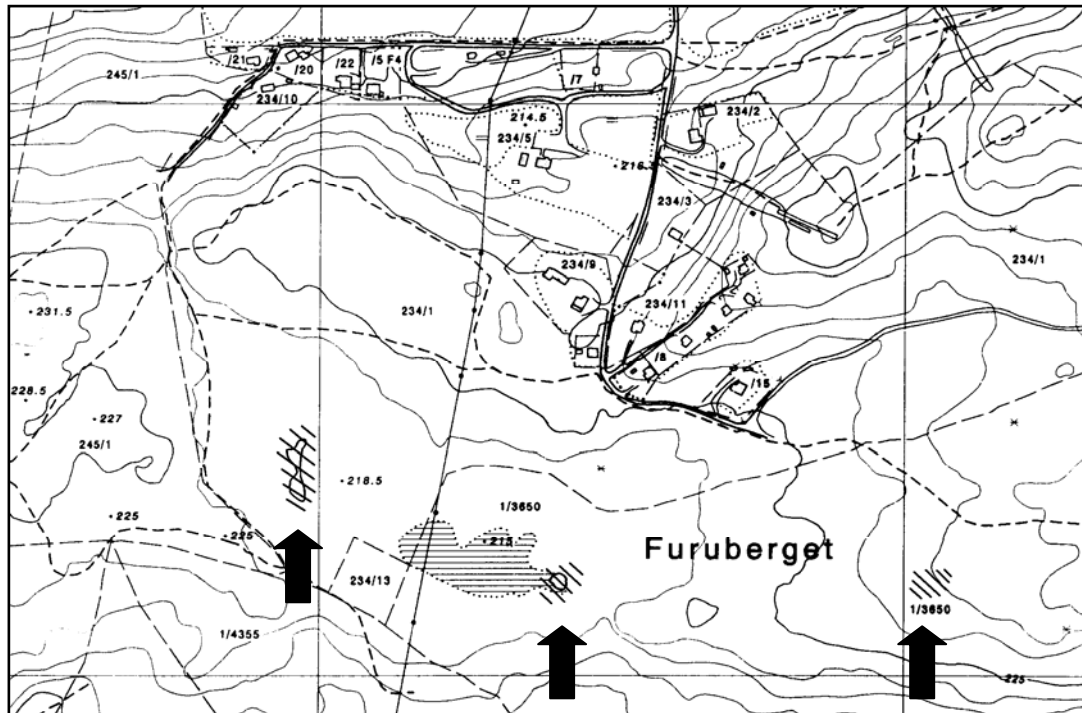
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITET nr: 50912

NAVN: Furuberget

KOORDINATER: Kartblad 1916 IV Hamar. Blått koordinatsystem. UTM: PN 101 439

NATURTYPE: Dam/ dammer

Dammer i Furuberget (ØK, kartutsnitt Hedmarkstoppen CQ 066-5-4). Usikker kartfesting av den østre dammen.

BESKRIVELSE:

I Furuberget ligger det flere naturlige dammer, men også en som er gravd til branndam. Dammene ligger i nær tilknytning til hverandre, og har stort sett det samme artsinnholdet. De omtales derfor samlet. Damene ligger ca. 230 moh.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

Det er ikke gjort registreringer av vegetasjonen i tilknytning til dammene.

Fauna

Hesteigle	(<i>Haemopsis sanguisuga</i>)
liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon
stor salamander.	(<i>Triturus cristatus</i>) Direkte truet ifølge DN`s klasifikasjon

PRIORITET:

Dammen registreres som svært viktig fordi man finner to sårbare – direkte truede arter der (DN`s klassifisering), liten salamander og stor salamander.

FORVALTNING/ TILTAK:

GRUNNEIERE:

G. nr. 234/ B. nr. 1, G. Nr. 1/ B. nr. 3650

TRUSSEL/ KONFLIKT:

LITTERATURREFERANSER:

Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

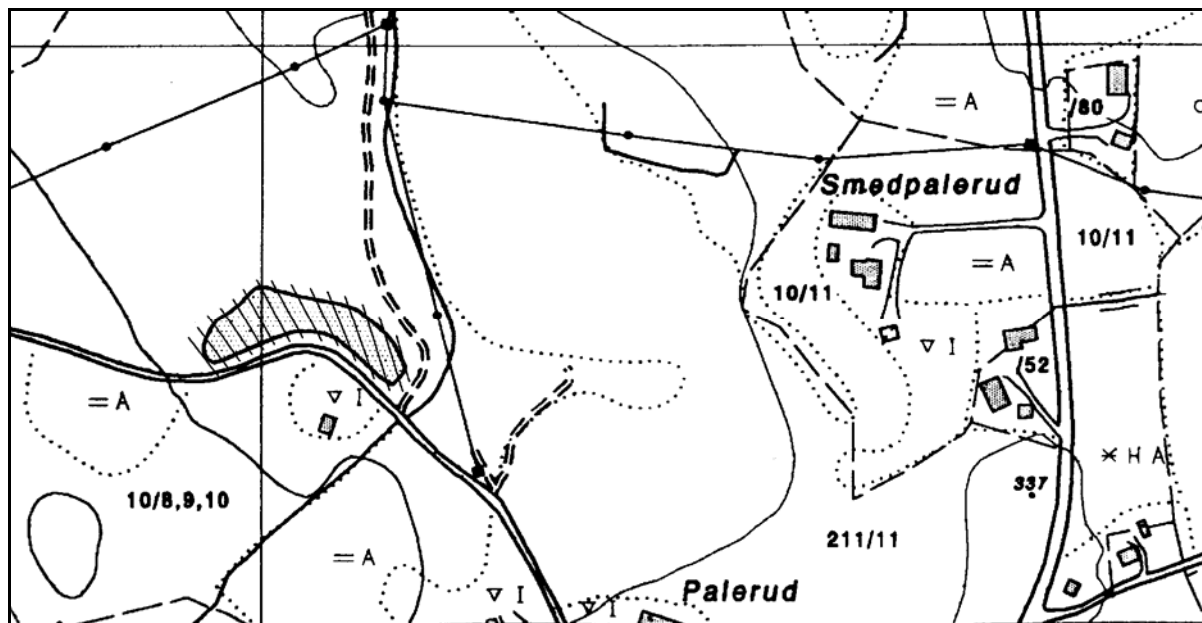
Haugan, R. 1997: Botanisk kartlegging av Furuberget naturreservat i Hamar kommune, med forslag til skjøtsel. Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen, rapport nr. 11/ 97, 54 sider + 1 vedlegg.

LOKALITETS nr: 50913

NAVN: Palerud

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 174 499

NATURTYPE: Dam

Dam ved Palerud (ØK, kartblad Torvet CR 067-5-2).

BESKRIVELSE:

Vanningsdam gravd ut i 1975. Lokaliteten ligger litt nord-øst for gården Palerud, ca 345 moh.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

bred dunkjevla	(<i>Thypha latifolia</i>)
flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
myrhatt	(<i>Potentilla palustris</i>)
piggknopp	(<i>Sparganium</i> spp.)
rusttjønnaks	(<i>Potamogeton alpinus</i>)
skogsivaks	(<i>Scirpus sylvaticus</i>)
sumpsivaks	(<i>Eleocharis palustris</i>)
vanlig tjønnaks	(<i>Potamogeton natans</i>)
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)

Fauna

hundeigle	(<i>Erpobdella octoculata</i>)
krikkand	(<i>Anas crecca</i>)
liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN's klassifikasjon.
stokkand.	(<i>Anas platyrhynchos</i>) Hekkende

PRIORITET:

Dammen registreres som viktig fordi man finner en sårbar art der (DN`s klassifisering), liten salamander.

FORVALTNING/ TILTAK:

GRUNNEIERE:

Odd Johan Bråten, G. nr. 10/ B. nr. 8, 9, 10

TRUSSEL/ KONFLIKT:

LITTERATURREFERANSER:

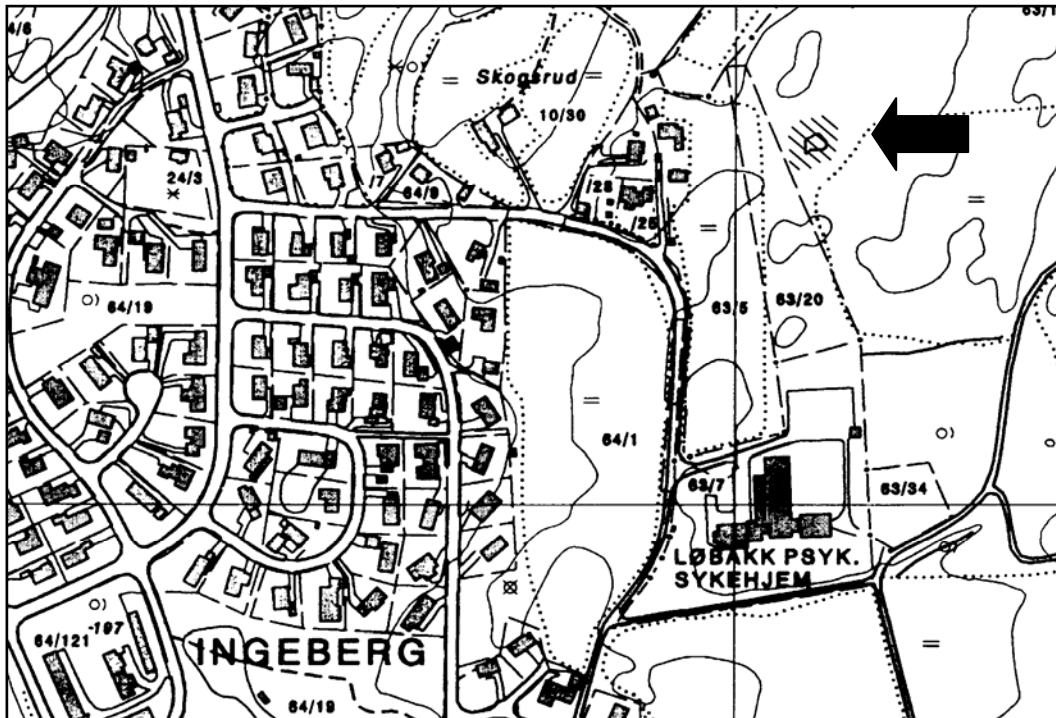
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50914

NAVN: Karset

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: 165 456

NATURTYPE: Dam

Dam ved Karset (ØK, kartblad Tomter CR 066-5-2).

BESKRIVELSE:

Denne dammen er en naturlig dam i en havnehage nord for Karset og Løbakk psyk. sykehjem. Dammen ligger ca. 220 moh.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

Alperips	(<i>Ribes alpinum</i>)
bukkeblad	(<i>Menyanthes trifoliata</i>)
flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
krossved	(<i>Viburnum opulus</i>)
mannasøtegras	(<i>Glyceria fluitans</i>)
myrhatt	(<i>Potentilla palustris</i>)
vanlig andemat	(<i>Lemna minor</i>)
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)

Fauna

Hesteigle	(<i>Haemopsis sanguisuga</i>)
Liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN's klassifikasjon
Stor damsnegl	(<i>Lymnaea stagnalis</i>)

PRIORITET:

Dammen registreres som viktig fordi man finner en sårbar art der (DN`s klassifisering), liten salamander.

FORVALTNING/ TILTAK:

GRUNNEIERE:

Helge Karset, G. nr. 63/ B. nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:

En utvidelse av boligfeltet på Ingerberg vil være en trussel for denne dammen.

LITTERATURREFERANSER:

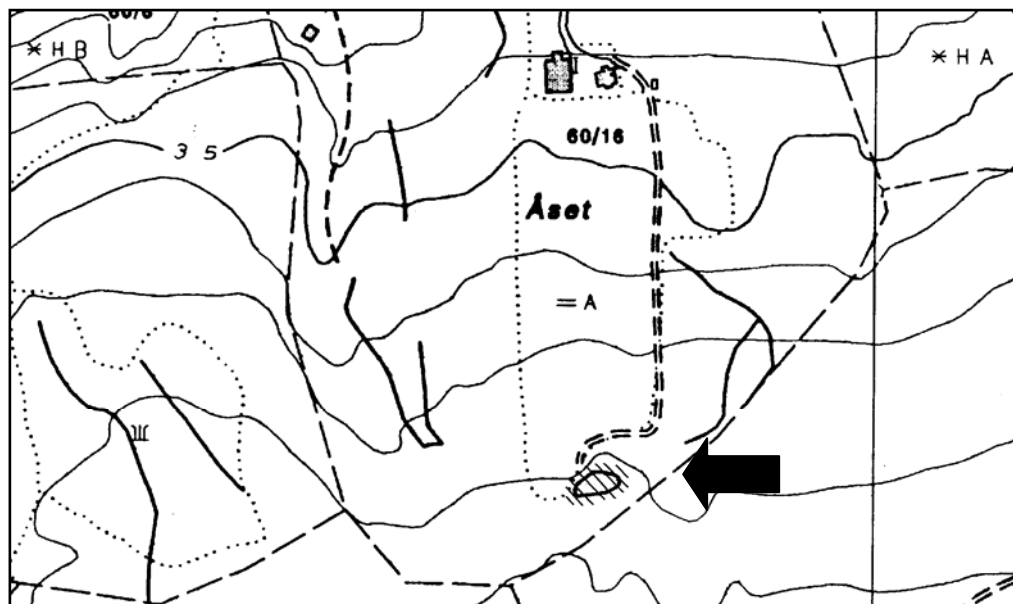
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50915

NAVN: Åset

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 182 506

NATURTYPE: Dam

Dam på Åset (ØK, kartblad Torvet CR 067-5-2).

BESKRIVELSE:

Dammen på Åset ble gravd i perioden 1965-1970. Tidligere fantes det fisk i dammen, men ikke i dag. Dammen ligger ca. 360 moh.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

elvesnelle	(<i>Equisetum fluviatile</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
lyssiv	(<i>Juncus effusus</i>)
mannasøtegras	(<i>Glyceria fluitans</i>)
rusttjønnaks	(<i>Potamogeton alpinus</i>)
starr	(<i>Carex</i> spp.)
sumpsivaks	(<i>Eleocharis palustris</i>)
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)

Fauna

hundeigle	(<i>Erpobdella octoculata</i>)
liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN's klassifisering
vanlig damsnegl	(<i>Lymnaea truncatula</i>)

PRIORITET:

Dammen registreres som viktig fordi man finner en sårbar art der (DN's klassifisering), liten salamander.

FORVALTNING/ TILTAK:

GRUNNEIERE:

Åge Børresen. G. nr. 60/ b. nr. 16

TRUSSEL/ KONFLIKT:

LITTERATURREFERANSER:

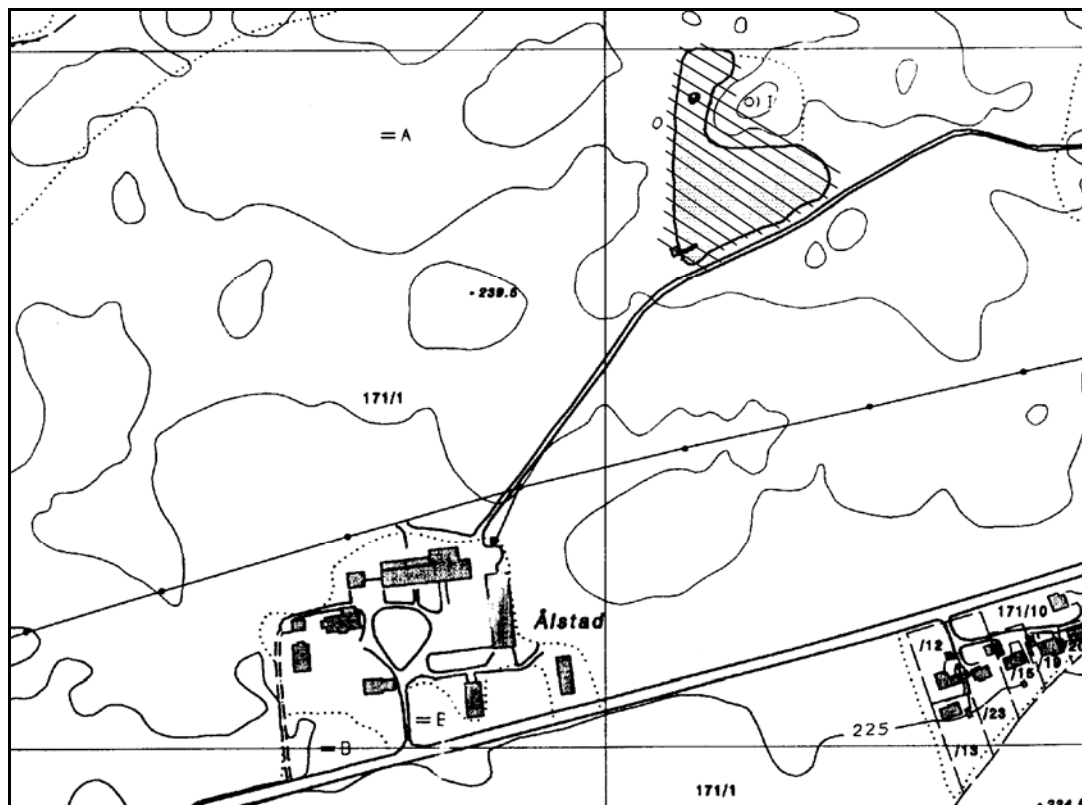
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50916

NAVN: Ålstad V

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått rutenett. UTM: 205 456

NATURTYPE: Dam

Dam ved Ålstad (ØK, kartblad CS 066-5-1).

BESKRIVELSE:

Denne dammen ved ålstad er en vanningsdam, hvor det tidligere også fantes noe fisk. Dammen er en av to vanningsdammer som tilhører gården Ålstad, og den ligger ca. 240 moh.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

elvesnelle	(<i>Equisetum fluviatile</i>)
flikbrønsle	(<i>Bidens tripartita</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
dvergvassoleie	(<i>Ranunculus confervoides</i>)
mannasøtegras	(<i>Glyceria fluitans</i>)
piggknopp	(<i>Sparganium</i> spp.)
rusttjønnaks	(<i>Potamogeton alpina</i>)
skogsivaks	(<i>Scirpus sylvaticus</i>)
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)
vasslirekne	(<i>Polygonum amphibium</i>)

Fauna

horndykker	(<i>Podiceps auritus</i>) Hekkende
kvinand.	(<i>Bucephala clangula</i>) Hekkende.
liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikaasjon
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>) Hekkende

PRIORITET:

Dammen registreres som viktig fordi man finner en sårbar art der (DN`s klassifisering), liten salamander.

FORVALTNING/ TILTAK:GRUNNEIERE:

Eivind Ålsted. G. nr. 171/ b. nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:LITTERATURREFERANSER:

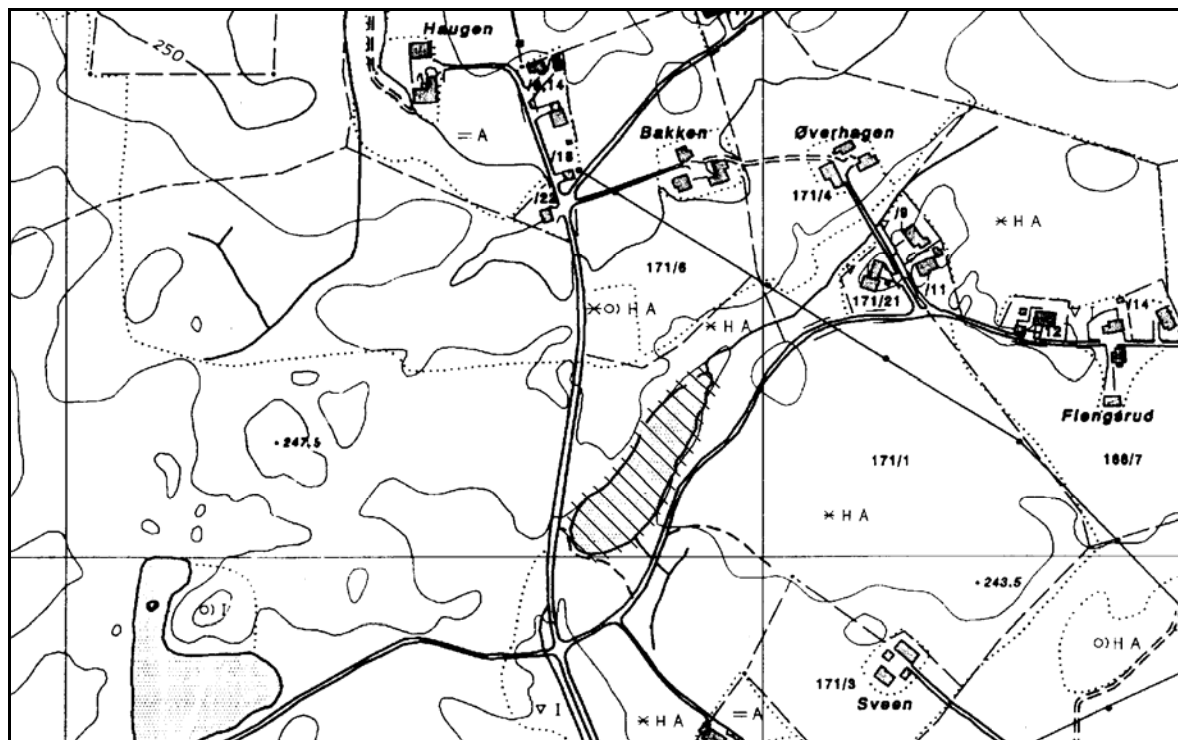
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50917

NAVN: Ålstad Ø

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått rutenett. UTM: 208 457

NATURTYPE: Dam

Dam ved Ålstad (ØK, kartblad Skramstad CS 066-5-1).

BESKRIVELSE:

Denne dammen brukes som vanningsdam, og er gravd ca. i 1985. Dammen ligger ca. 240 moh.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

bred dunkjevle	(<i>Thypha latifolia</i>)
dvergvannssoleie	(<i>Ranunculus confervoides</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>)
piggknopp	(<i>Sparganium</i> spp.)

Fauna

horndykker	(<i>Podiceps auritus</i>) Hekkende.
kvinand	(<i>Bucephala clangula</i>) Hekkende.
liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN's klassifikasjon
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>) Hekkende

PRIORITET:

Dammen registreres som viktig fordi man finner en sårbar art der (DN`s klassifisering), liten salamander.

FORVALTNING/ TILTAK:

GRUNNEIERE:

Eivind Ålstad. G. nr. 171/ b. nr. 1.

TRUSSEL/ KONFLIKT:

LITTERATURREFERANSER:

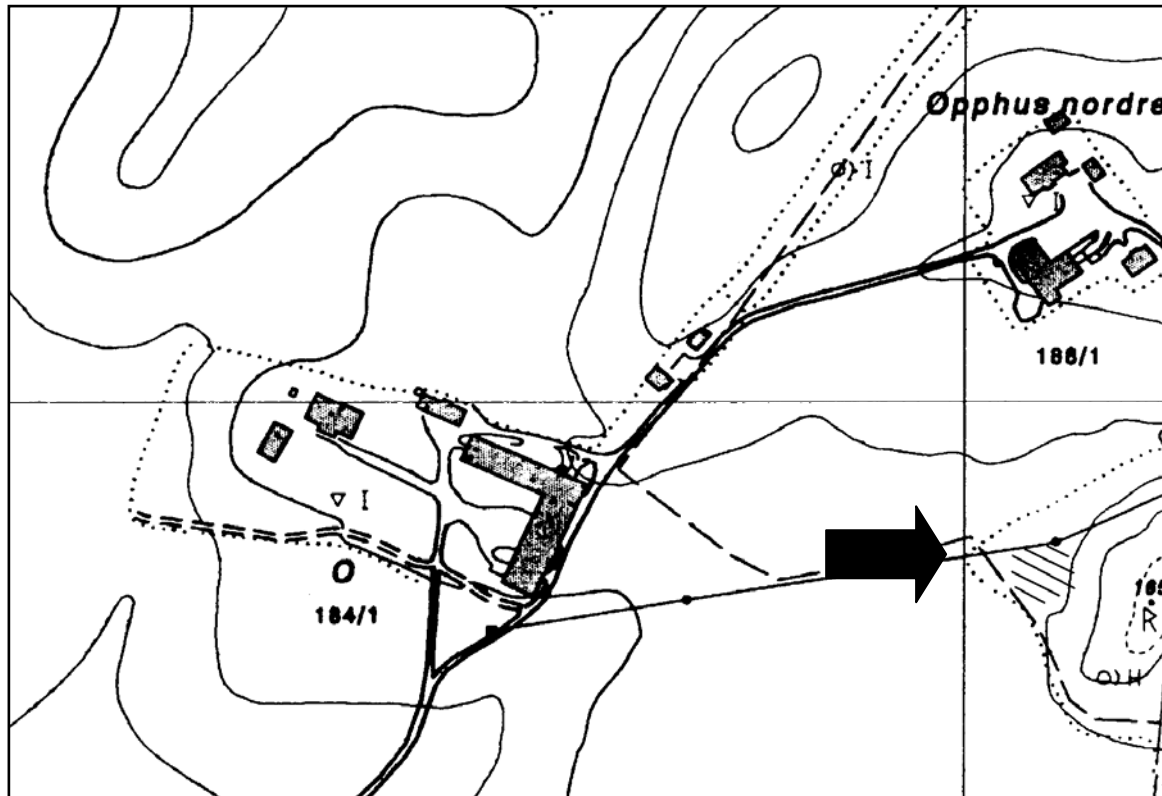
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50918

NAVN: Opphusdammen

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått rutenett. UTM: 191 411

NATURTYPE: Dam

Opphusdammen (ØK, kartblad Hjellum CR 065-5-2).

BESKRIVELSE:

Opphusdammen ligger i et tidligere beite mellom åker og blandingsskog, 148 moh. Grunnforholdene ved dammen består av leire og myr. Formen er oval i nord-sør retning, og arealet er 0,3 daa. Middeldybden er 0,5 m (max 1,2 m). Det finnes også øyer i Opphusdammen, og den er en del av et grøftesystem.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

flikbrønsle	(<i>Bidens tripartita</i>)
kjempepiggnopp	(<i>Sparganium erectum</i>)
piggnopp	(<i>Sparganium</i> spp.)
slyngsøtvier	(<i>Solanum dulcamara</i>)
tiggersoleie	(<i>Ranunculus sceleratus</i>)
tjønnaks	(<i>Potamogeton</i> spp.)
vanlig andemat	(<i>Lemna minor</i>)

Fauna

Frosk	(<i>Rana temroraria</i>)
Gråsugge	(<i>Asellus aquaticus</i>)
Liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikaasjon

PRIORITET:

Dammen registreres som viktig fordi man finner en sårbar art der (DN`s klassifisering), liten salamander.

FORVALTNING/ TILTAK:

Dammen ble restaurert i 1997, da den var i ferd med å gro igjen. I sommrene før restaureringen var dammen sumppreget på grunn av slam fra løv, matte av andemat og steintipping. Det var også mye alger. Det fantes noen få arter av vannkalver og vannkjærer. Selve restaureringstiltaket besto av rydding av løvkratt, dammen ble gravd dypere og utvidet. Det ble også lagd en liten holme. Etter restaureringen så man en rask utvikling i artsmangfold. Frosk ble første gang påvist i 1997. Liten salamander og kjempepiggnopp i 1998. Også en rik vannkalvfauna.

GRUNNEIERE:

Arnfinn Iversen, Opphus nordre. G. nr. 188/ b. nr. 1.

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Hemmet av sterk flytende mose- og algevekst på sensommeren.

LITTERATURREFERANSER:

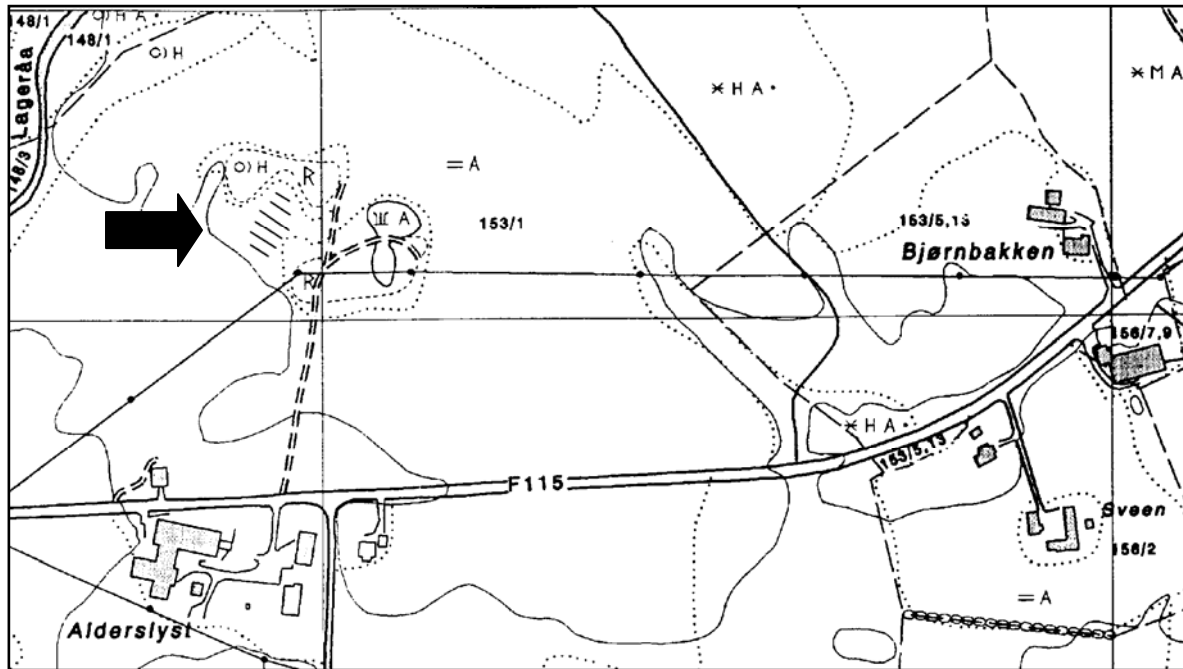
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50919

NAVN: Alderslystdammen

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått rutenett. UTM: PN 223 497

NATURTYPE: Dam

Alderslystdammen (ØK, kartblad Alderslyst 067-5-4).

BESKRIVELSE:

Dammen ligger mellom dyrket mark, beite og gravhauger bevoskt med skog. Grunnforholdene rundt dammen består av leire og myr. Dammen er dannet etter uttak av leire til industri av presten Abraham Pihl i ca. 1805. Formen på dammen er oval (dråpeformet) i nord-sør retning og størrelsen er 0,3 daa. Middeldybden er 0,5 m (max er 1,5m). Det er øyer i dammen, men den inngår ikke i et vassdragssystem.

REGISTRERTE ARTER

Vegetasjon

bukkeblad	(<i>Menyanthes trifoliata</i>) Innført i dammen 1999
flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
hesterumpe	(<i>Hippuris vulgaris</i>) Innført i dammen 1999
kjempepiggnopp	(<i>Sparganium erectum</i>) Innført i dammen 1999
korsandemat	(<i>Lemna trisulca</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon. Innført i dammen 1999)
myrhatt	(<i>Potentilla palustris</i>) Innført i dammen 1999
skogsivaks	(<i>Scirpus sylvaticus</i>) Innført i dammen 1999
soleiehov	(<i>Caltha palustris</i>)
takrør	(<i>Phragmites australis</i>) Innført i dammen 1999
vassgro	(<i>Alisma plantago-aquatica</i>) Innført i dammen 1999
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)

Fauna

frosk	(<i>Rana temporaria</i>)
liten salamander	(<i>Triturus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjon. Innført i dammen 1999
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>)
stor damsnegl	(<i>Lymnaea stagnalis</i>) Innført i dammen 1999

PRIORITET:

Dammen registreres som viktig fordi man finner en sårbar art der (DN`s klassifisering), liten salamander.

FORVALTNING/ TILTAK:

Alderslystdammen ble restaurert i 1998. Da ble det foretatt rydding og brenning av løvkratt. Dammen ble gravd dypere og kantene skrånet.

GRUNNEIERE:

Thorkild Alderslyst, Alderslyst. G. nr. 153/ b. nr. 1.

TRUSSEL/ KONFLIKT:LITTERATURREFERANSER:

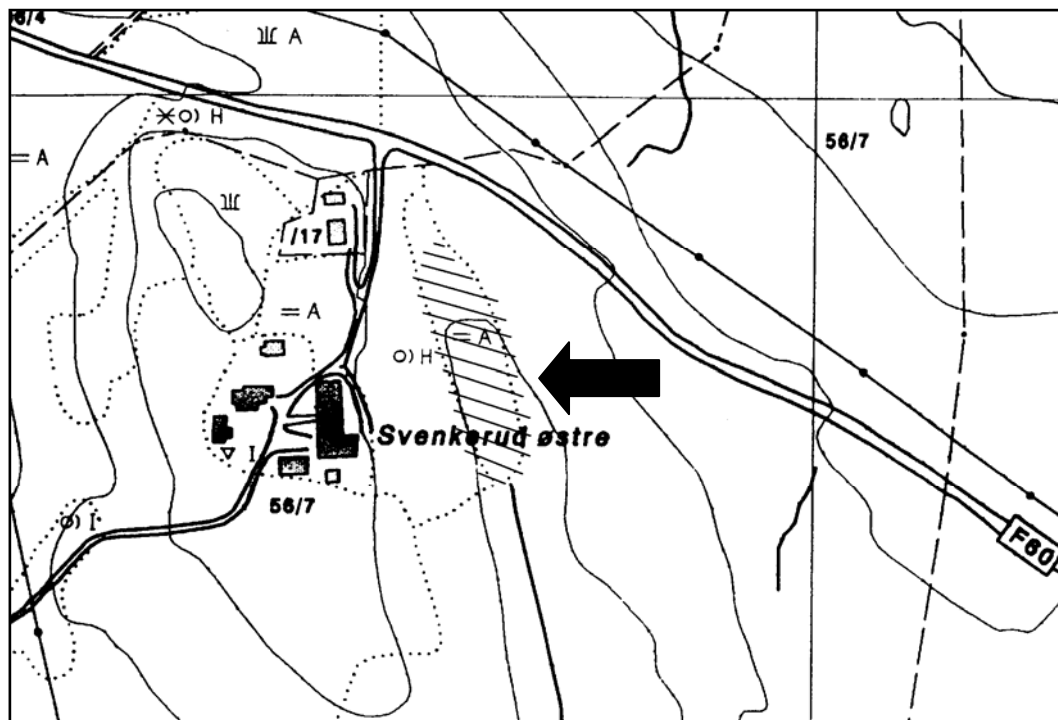
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50920

NAVN: Svenkeruddammen

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: 166 485

NATURTYPE: Dam

Svenkeruddammen (ØK, kartblad Korslund CR 067-5-4).

BESKRIVELSE:

Svenkeruddammen ligger mellom barskog (h.kl II +h.kl IV), tidligere beite og løvskog. Grunnforholdene i området er myr. Dammen har en oval form i nord-sør retning. Arealet på dammen er ca. 5-6 daa, og middeldybde er 1,5 m (max 3,5 m). Det er ingen øyer i dammen og den er heller ikke en del av et vassdragssystem. Dammen ligger ca. 255 moh. Før dammen ble opparbeidet var det fuktig grasmark i området og det var i ferd med å skje en forsumping av området. Dammen var ferdig februar 1996. Da kunne man se en påfallende rask etablering av uventede dyre- og plantearter som f. eks. hundegle, rusttjønnaks, kjempepiggnopp, liten salamander og gråslugge. Videre har dammen blitt utvidet i år 2000.

REGISTRERTE ARTER

Vegetasjon

flaskestarr	(<i>Carex rostrata</i>)
kjempepiggnopp	(<i>Sparganium erectum</i>)
piggnopp	(<i>Sparganium</i> spp.)
rusttjønnaks	(<i>Potamogeton alpinus</i>)
skogsivaks	(<i>Scirpus sylvaticus</i>)
vanlig tjønnaks	(<i>Potamogeton natans.</i>)
vasshår	(<i>Callitriche</i> spp.)

Fauna

Gråsugge	(<i>Asellus aquaticus</i>)
horndykker	(<i>Podiceps auritus</i>) Hekkende
hundeigle	(<i>Erpobdella octoculata</i>)
kvinand	(<i>Bucephala clangula</i>)
liten salamander	(<i>Tristurus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN`s klassifikasjoner
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>) Hekkende
strandsnipe	(<i>Actitis hypoleucos</i>)
vannskorpion	(<i>Nepa cinerea</i>) Observert i 2000

PRIORITET

Dammen registreres som viktig fordi man finner en sårbar art der (DN`s klassifisering), liten salamander.

FORVALTNING/ TILTAK:GRUNNEIERE:

Gunnar Jørgensen, Svenkerud østre.

TRUSSEL/ KONFLIKT:LITTERATURREFERANSER:

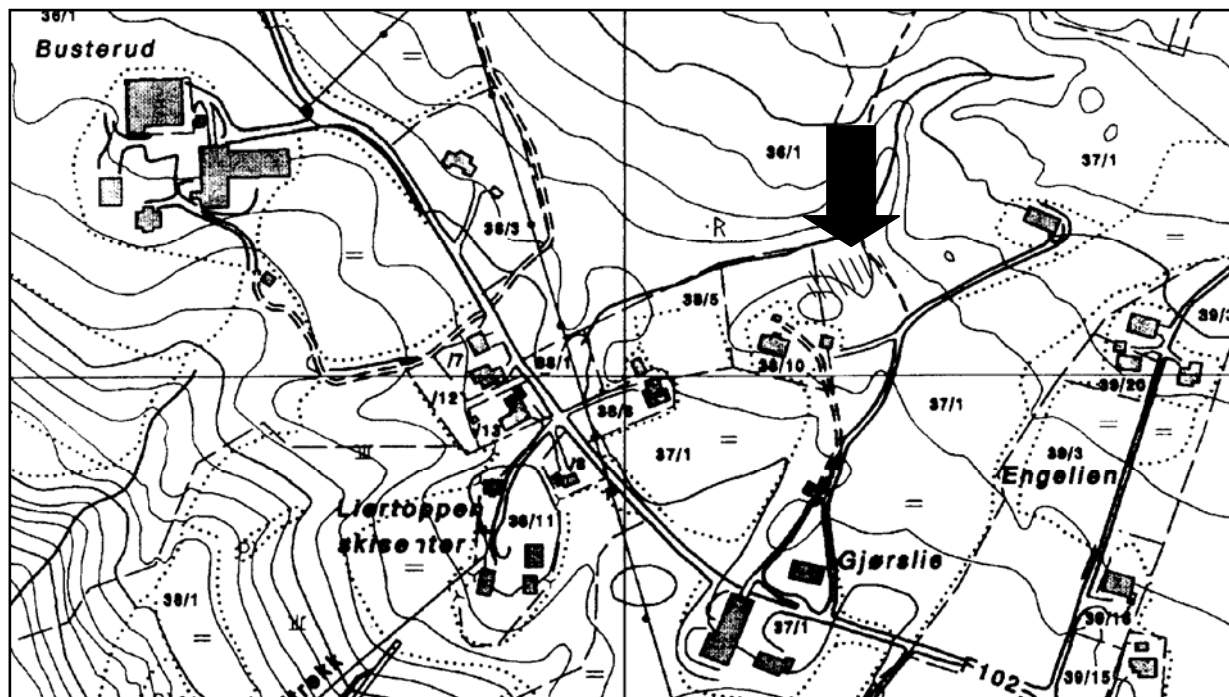
Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

LOKALITETS nr: 50921

NAVN: Gjørslidammen

KOORDINATER: Kartbald 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 155 512

NATURTYPE: Dam

Gjørslidammen (ØK, kartblad Grøtholm CR 067-5-1).

BESKRIVELSE

Gjørslidammen oppstod i ca 1987 etter uttak av masse i en senking i terrenget. Rundt dammen er det i dag barskog og løvskog. Dammen er oval i øst-vest retning, og grunnforholdene i området er morene. Arealet på dammen er 0,5 daa. Middeldybden er 0,7 m (max 1,5 m). Det finnes øyer i dammen, men den inngår ikke som en del av et vassdragsystem.

REGISTRERTE ARTER

Vegetasjon

gul nøkkerose	(<i>Nuphar lutea</i>) Innført i dammen 1998
rusttjønnaks	(<i>Potamogeton alpinus</i>)

Fauna

frosk	(<i>Rana temporaria</i>)
kvinand	(<i>Bucephala clangula</i>)
liten salamander	(<i>Tristurus vulgaris</i>) Sårbar ifølge DN's klassifikasjoner
stokkand	(<i>Anas platyrhynchos</i>)
vanlig damsnegl	(<i>Lymnaea peregra</i>) Innført i dammen I 1998
vånd	(<i>Arvicola terrestris</i>)

PRIORITET:

Dammen registreres som viktig fordi man finner en sårbar art der (DN`s klassifisering), liten salamander.

FORVALTNING/ TILTAK:

Dammen ble restaurert i 1998, og da ble den gravd dypere og videre og kantene ble skrånet. Massen ble brukt i demning og til utjevning av terrenget rundt. Det ble åpnet for økt vanntilførsel fra bekk gjennom 2 ½ " vanningsrør. Før restaureringen ynglet frosk i dammen, men det var få arter av vannkalver og buksvømmere. Rusttjønnaksen var allerede etablert. Etter restaureringen økte antallet froskelarver og det kom til flere vannkalvarter. Det ble gjort funn av larver av liten salamander, men disse kan ha vært i dammen fra før.

GRUNNEIERE:

Ola Bleken Rud. Gjørsløi.

TRUSSEL/ KONFLIKT:**LITTERATURREFERANSER:**

Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

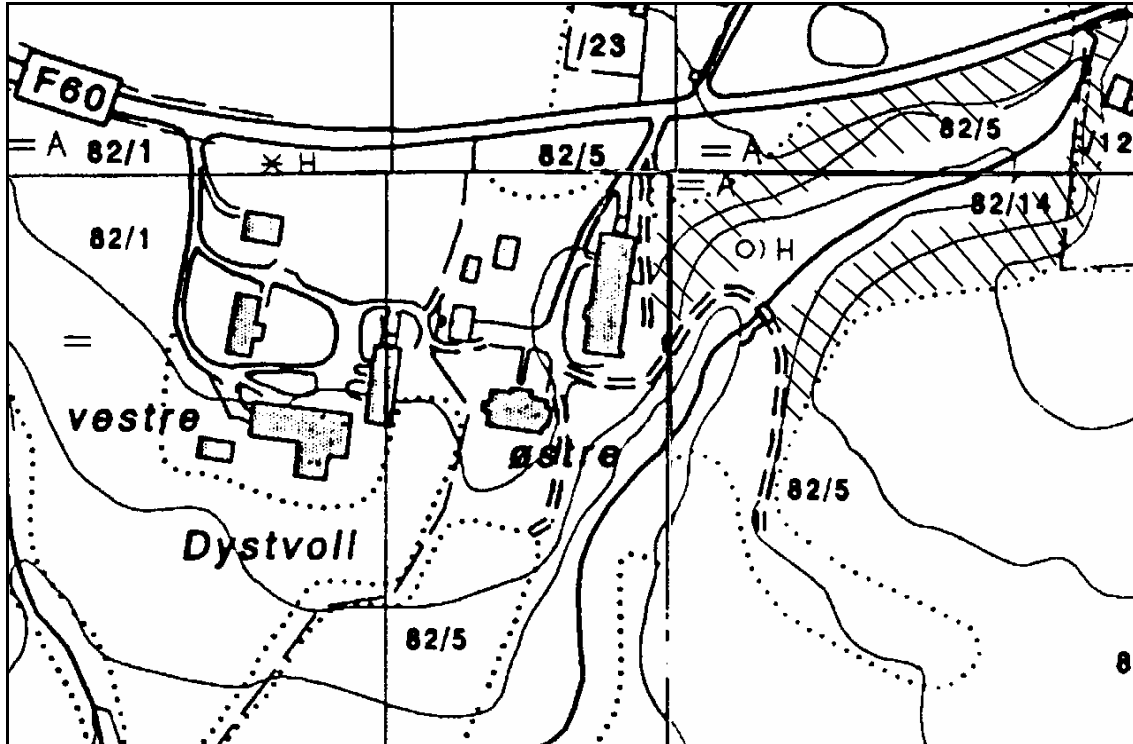
5.3 SKOG

LOKALITETS nr: 60101

NAVN: Dystvollfallet

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN: 191 474

NATURTYPE: Rik edelløvskog

Dystvollfallet (ØK, kartblad Korslund CR 067-5-4, Skramstad CS 066-5-1, Øvre Vang CS 067-5-3, Tomter CR 066-5-2).

BESKRIVELSE:

Lokaliteten er en bekkekløft/ dal langs Finsalbekken ca. 260 moh. Etter Fremstad er dette en alm- lindeskog (D4). Sammen med lokalitet nr. 60502 gråor-heggeskog, har denne lokaliteten et areal på om lag 13 daa, hvorav lokaliteten med rik edelløvskog utgjør ca. halvparten. Lengst i nord har Finsalbekken skåret seg ned gjennom de lettforvitrelige bergartene i området og dannet en canyon som raskt bøyer av mot vest. Topografien i området gjør at det i kløften blir et spesielt godt lokalklimatisk forhold. Bekkekløfter har generelt et stort spekter av nisjer som følge av variasjon i dreneringsforhold, lysforhold, fuktighetsforhold og substrat. Der vi finner edelløvsbogen er det lysere, varmere og mindre fuktig enn lenger nede i kløften hvor vi finner gråor-heggesbogen. Canyonen utvider seg gradvis, og avløses etter hvert av en grunnere bekkedal.

REGISTRERTE ARTER:

Tresjikt

alm	(<i>Ulmus glabra</i>)
hassel	(<i>Corylus avellana</i>)

hegg	(<i>Prunus padus</i>)
lavlandsbjørk	(<i>Betula pendula</i>)
lind	(<i>Tilia cordata</i>)
rogn	(<i>Sorbus aucuparia</i>)
spisslønn	(<i>Acer platanoides</i>)

Busksjikt

Domineres av unge individer av artene i tresjiktet.

leddved	(<i>Lonicera xylosteum</i>)
rødhyll	(<i>Sambucus racemosa</i>)

Feltsjikt

bergmynte	(<i>Origanum vulgare</i>)
blåveis	(<i>Hepatica nobilis</i>)
firblad	(<i>Paris quadrifolia</i>)
kranskonvall	(<i>Polygonatum verticillatum</i>)
skogsvinerot	(<i>Stachys sylvatica</i>)
stornesle	(<i>Urtica dioica</i>)
trollbær	(<i>Actea spicata</i>)
tyrihjelm	(<i>Aconitum septentrionale</i>)
vendelrot	(<i>Valeriana sambucifolia</i>)

PRIORITET:

Lokaliteten er prioritert som svært viktig. Alm, hassel og lind er sjeldne treslag på Hedemarken. De finnes bare på lokaliteter med spesielt gunstig lokalklima og gode jordbunnsforhold. Bekkekløfter med edelløvsskog er generelt mangfoldige og artsrike naturmiljøer. Vegetasjonen i området er rik og variert, og alm-lindeskogen er et viktig bidrag til kommunens artsmangfold.

FORVALTNING/ TILTAK:

GRUNNEIERE:

G. nr. 82/ B. nr. 5, G. nr. 82/ B. nr. 14

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Hogst og tilplanting av gran kan true lokaliteten.

LITTERATURREFERANSER:

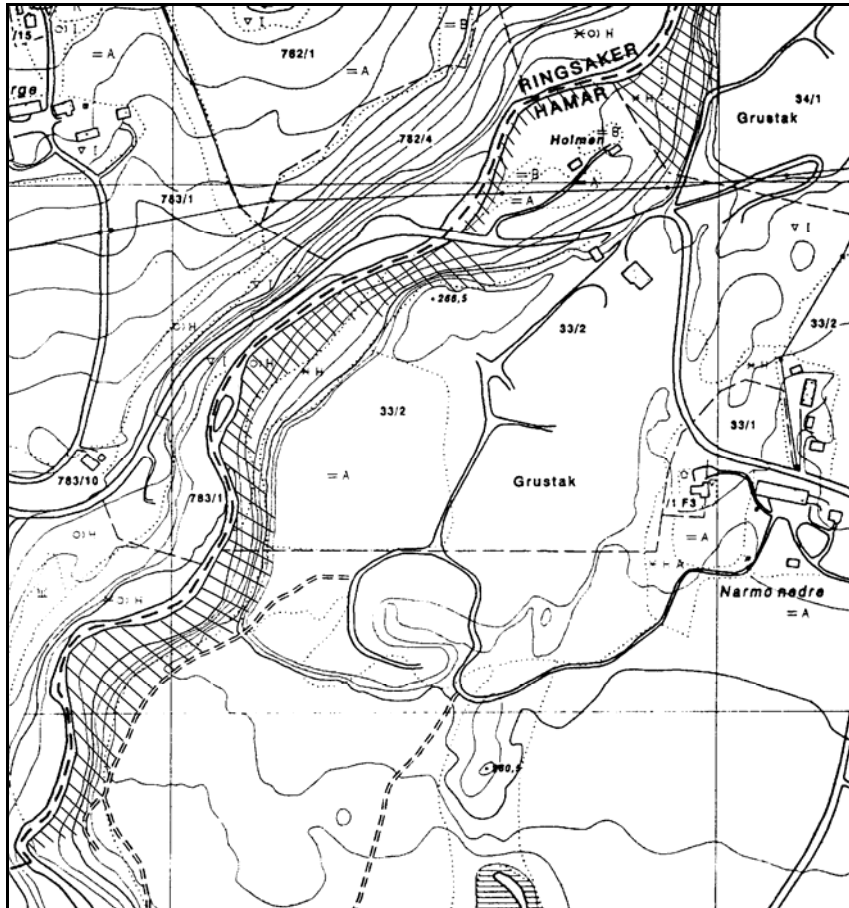
Martinsen, O. 1995. Sikring av biologisk mangfold i Hamar kommunes kulturlandskap. Hovedoppgave NLH.

LOKALITETS nr: 60102

NAVN: Bjørgedalen

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 146 494

NATURTYPE: Rik edelløvskog

Bjørgedalen naturreservat (ØK, kartblad Vendkvern CR 067-5-3).

BESKRIVELSE:

Bjørgedalen naturreservat ligger delvis i Ringsaker kommune og delvis i Hamar kommune, og utgjør til sammen det et areal på 150 daa. Eksposisjonene er vesentlig mot sørøst. Berggrunnen i området består av kambro-siluriske sedimentbergarter (skifer og kalkstein). Det er svært god drenering i dalsidene men man finner mindre arealer med vann i dagen langs dalbunnen og i bekkedrag. De vesentlige varmekjære elementene finner man i den sørøstvendte lia. På den delen som hører til Hamar kommune finner man en vegetasjon som er beskrevet som alm-gråorskog/strutseving-tyrihjelms-type. Dette er den edelløvskogtypen som går lengst nord i landet.

REGISTRERTE ARTER:

Tresjikt

alm (*Ulmus glabra*)
gråor (*Alnus incana*)

Busk/ feltsjikt

blåveis	(<i>Hepatica nobilis</i>)
kratthumleblom	(<i>Geum urbanum</i>)
krattmjølke	(<i>Epilobium montanum</i>)
leddved	(<i>Lonicera xylosteum</i>)
strutseving	(<i>Matteuccia struthioeris</i>)
trollbær	(<i>Actaea spicata</i>)
tyrihjelme	(<i>Aconitum septentrionale</i>)
tysbast	(<i>Daphne mezereum</i>)

Se fullstendig artsliste i fylkesmannens rapport nr. 4/2000.

PRIORITET:

Lokaliteten er fredet etter lov om naturvern, og det er blant annet av den grunn at lokaliteten er karakterisert som svært viktig. Formålet med fredningen av området som trådte i kraft 08.12.2000, er å bevare et særpreget landskap med verdifulle geologiske forekomster og kravfulle vegetasjonstyper. Området har også betydning for landskapsbildet, og er viktig i forsknings- og undervisningsøyemed.

FORVALTNING / TILTAK:

I Fylkesmannens rapport nr. 4/2000, edelløvsskog i Oppland og Hedmark, er det nevnt tre metoder for å skjøtte området.

- ⇒ Tynning/ hogst i granbestand på Lund nordre.
- ⇒ La oppdyrkede områder på elveslettene gro igjen til gråorskog.
- ⇒ Generell ryddeaksjon i området.

Som forvaltningstiltak er det nevnt at man skal overvåke utviklingen til granskogen for siden å ta stilling til hva man ønsker å gjøre med den. Det er ønskelig å tilrettelegge for atkomst, parkering og ferdsel og man ønsker å følge utviklingen av det nærliggende grustaket.

GRUNNEIERE:

G. nr. 33/B. nr. 1, G. nr. 33/B. nr. 2, G. nr. 34/B. nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Siden området nå er vernet etter naturvernloven som naturreservat, er det strenge bestemmelser som regulerer aktiviteten i området. Dette fremkommer av "Forskrift om vern av Bjørgedalen naturreservat, Ringsaker og Hamar kommuner, Hedmark fylke".

Grustaket sør for reservatet kan være i konflikt med forvaltningen av lokaliteten da det virker negativt på landskapsintrykket og opplevelsen av naturen i området.

LITTERATURREFERANSER:

Holten, Jarle I. 2000. Edelløvsskog i Oppland og Hedmark. Biologisk mangfold, skjøtsel og forvaltning i 13 naturreservater. Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 4/2000.

REGISTRERTE ARTER:Typiske arter for ekstremt tørr kalkfuruskog med ustabil grusmark

mjølbær	(<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>)
rødflangre	(<i>Epipactis atrorubens</i>)
sauesvingel	(<i>Festuca ovina</i> ssp. <i>Ovina</i>)
skogsvæve	(<i>Hieraceum</i> sect. <i>Sylvatica</i>)

Andre arter

berberis	(<i>Berberis vulgaris</i>)
bergrørkvein	(<i>Calamagrostis epigejos</i>)
Blåveis	(<i>Hepatica nobilis</i>)
einer	(<i>Juniperus communis</i> ssp. <i>Communis</i>)
furu	(<i>Pinus sylvestris</i>)
hengeaks	(<i>Melica nutans</i>)
liljekonvall	(<i>Convallaria majalis</i>)
markmalurt	(<i>Artemisia campestris</i>)
nyperoser	(<i>Rosa</i> spp.)
snerprørkvein	(<i>Calamagrostis arundinacea</i>)
tyttebær	(<i>Vaccinium vitis-idaea</i>)

I tillegg finnes den rødlistede soppen *Hyphodontia juniperi* knyttet til einer i det kalkrike området.

PRIORITET:

Svært viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:

Lokaliteten ligger som tidligere nevnt i et naturreservat, og har etter naturvernloven og ”Forskrift om fredning av Furuberget naturreservat, Hamar kommune, Hedmark”, et strengt vern med ulike bestemmelser.

Det er ifølge Haugan, (1997), flere aktuelle skjøtselstiltak på de ulike vegetasjonstypene i Furuberget naturreservat. Når det gjelder å ivareta kalkskogen er det foreslått en ujevn og gruppemessig tynningshogst i tette furuplantefelt. Kontrollert brann kan prøves ut som forsøk i et plantefelt, men det vil neppe være aktuelt i en så bynær skog som Furuberget. Resultatet av tynningshogst og brann forventes å gi mer lys i skogen, opparbeidelse av flere sjikt og bedre forhold for lyskrevende planter.

GRUNNEIERE:

G. nr. 246/b. nr. 2, G. nr. 246/B. nr. 4, G. nr. 1/B. nr. 4016

TRUSSEL/ KONFLIKT:

En trussel mot området vil være om det ikke blir skjøttet riktig, slik at skogen stadig blir tettere og mørkere, og de lyskrevende artene går ut.

Et annet konfliktområde kan være den økte bruken området har fått til rekreasjons- og friluftsmål. Det er stor vekst av innbyggere på Hamar vest, der hvor Furuberget er det naturlige friområdet. Friluftaktiviteter som sykling og riding i skog og mark er økende, og kan gi skader i terrenget om det blir for intensivt brukt.

En eventuell utvidelse av kalkbrennereiet, vil bidra til å forringe flere av verdiene knyttet til naturreservatet.

LITTERATURREFERANSER:

Haugan, R. 1997: Botanisk kartlegging av Furuberget naturreservat i Hamar kommune, med forslag til skjøtsel. Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen, rapport nr. 11/ 97, 54 sider + 1 vedlegg.

Bjørndalen, J.E., Brandrud, T.E. 1989. Landsplan for verneverdige kalkfuruskooger og beslektede skogtyper i Norge. II. Lokalteter på Østlandet og sørlandet. Direktoratet for naturforvaltning.

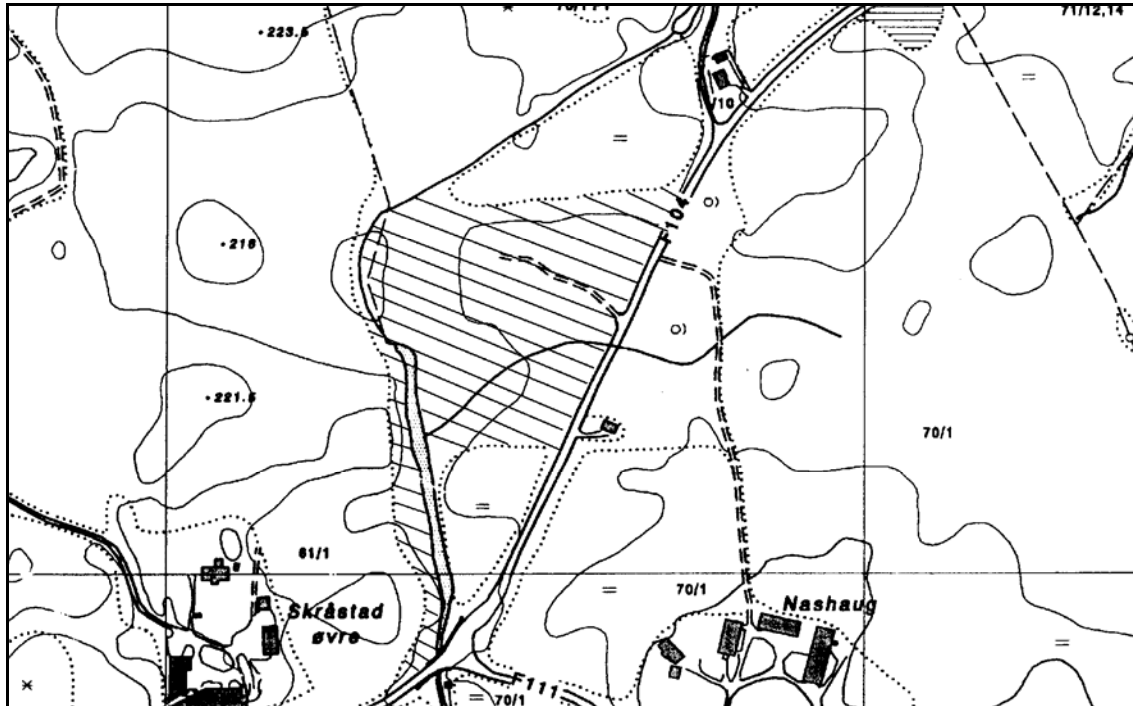
Martinsen, O. 1995. Sikring av biologisk mangfold i Hamar kommunes kulturlandskap. Hovedoppgave NLH.

LOKALITETS nr: 60501

NAVN: Nashaug

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått rutenett. UTM: PN 176 453

NATURTYPE: Gråor-heggeskog

Gråor- heggeskog ved Nashaug (ØK, kartblad Tomter CR 066-5-2).

BESKRIVELSE:

Lokaliteten har beliggenhet mellom gårdene Nashaug og Skråstad øvre. Området ligger tett inntil Finsalbekken og er fuktig og sannsynligvis flomutsatt.

REGISTRERTE ARTER:

Tre- og busksjikt

bjørk	(<i>Betula pendula</i>)
gran	(<i>Picea abies</i>)
gråor	(<i>Alnus incana</i>)
villrips	(<i>Ribes spicatum</i>)
bingebær	(<i>Rubus ideaeus</i>)

Feltsjikt

engsnelle	(<i>Equisetum pratense</i>)
firblad	(<i>Paris quadrifolia</i>)
gaukesyre	(<i>Oxalis acetosella</i>)
maigull	(<i>Chrysosplenium alternifolium</i>)
rød jonsokblom	(<i>Silene dioica</i>)
skogstjerneblom	(<i>Stellaria nemorum</i>)
stornesle	(<i>Urtica dioica</i>)

strutseving (*Matteuccia struthiopteris*)
tyrihjelmskjenne (*Aconitum septentrionale*)
vendelrot (*Valeriana sambucifolia*)

I tillegg vokser det store mengder med liljekonvall (*Convallaria majalis*) i området.

Denne gråor-heggeskogen hører inn under høgstaude-strutseving-utformingen (C3a) beskrevet av Fremstad, 1997.

PRIORITET:

Viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:

GRUNNEIERE:

G. nr. 70/ B. nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Grøfting av omkringliggende jordbruksarealer .

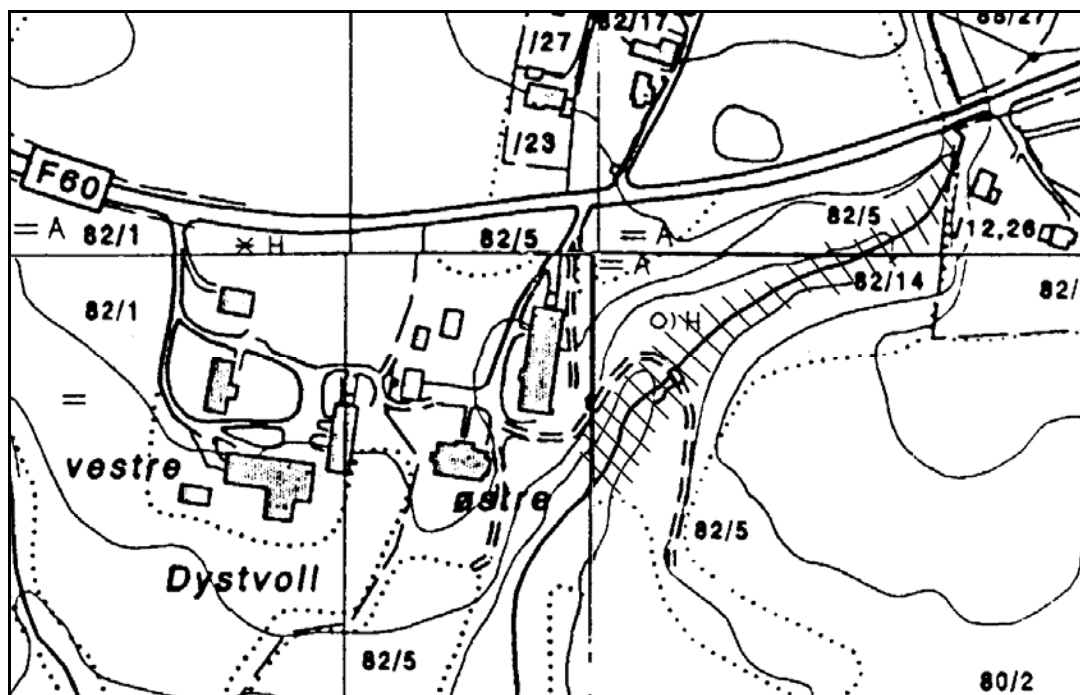
LITTERATURREFERANSER:

LOKALITETS nr: 60502

NAVN: Dystvollfallet

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 191 474

NATURTYPE: Gråor-heggeskog

Dystvollfallet. (ØK, kartblad Korslund CR 067-5-4, Skramstad CS 066-5-1, Tomter CR 066-5-2, Øvre Vang CS 067-5-3).

BESKRIVELSE:

Lokaliteten er en bekkekløft/ dal langs Finsalbekken ca. 260 moh. Lokaliteten må sees i sammenheng med lokalitet nr 60101, rik edelløvskog. Til sammen har disse to vegetasjonstypene et areal på om lag 13 daa, hvorav denne lokaliteten med gråor-heggeskog utgjør ca. halvparten. Lengst i nord har Finsalbekken skåret seg ned gjennom de lettforvitrelige bergartene i området og dannet en canyon som raskt bøyer av mot vest. Topografien i området gjør at det i kløften blir et spesielt godt lokalklimatisk forhold. Bekkekløfter har generelt et stort spekter av nisjer som følge av variasjon i dreneringsforhold, lysforhold, fuktighetsforhold og substrat. Der vi finner gråor-heggeskogen er det mørkere, kjøligere og fuktigere enn lenger opp i siden hvor vi finner edelløvskogen. Canyonen utvider seg gradvis, og avløses etter hvert av en grunnere bekkedal.

REGISTRERTE ARTER:

Tresjikt

gråor	(<i>Alnus incana</i>)
hegg	(<i>Prunus padus</i>)
selje	(<i>Salix caprea</i>)

Busksjikt

leddved	(<i>Lonicera xylosteum</i>)
villrips	(<i>Ribes rubrum</i>)

Feltsjikt

blåveis	(<i>Hepatica nobilis</i>)
firblad	(<i>Paris quadrifolia</i>)
gullris	(<i>Solidago virgaurea</i>)
hvitveis	(<i>Anemone nemorosa</i>)
kvitbladtistel	(<i>Cirsium heterophyllum</i>)
ormetelg	(<i>Dryopteris filix-mas</i>)
skogburkne	(<i>Athyrium filix-femina</i>)
skogstjerneblom	(<i>Stellaria nemorum</i>)
sløke	(<i>Angelica sylvestris</i>)
springfrø	(<i>Impatiens noli-tangere</i>)
storklokke	(<i>Campanula latifolia</i>)
stornesle	(<i>Urtica dioica</i>)
strutseving	(<i>Matteuccia struthiopteris</i>)
tyrihjelm	(<i>Aconitum septentrionale</i>)
vendelrot	(<i>Valeriana sambucifolia</i>)

PRIORITET:

Svært viktig.

Denne lokaliteten har alene ikke så stor verdi, siden gråor-heggeskog er relativt utbredt i området. Det er imidlertid viktig å se lokaliteten i sammenheng med lokalitet nr 60101 som ligger i umiddelbar tilknytning.

FORVALTNING/ TILTAK:GRUNNEIERE:

G.nr. 82/ B. nr. 5, G. nr.82/ B. nr. 14

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Hogst og planting av gran kan true lokaliteten.

LITTERATURREFERANSER:

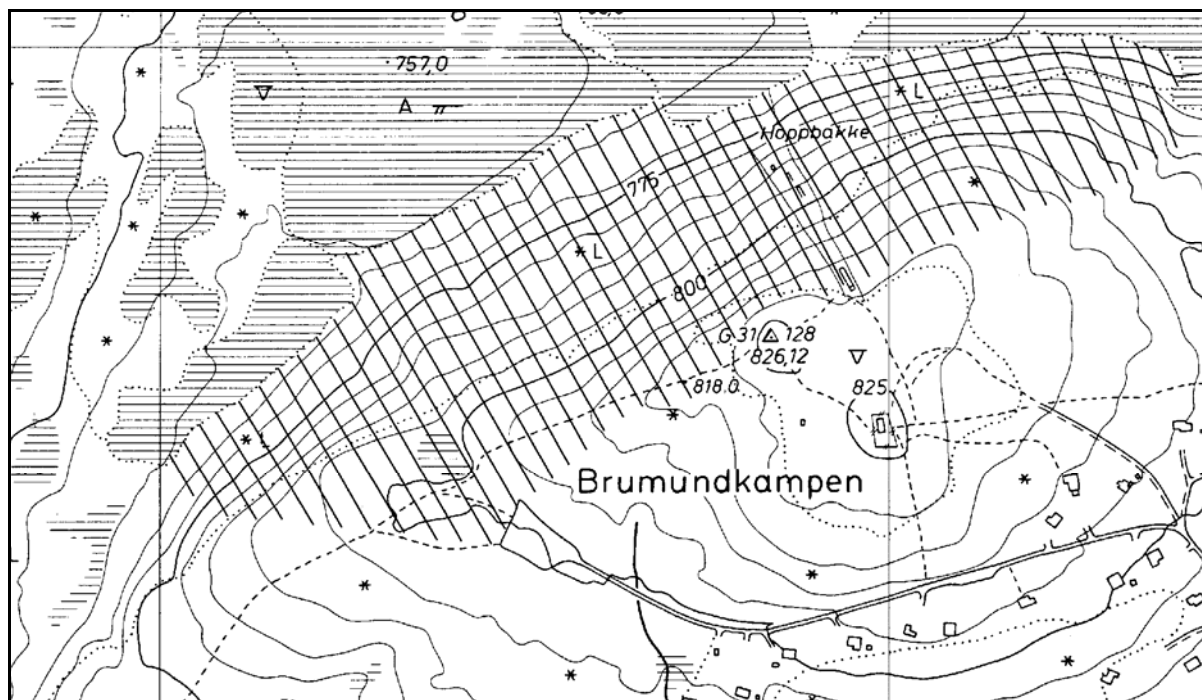
Martinsen, O. 1995. Sikring av biologisk mangfold i Hamar kommunes kulturlandskap. Hovedoppgave NLH.

LOKALITETS nr: 60801

NAVN: Brumundkampen

KOORDINATER: Kartblad 1917 II Rena. Svart rutenett. UTM: PN 168 672

NATURTYPE: Urskog/ gammelskog

Brumundkampen (ØK, kartblad Brumund 071-5-4).

BESKRIVELSE:

Lokaliteten ligger i sterkt hellende terreng på nord-vest siden av Brumundkampen på en høyde mellom 770 og 820 moh. Denne fjellskogen, bestående først og fremst av gran, har ingen driftsverdi og har derfor fått lov til å ligge urørt. Det bratte terrenget har sannsynligvis også gjort området lite attraktivt for vedhogst til seterbruket i området. Trærne er kraftig bevokst med ulike busk- og skorpelav samt ulike kjuker. Sommeren 2001 ble det også observert mange læger (liggende, døde trær), gadder (stående, døde trær), høystubber og grove/ avvikende trær.

REGISTRERTE ARTER:

Artene som først og fremst viser viktigheten og kontinuiteten i denne vegetasjonstypen er:

huldrestry (*Usnea longissima*) Sårbar ifølge DN's klasifikasjon.
stokkjuke (*Phellinus pini*)

Sommeren 2001 ble det observert hakkemerker etter tretåspett (*Picoides tridactylus*) på enkelte trestammer. Tretåspetten er en indikator på lang kontinuitet.

I felt- og bunnsjiktet dominerte arter som:

blåbær	(<i>Vaccinium myrtillus</i>)
fugletelg	(<i>Gymnocarpium robertianum</i>)
grantorvmose	(<i>Sphagnum girgensohnii</i>)
gullris	(<i>Solidago virgaurea</i>)
hengeving	(<i>Phegopteris connectilis</i>)
krebling	(<i>Empetrum nigrum</i>)
maiblom	(<i>Maianthemum bifolium</i>)
multe	(<i>Rubus chamaemorus</i>)
skinntryte	(<i>Vaccinium uliginosum</i>)
skogstjerne	(<i>Trientalis europaea</i>)
skrubbær	(<i>Cornus suecica</i>)

I tillegg:

ildkjuke	(<i>Phellinus igniarius</i>)
knivkjuke	(<i>Piptoporus betulinus</i>)
knuskkjuke	(<i>Fomes fomentarius</i>)
rødrandkjuke	(<i>Fomitopsis pinicola</i>)

PRIORITET:

Svært viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:GRUNNEIERE:

Vang allmenning.

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Det ligger mange hytter og seterbygninger på sørsiden av Brumundkampen. En videre utbygging av hytter der oppe vil kunne true lokaliteten.

LITTERATURREFERANSER:

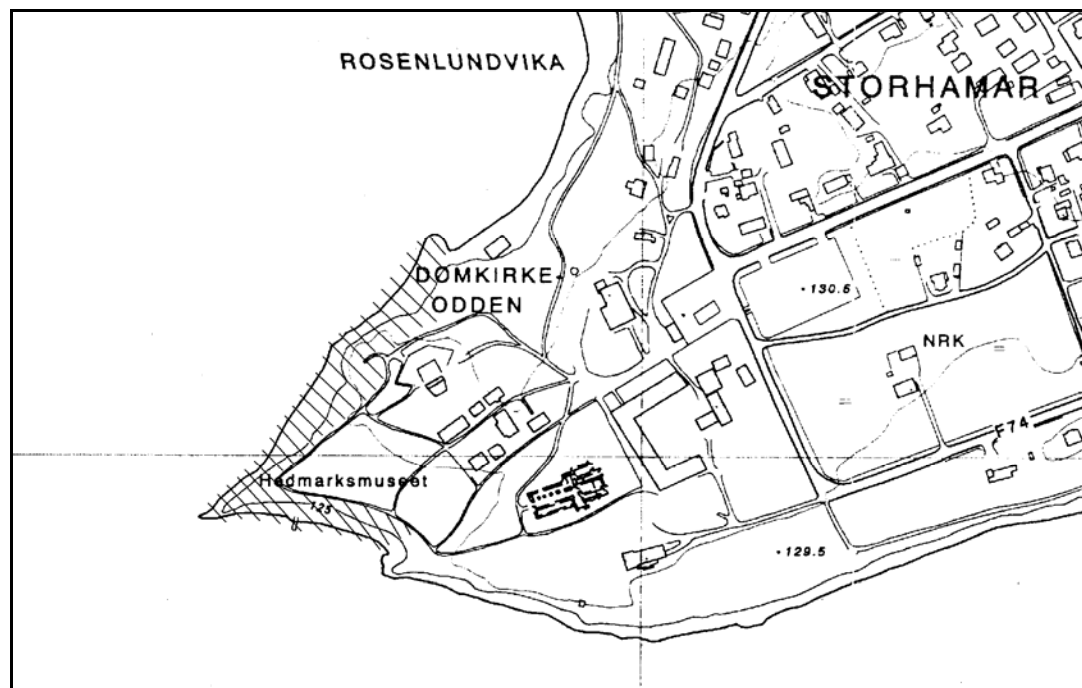
5.4 ANDRE VIKTIGE FOREKOMSTER

LOKALITET nr: 80000

NAVN: Domkirkeodden

KOORDINATER: Kartblad 1916 IV Hamar. Blått koordinatsystem. UTM: PN 107 414

NATURTYPE: Kalkrikt berg

Domkirkeodden naturminne (ØK, kartblad Storhamar CQ 065-5-2).

BESKRIVELSE:

Denne lokaliteten ligger inne på museumsområdet til Hedmarksmuseet på domkirkeodden vest for Hamar sentrum. Det samme området er fredet som naturminne etter lov om naturvern, på grunn av de særpregede geologiske forekomstene som finnes der. Fredningen tråtte i kraft i 1988. På området finnes det kalkstensberg som stikker frem i dage, og typisk for lokaliteten er det tynne og tørre jordsmonnet. Lokaliteten er vanskelig å plasere i noen av kategoriene etter DN-håndbok 13, og i Fremstad, 1997. Denne lokaliteten er derfor plassert under "andre forekomster".

Lokaliteten ligger helt nedtil Mjøsas bredd, og strekker seg fra ca. 120-130 moh. Den ene delen vender mot vest, og det er her man finner de typiske kalkbergene. Den andre delen vender mot sør, og har mer strandpreg. I de områdene som ligger lengst fra vannet vokser en del trær og busker.

REGISTRERTE ARTER:

Tresjikt/ busksjikt

alm	(<i>Ulmus glabra</i>)
gråor	(<i>Alnus incana</i>)

lavlandsbjørk	(<i>Betula pendula.</i>)
rogn	(<i>Sorbus aucuparia</i>)
rose	(<i>Rosa spp.</i>)
spisslønn	(<i>Acer platanoides</i>)

feltsjikt

bitter bergknapp	(<i>Sedum acre</i>)
burot	(<i>Artemisia vulgaris</i>)
dunkjempe	(<i>Plantago media</i>)
føllblom	(<i>Leontodon autumnalis</i>)
gjeldkarve	(<i>Pimpinella saxifraga</i>)
kvitbergknapp	(<i>Sedum album</i>)
prestekrage	(<i>Leucanthemum vulgare</i>)
ryllik	(<i>Achillea millefolium</i>)
smørbukk	(<i>Sedum telephium</i>)
sveve	(<i>Hieracium spp.</i>)
sølvmore	(<i>Potentilla argentea</i>)
tiriltunge	(<i>Lotus corniculatus</i>)

PRIORITET:

Svært viktig.

FORVALTNING/ TILTAK:

Området er vernet som naturminne etter lov om naturvern.

GRUNNEIERE:

G. nr. 1/ B. nr. 870, 4447

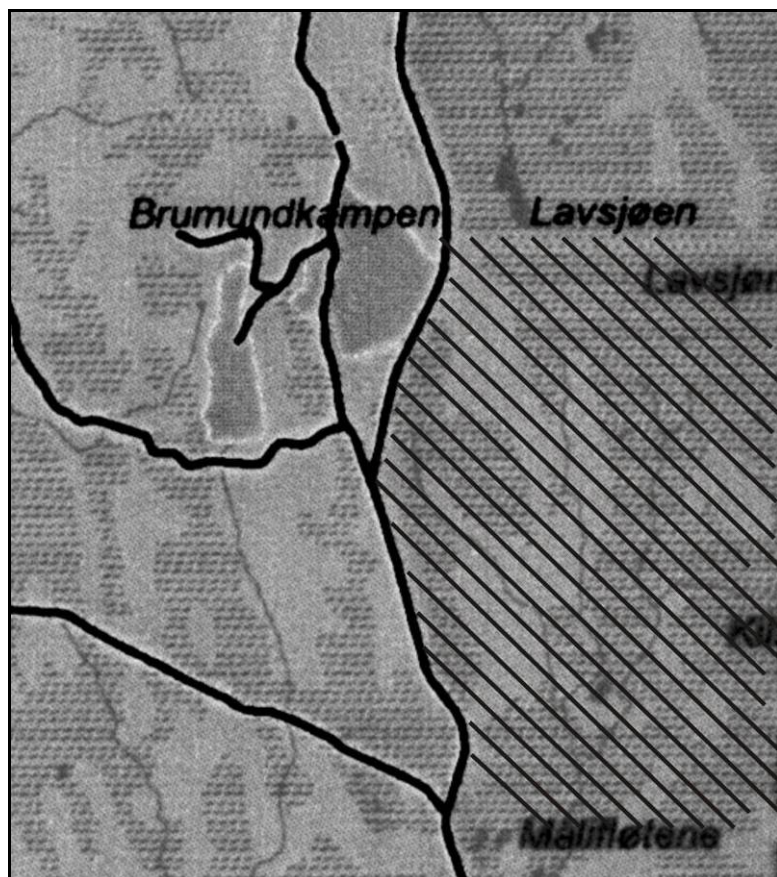
TRUSSEL/ KONFLIKT:**LITTERATURREFERANSER:**

LOKALITETS nr: 80001

NAVN: Lavsjømyrene

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 18-20 60-64
Kartblad 1917 II Rena. Svart koordinatsystem. UTM PN 18-20 65-68

NATURTYPE: Blandingsmyr

Lavsjømyrene. Utsnittet er hentet fra Hamar kommunes digitale kart, (ØK, kartblad Brennsæteråsen CS 071-5-1, Lavlia CR 071-5-2, Synsåsen CS 071-5-3, Killingkjølen CS 070-5-1, Mållia CS 070-5-3.

BESKRIVELSE:

Lokaliteten ligger 650- 700 moh., i et myrrikt område omgitt av slake høyder ca. 20 km nordøst for Hamar. Området er ca 12000 daa stort. Mektige løsavleiringer bidrar til en høy myrfrekvens. Området befinner seg innenfor det store sørøstnorske grunnfjellområdet, som ikke gir grunnlag for særlig rike utforminger av vegetasjon.

I området finnes strengmyr, strengblandingsmyr, bakkemyr med opptil 8 ° helling og flatmyr i veksling innenfor store myrlandskap som er splittet opp av fastmarkskoller. Flarkene finnes både som gjøler (i hundretall), løsbunn og mykmatte. Strengene har oftest tuevegetasjon, dels fastmatter. Fattigmyr dominerer, og vanligst er fastmattesamfunn der bjønnskjegg (*Trichophorum cespitosum coll.*) ofte dominerer. Ombrotrof tuevegetasjon finnes på de mest markerte strengene.

Lokaliteten sees på som et stort, intakt myrlandskap av internasjonal verneverdi. Av 12 myrområder i Sør Hedmark undersøkt i 1983 var Lavsjømyrene den mest artsrike når det gjaldt våtmarksfugler. Når Målikjølen (tilgrensende område i øst) regnes med er 34 arter av denne fuglegruppen påvist. Lavsjøen med nærmeste omgivelser er det rikeste delområdet.

Ordforklaring:

- Flark: Våt, flat senkning mellom tørrere deler (tuer) på minerotrof myr. Flarkene mangler eller har svak torvdannelse.
- Gjøel: Vannsamling på myr, dannet sekundært.
- Løsbunn: Myrvegetasjon med lav dekning i alle sjikt. Grunnvannet står i dagen det meste av året. Ikke tråkkfast.
- Mykmatte: Myrvegetasjon med en karakteristisk sammensetning av fuktighetskrevede arter. Tråkk gir langvarige spor i plantedekket. Karplanter danner et glissent feltsjikt, mens moser dominerer bunnen.
- Fastmatte: Myrvegetasjon med en karakteristisk sammensetning. Fastmattene er faste nok til at en kan gå på dem.
- Ombrotrof: Myr som bare får tilført næring fra nedbøren.
- Minerotrof: Myr som i tillegg til nedbørsvann også får tilført vann som har vært i kontakt med mineraljord.

REGISTRERTE ARTER:

Moen, (1993) gir ikke noen spesiell beskrivelse av vegetasjonen men det nevnes at hovedtrekkene synes å ligne vegetasjonen på Målikjølen og Killingkjølen som ligger i umiddelbar tilknytning til Lavsjømyrene, og som derfor må sees i sammenheng med disse.

Vegetasjon

bjønnskjegg	(<i>Trichophorum cespitosum coll.</i>)
fjelltorvmose	(<i>Sphagnum aongstroemii</i>)
granstarr	(<i>Carex globularis</i>)
gulmøkkmose	(<i>Splachnum luteum</i>)
kjøtt-torvmose	(<i>Sphagnum magellanicum</i>)
myggblom	(<i>Hammarbya paludosa</i>)
vortetorvmose	(<i>Sphagnum papillosum</i>)

PRIORITET:

Svært viktig.

FORVALTNING/ TILTAK

Lokaliteten, sammen med Målikjølen er ønsket som naturreservat. Formålet med en eventuell fredning er å bevare i naturtilstand og som landskapselement et stort, intakt myrlandskap av internasjonal verneverdi, satt sammen av ulike myrelementer, med tilhørende vegetasjon og fauna. Fredningsplanen er pr. dags dato (20011003) oppe til behandling i Miljøverndepartementet.

GRUNNEIERE:

Vang Almenning.

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Det er bygd mange hytter i kanten av området, ellers er det ingen inngrep av betydning.

LITTERATURREFERANSER:

Fylkesmannen i Hedmark. 1992. Utkast til verneplan for myrer i Hedmark fylke.

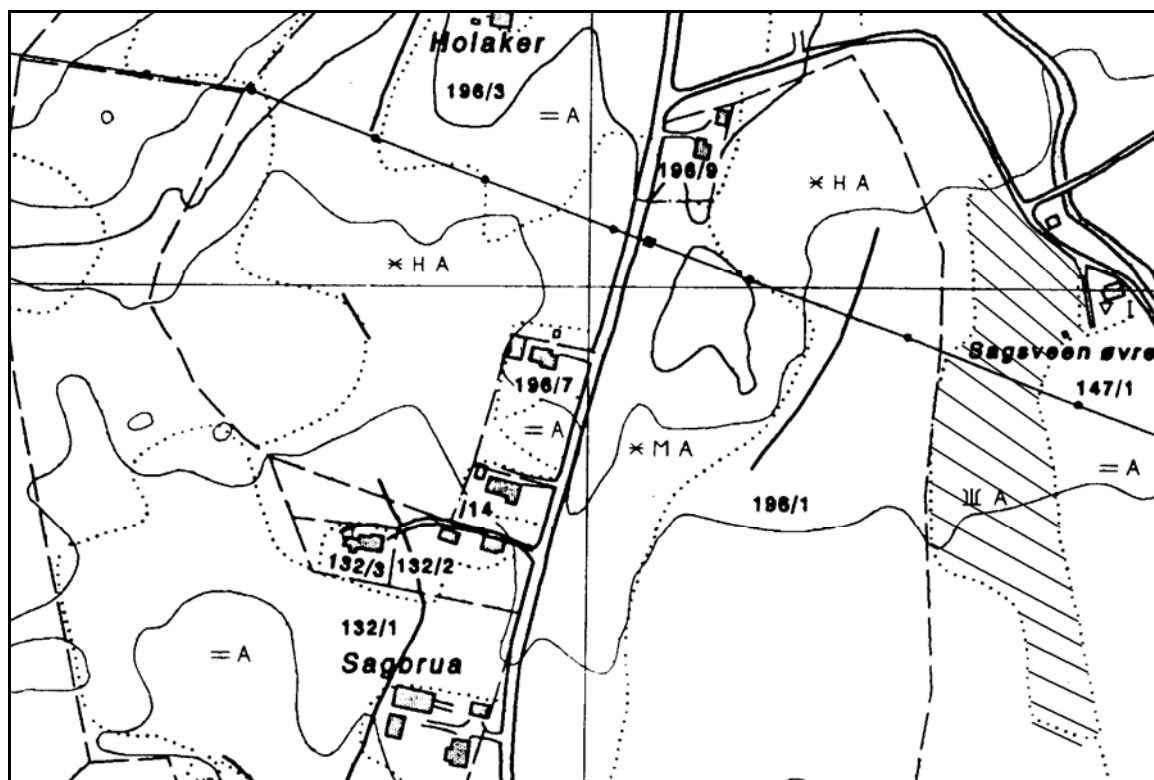
Moen, A. 1993. Myrundersøkelser i Sør- Trøndelag og Hedmark i forbindelse med den norske myrreservatplanen. Rapport. Botanisk serie 1983- 4. Det kgl. norske videnskabers selskab, museet. Universitetet i Trondheim.

LOKALITETS nr: 80002

NAVN: Øvre Sagsveen

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 219 506

NATURTYPE: Gjengroende slåtteeng/ beitemark

Øvre Sagsveen (ØK, kartblad Østås CS 067-5-1).

BESKRIVELSE:

Denne lokaliteten ligger noe vest for Øvre Sagsveen, ca. 345 moh. Området har en størrelse på ca. 11 daa. Deler av lokaliteten ble under feltundersøkelsen sommeren 2000 brukt som beite til hest. Lokaliteten er plassert i kategorien andre forekomster fordi den ikke oppfyller kravene til vegetasjonstypene under kulturlandskap i DN –håndbok 13. Området kan tidligere ha vært brukt som slåtteeng. Solblom er funnet i området, og dette er en karakteristisk art for urterike slåtteenger (DN. 1999).

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

ballblom	(<i>Trollius europaeus</i>)
blåklokke	(<i>Campanulaceae rotundifolia</i>)
engsoleie	(<i>Ranunculus acris</i>)
engsyre	(<i>Rumex acetosa</i>)
gjerdevikke	(<i>Vicia sepium</i>)
gresstjerneblom	(<i>Stellaria graminea</i>)
gulskolm	(<i>Lathyrus pratensis</i>)
harerug	(<i>Bistorta vivipara</i>)

knollerteknapp	(<i>Lathyrus linifolius</i>)
krypsoleie	(<i>Ranunculus repens</i>)
ryllik	(<i>Achillea millefolium</i>)
rødkløver	(<i>Trifolium pratense</i>)
rødknapp	(<i>Succisa arvensis</i>)
skogstorkenebb	(<i>Geranium sylvaticum</i>)
solblom	(<i>Arnica montana</i>) Hensynskrevende ifølge DN`s klassifikasjon
stemorsblomst	(<i>Viola tricolor</i>)
tepperot	(<i>Potentilla erecta</i>)
veskjeggveronika	(<i>Veronica chamaedrys</i>)

PRIORITET:

Denne lokaliteten regnes lokalt som svært viktig fordi det finnes få rester av slåtteng/beitemark i Hamar kommune. Den er også viktig fordi det er registrert en hensynskrevende art der, solblom.

FORVALTNING/ TILTAK:

For å ta vare på dette området bør det utarbeides en skjøtselsplan som går nærmere inn på områdets historiske bruk, og som inneholder en mer inngående kartlegging av vegetasjonen (Norderhaug m.fl. 1999).

For å hindre gjengroing av lokaliteten bør hele området inkluderes som beite inntil man får utarbeidet en skjøtselsplan. Sommeren 2000 var kun den nordligste delen inngjerdet og beitet, mens den sørligste delen hvor funn av solblom ble gjort, ikke ble beitet.

GRUNNEIERE:

G. nr. 147/ B. Nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Opphøring av beite kan true lokaliteten og føre til at området endrer karakter og gror igjen. Intensiv bruk av gjødsel kan endre artssammensetningen på slåtteenga/ beitemarken. Oppdyrking til åker kan også true lokaliteten.

LITTERATURREFERANSER:

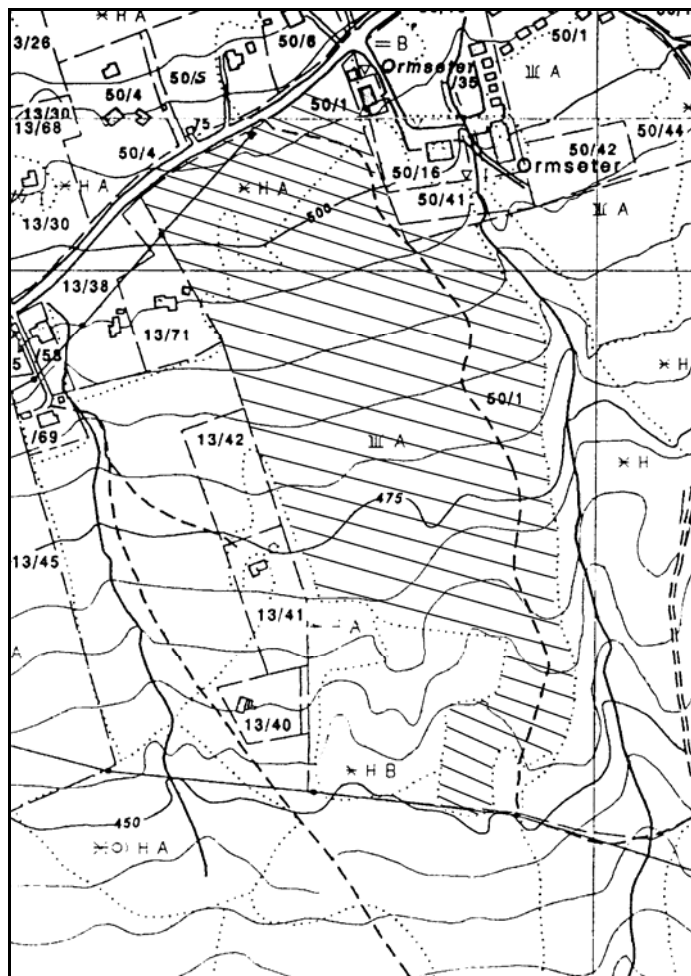
Norderhaug, A., Austad., Hauge, L. & Kvamme, M. 1999. Skjøtselsboka for kulturlandskap og norske kulturmarker. Landbruksforlaget.

LOKALITETS nr: 80003

NAVN: Ormsæter.

KOORDINATER: Kartblad 1916 I Løten. Blått koordinatsystem. UTM: PN 191 519

NATURTYPE: Beitemark.

Ormsæter (ØK, kartblad Østås CS 067-5-1).

BESKRIVELSE:

Denne lokaliteten har beliggenhet vest for Ormsæter, sør for fylkesvegen opp til Gåsbu. Lokaliteten ligger i bratt lende og strekker seg fra 450 moh. til 505 moh. Størrelsen på området er ca. 63 daa. Den nordligste delen av lokaliteten domineres av grantrær, og det er også mye urter med ”engpreg” mellom trærne. Lenger sør i lokaliteten er det eng med høye gressarter og urter som dominerer. Vest i lokaliteten finnes et lite bestand av storvokst bjørk. Området er gjerdet inn og beites i sommerhalvåret av hester.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon

blåklokke	(<i>Campanulaceae rotundifolia</i>)
blåkoll	(<i>Prunella vulgaris</i>)
engsoleie	(<i>Ranunculus acris ssp. acris</i>)

gran	(<i>Picea abies</i>)
hundegras	(<i>Dactylis glomerata</i>)
hvitkløver	(<i>Trifolium repens</i>)
høymøle	(<i>Rumex longifolius</i>)
lavlandsbjørk	(<i>Betula pendula</i>)
maiblom	(<i>Maianthemum bifolium</i>)
marikåpe	(<i>Alchemilla</i> spp.)
prestekrage	(<i>Leucanthemum vulgare</i>)
skogkløver	(<i>Trifolium medium</i>)
skogmarihånd	(<i>Dactylorhiza fuchsii</i>)
skogstjerneblom	(<i>Stellaria nemorum</i>)

PRIORITET:

Denne lokaliteten regnes lokalt som viktig fordi det finnes få rester av slåtteng/ beitemark i Hamar kommune.

FORVALTNING/ TILTAK:

For å ta vare på dette området bør det utarbeides en skjøtselsplan som går nærmere inn på områdets historiske bruk, og som inneholder en mer inngående kartlegging av vegetasjonen (Norderhaug m.fl. 1999).

GRUNNEIERE:

G. nr. 50/ B. Nr. 1

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Lokaliteten har vært brukt som beite for storfe (kviger og ungdyr) siden 1940-tallet. Bruken før dette er uklar. På slutten av 1990-tallet ble storfebeite av lokaliteten byttet ut med hest. Endringen i bruksmønster kan gi endret artssammensetning i beitemarken, da hesten påvirker vegetasjonen på en annen måte enn storfe (Norderhaug m.fl. 1999).

Lokaliteten kan også trues av intensiv gjødsling, dersom ingen/ moderate mengder gjødsel har vært brukt tidligere.

LITTERATURREFERANSER:

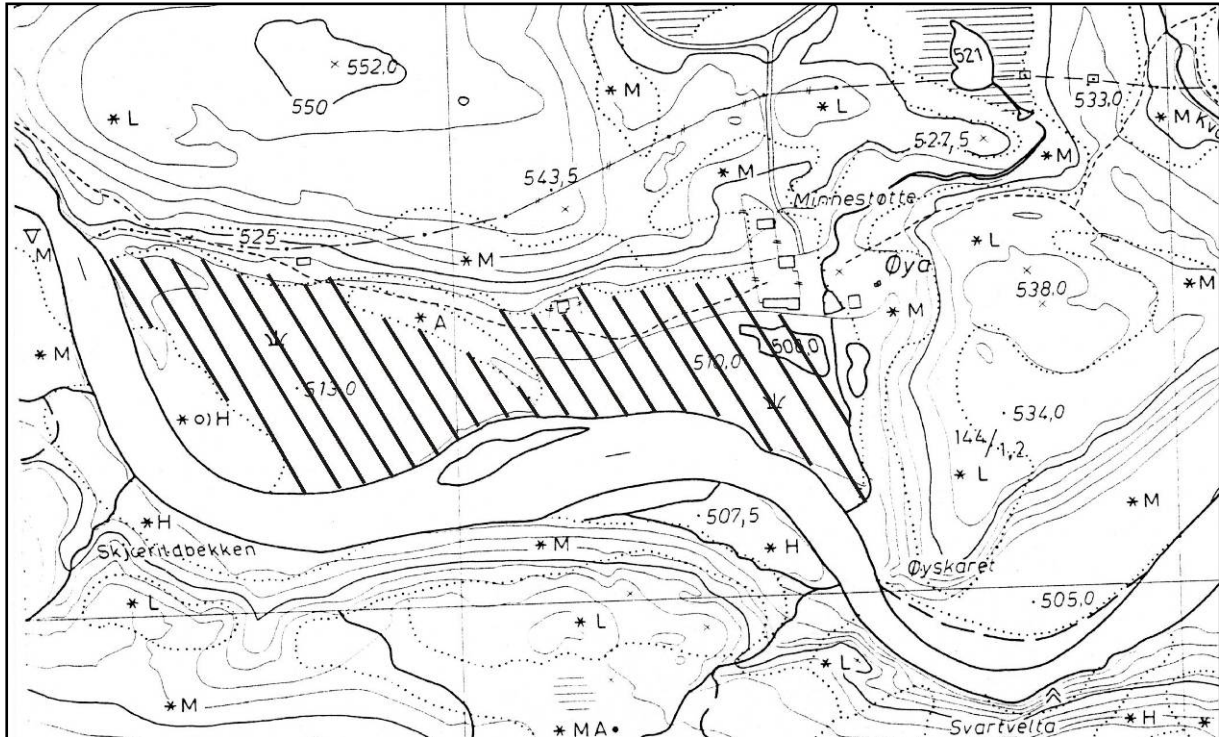
Norderhaug, A., Austad, I., Hauge, L. & Kvamme, M. 1999. Skjøtselsboka for kulturlandskap og norske kulturmarker. Landbruksforlaget.

LOKALITETS nr: 80004

NAVN: Øya

KOORDINATER: Kartblad 1917 III Åsmarka. Svart koordinatsystem. UTM: PN 123 758

NATURTYPE: Beitemark

Øya (ØK, kartblad Spjeldåberget CR 072-5-1).

BESKRIVELSE:

Denne lokaliteten har beliggenhet nord for Åsta, øst for Bringebusetra, ca. 510 moh. Lokaliteten ligger på en flate inntil elven Åsta, med bratte berg på alle kanter. Det finnes seterbebyggelse og et fåtall hytter i tilknytning til lokaliteten. Størrelsen på lokaliteten er ca 21 daa. Ved feltarbeid sommeren 2001 var området ikke gjerdet inn, og sau og storfe kunne fritt beite i området. Det er sannsynlig at området tidligere ble slått, men den historiske bruken av området er pr. 08.03.02 ikke kjent for forfatteren. Vegetasjonen er preget av tynne, små og lyskrevende urter og gress.

REGISTRERTE ARTER:

Vegetasjon:

blåklokke	(<i>Campanulaceae rotundifolia</i>)
engsoleie	(<i>Ranunculus acris</i>)
engsyre	(<i>Rumex acetosa</i>)
fjelltimotei	(<i>Phleum alpinum</i>)
gresstjerneblom	(<i>Stellaria graminea</i>)
harerug	(<i>Bistorta vivipara</i>)
hvitkløver	(<i>Trifolium repens</i>)
legeveronika	(<i>Veronica officinalis</i>)

marikåpe	(<i>Alchemilla</i> spp.)
prestekrage	(<i>Leucanthemum vulgare</i>)
rødknapp	(<i>Succisa arvensis</i>)
ryllik	(<i>Achillea millefolium</i>)
skogstorkenebb	(<i>Geranium sylvaticum</i>)
stemorsblomst	(<i>Viola tricolor</i>)
tepperot	(<i>Potentilla erecta</i>)
tveskjeggveronika	(<i>Veronica chamaedrys</i>)
tyrihjelms	(<i>Aconitum septentrionale</i>)

PRIORITET:

Denne lokaliteten regnes lokalt som viktig fordi det finnes få rester av beitemark i Hamar kommune.

FORVALTNING/ TILTAK:

For å ta vare på dette området bør det utarbeides en skjøtselsplan som går nærmere inn på områdets historiske bruk, og som inneholder en mer inngående kartlegging av vegetasjonen (Norderhaug m.fl. 1999).

GRUNNEIERE:

G. nr. 144/ b. Nr. 1,2

TRUSSEL/ KONFLIKT:

Hva som kan bidra til å true denne lokaliteten avhenger av den tidligere skjøtselen av området. Det er sannsynlig at disse arealene tidligere ble slått, men i dag er det trolig bare tilfeldig husdyrbeiting. Det er ikke kjent om området gjødsles i dag. Det er viktig at de tradisjonelle driftsmåtene opprettholdes for riktig skjøtsel av området. Dersom en ikke ønsker å sette engen tilbake til den tilstanden den hadde når den eventuelt ble slått, er det viktig å opprettholde beitingen slik at engen ikke gror til med vegetasjon (Norderhaug m. fl 1999).

Lokaliteten kan ellers trues av ulike former for utbygging, og da spesielt hyttebygging.

LITTERATURREFERANSER:

Norderhaug, A., Austad, I., Hauge, L. & Kvamme, M. 1999. Skjøtselsboka for kulturlandskap og norske kulturmarker. Landbruksforlaget.

LITTERATURLISTE

- Bjærvall, A & Ullström, S. 1997. Cappelens felthåndbøker. Pattedyr. Alle Europas arter i tekst og bilde. J.W. Cappelens forlag a.s.
- Bjørlykke, A., Høy, T & Skålvoll, H. 1980. LØTEN, berggrunnsgeologisk kart 1916 I – M 1: 50 000. Norges Geologiske Undersøkelse.
- Bjørndalen, J.E., Brandrud, T.E. 1989. Landsplan for verneverdige kalkfuruskoger og beslektede skogtyper i Norge. II. Lokalteter på Østlandet og sørlandet. Direktoratet for naturforvaltning.
- Direktoratet for naturforvaltning. 1999. Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13.
- Direktoratet for naturforvaltning. 1999a. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. Norwegian Red List 1998. DN-rapport 1999-3: 1-161.
- Feste as, Landskapsarkitekter MNLA. 1995. Overordna landskapsanalyse Hamar kommune.
- Follestad, B. 1972. LØTEN, kvartærgeologisk kart. 1916 I M 1:50 000. Norges Geologiske Undersøkelse.
- Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. Temahefte 12: 1-279.
- Frisvoll, A.A. 1996. Habitatoversikt for norske moser, med kategoriar og trugsmål for trua artar. NINA Oppdragsmelding 441: 1-37.
- Fylkesmannen i Hedmark. 1992. Utkast til verneplan for myrer i Hedmark fylke.
- Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen. 1997. Åkersvika naturreservat - Forslag til forvaltningsplan.
- Hamar kommune. 1995. Vedlegg til miljøplanen for Hamar kommune. Beskrivelse – lang versjon.
- Hamar kommune. 1998a. Viltet i Hamar.
- Hamar kommune. 1998b. Landbruket i Hamar. Fortid, nåtid og framtid.
- Hamar kommune. 2002. Tall og tørre fakta. [Online] Tilgang <http://www.hamar.kommune.no/infotorg/ipub/openframes.cfm?IPSectionID=IFT0000000065291> [Sisert 29.05.02]
- Haugan, R. 1997: Botanisk kartlegging av Furuberget naturreservat i Hamar kommune, med forslag til skjøtsel. Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen, rapport nr. 11/ 97, 54 sider + 1 vedlegg.

Holten, Jarle I. 2000. Edelløvskog i Oppland og Hedmark. Biologisk mangfold, skjøtsel og forvaltning i 13 naturreservater. Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 4/2000.

Landbrukskontoret i Hamar. 1999. Landbruket i Hamar. Hamar Kommune.

Lid, J. & Lid, D. 1994. Norsk flora. Det norske samlaget.

Martinsen, O. 1995. Sikring av biologisk mangfold i Hamar kommunes kulturlandskap. Hovedoppgave NLH.

Moen, A. 1993. Myrundersøkelser i Sør- Trøndelag og Hedmark i forbindelse med den norske myrreservatplanen. Rapport. Botanisk serie 1983- 4. Det kgl. norske videnskabers selskab, museet. Universitetet i Trondheim.

Miljøverndepartementet, 2001. Forskrift om fredning for Åkersvika naturreservat, Hamar, Stange og Vang kommuner, Hedmark.

Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss.

Nedrelo, E. 2001. Biologisk mangfold i Sogndal kommune. Naturtyper, vilt, raudelistearter. Cand. scient. oppgave. Institutt for biologi og naturforvaltning. Norges Landbrukshøgskule.

Norderhaug, A., Austad, I., Hauge, L. & Kvamme, M. 1999. Sjøtselsboka for kulturlandskap og norske kulturmarker. Landbruksforlaget.

Nicolai, J; Singer, D & Wothe, K. 1990. Cappelens naturhåndbøker. Fugler. J. W. Cappelen forlag a.s.

Prestrud, K. 2000. Registreringsmateriale fra dammer i Hamar kommune (Upubl.).

Røstadsand, E. 1998. Viltet i Hamar. Hamar kommune.

Wold, Oddmund. 1993: Åkersvika naturreservat – Vegetasjon og flora. Vegetasjonsøkologisk grunnlag for skjøtselsplan. Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen, rapport 11/93.